



PERHON KUNTA



Uusi kotitalousluokka keskuskoululla

Kuva: Jasmin Alanko

TILINPÄÄTÖS 2022

Kunnanhallitus 27.3.2023, § 94
Tarkastuslautakunta 04.04.2023, § 7
Kunnanvaltuusto xx.xx.2023, §

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	1
1.2. PERUSTIETOA KUNNASTA	3
1.2.1 VÄESTÖ	4
1.2.2. ELINKEINOELÄMÄ	5
1.2.3. RAKENTAMINEN JA ASUMINEN	8
1.3. KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	8
1.3.1. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS	10
1.3.2. KUNNAN TALOUDELLINEN KEHITYS	11
1.3.3. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	13
1.4. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	16
2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	21
2.1. TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	21
2.2. RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	22
2.3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET - TASE	23
2.4. TASEEN TUNNUSLUVUT	24
2.5. KOKONAISTULOT JA MENOT 2022 (ULKOINEN)	25
2.6. KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	26
2.8. KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT	28
2.9. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	32
3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	33
3.1. KONSERNIYHTIÖT	33
3.2. YLEISHALLINTO	39
3.3. SIVISTYSLAUTAKUNTA	57
3.4. HYVINVOINTILAUTAKUNTA	66
3.5. TEKNINEN LAUTAKUNTA	70
3.6. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	76
3.7. YHTEENVETO TULOSLASKELMAOSAN SEKÄ RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISESTA	79
3.8. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2022	81
3.9. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	85
4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	86
4.1. TULOSLASKELMA	86
4.2. RAHOITUSLASKELMA	87
4.3. PERHON KUNNAN TASE 31.12.2022	88
4.4. PERHON KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	89
4.4.1. PERHON KUNTAKONSERNIN TULOSLASKELMA	89
4.4.2. PERHON KUNTAKONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	89
4.4.3. PERHON KUNTAKONSERNIN TASE 31.12.2022	90
5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	91
5.1. KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	91
5.2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	93
5.3. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	94
5.4. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	96
5.4.1. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	96
5.4.2. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	101
5.5. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT (38) ...	103
5.6. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT	104
6. VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TASEYKSIKÖN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	106

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

PERHON KUNTA
KUNNANJOHTAJA

Tilinpäätös 2022

Vuoden 2022 toiminnassa oli selkeästi esillä kuntastrategian uudistaminen, uusien tuulivoimapuistohankkeiden käynnistyminen, hyvinvointialueuudistuksen taloudellisten vaikutusten arviointi kunnan toimintakykyyn sekä liikuntahalli-, keskuskeittiö-/ruokalainvestoinnin suunnittelu.

Tuulivoimapuistojen osalta kunnanvaltuusto linjasi tammikuun alussa suojaetäisyydet, jotka toimijoiden on huomioitava puistoja suunnitellessaan Perhon kunnan alueelle. Suojaetäisyyksiksi määriteltiin 6 km laitoksesta kansallispuiston rajaan, 1,5 km laitoksesta lähimpään asuntoon ja 1,0 km laitoksesta pohjavesialueen- tai Natura-alueen rajaan. Tuulivoimapuistojen kaavoituksia käynnistettiin vuoden aikana Kirvesvuoren tuulivoimapuistoon, jossa pääosa puistosta sijaitsee Kyyjärven kunnan alueella, Ahvenlammen tuulivoimapuistoon ja Honkahuhdan tuulivoimapuistoon, jotka kumpikin sijaitsevat kokonaisuudessaan Perhon kunnan alueella. Kokkonevan tuulivoimapuiston kaavoitus on käynnistynyt vuoden 2021 aikana. Rakenteilla on Alajoki-Peuranlinnan tuulivoimapuisto, joka sijaitsee puoliksi Perhon ja Kyyjärven kuntien alueella. Energiatoimialaan liittyen myös valtakunnalliset ja alueelliset sähkönsiirtoverkkojen suunnittelut ja rakentaminen näkyivät kunnan toiminnassa vuonna 2022.

Kuntatalouden kehitystä ja laaditun talousarvion toteutumista on seurattu kunnanhallituksessa sekä johto- ja esimiestyöryhmissä säännöllisesti. Kuntatalouden näkökulmasta suuria poikkeamia ei kunnan käyttötalouden osalta tapahtunut ja talousarviossa käyttötalouden osalta pysyttiin. Poikkeamat talousarvioon verrattuna syntyivät pääosin sijoitusten alaskirjauksesta sekä Soiten ostopalveluista, erityisesti erikoissairaanhoidon osalta.

Kunnan investointiohjelma ei toteutunut suunnitellusti, mutta keskeisimmät toteutuneet investoinnit olivat Kampus-alueen rakennuksista opetustyöpajan luokkasaneeraus koulutusyhtymän käyttöön, sekä päärakennuksen luokkien saneeraus Perhon lukion käyttöön. Pappilantien korjaus valmistui syksyllä 2022 ja Yläkoulun kotitalousluokan saneeraus saatiin pääosin valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Investointiohjelman osakkeissa ja osuuksissa on mukana Perhon kunta lähteminen Järvinet Oy:n osakkaaksi, jolta se jatkossa ostaa henkilöstöhallintopalveluiden lisäksi myös taloushallinnon palveluita.

Korona kasvatti erityisesti heti vuoden alussa merkittävästi kunnan sairauspoissaoloja, loppuvuotta kohden poissaolot tasaantuivat ja koronan vaikutukset vähenivät palvelutuotannossa muutoinkin. Lisäksi pitkät sairauslomajaksot ovat lisääntyneet ja pidentyneet muun muassa henkilöstön ikärakenteesta ja henkilöstön yleisestä työssä jaksamisesta johtuen. Tähän kehitykseen on haettu keinoja vuoden 2023 talousarviossa, joilla pyritään henkilöstön työssäjaksamista ja työhyvinvointia parantamaan.

Luottamushenkilöhallinnon ja kunnan päätöksenteon osalta vuosi 2022 oli luottamus-toimielimien ensimmäinen kokonainen toimintavuosi ja päätöksenteko sujui edellisvuoden tapaan keskustelevasti ja avoimesti, tavoitteena Perhon kunnan menestymisen jatkossakin. Valtuusto hyväksyi uuden kuntastrategian ”Perhon kunta 2022-2030 – Puheista tekoihin” toukokuun kokouksessaan ja strategian läpivientiin on panostettu sekä henkilöstön ja kunnan esihenkilötyöryhmän, että johtavien luottamushenkilöiden osalta. Tavoitteena uuden kuntastrategian läpiviennissä on kunnan toimintakulttuurin uudistuminen kustannustehokkaaksi ja sujuvaksi hallinnoksi ja palvelujen ylläpitäjäksi.

Kuntien toiminta ja tehtävät ovat yhteiskunnassamme voimakkaassa murroksessa hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä, mutta myös kuntien tehtävien painottuessa aikaisempaa vahvemmin elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin lisäämiseen. Toimintakulttuurin muutoksen välttämättömyyden ymmärtävät kunnat pystyvät omilla päätöksillään vahvistamaan ja vaikuttamaan asukkaidensa ja yritystensä hyvinvointiin ja menestymiseen myös tulevaisuudessa. Muutoksen tulee heijastua demokratian avoimuuteen ja toimivuuteen, liiketoimintatermillä kuvattuna kunnan ansaintalogiikan ymmärtämiseen sekä yhteisöllisyyden vahvistamiseen. Tähän muutokseen kuntastrategiamme antaa erinomaiset kehityspotit.

Perhossa 1.3.2023

Lauri Laajala
kunnanjohtaja
Perhon kunta

1.2. PERUSTIETOA KUNNASTA

Perhon kunta sijaitsee Keski-Pohjanmaan itärajalalla, valtatie 13 varrella. Kunnan alueelta saavat alkunsa Pohjanlahteen laskeva Perhonjoki ja Suomenlahteen laskeva Kymijoen vesistö.

Aluehallinnossa kunta kuuluu Keskipohjanmaan liittoon ja Kaustisen seutukuntaan. Perhossa on eteläisen Suomen laajimmat erämaa-alueet, mainiot metsästys- ja marjamaat. Pieniä järviä ja lampia kunnan alueella on satoja. Asutus on suurelta osin keskittynyt Perhonjoen ja valtatie varsille. Suurimmat kylätaajamat ovat Kirkonkylä, Möttönen ja Oksakoski. Naapurikuntia ovat Veteli, Halsua, Lestijärvi, Kyyjärvi Kivijärvi, Kinula, Alajärvi ja Vimpeli.

Tärkeimmät etäisyydet kuntakeskuksesta laskettuna:

Helsinki	420 km
Rautatieasema Kokkola	100 km
Lähin merisatama Ykspihlaja	105 km
Lähin lentokenttä Kruunupyö	90 km
Jyväskylä	140 km
Seinäjoki	117 km

Perustamisvuosi 1868

Asukasluku (31.12.2022) 2.653 asukasta

Pinta-ala 776,3 km² (vesistöä 24,9 km²)

Veroprosentti v. 2022 21,50 % (v 2014 -16 21,00, v. 2017-2022 21,50)

Kunnallisverot 6.638.502 (lisäystä ed. vuoteen 3,5 %)

Kunnallisverot/asukas 2.480 euroa

Kokonaismenot 28.571.366 euroa

Kokonaistulot 29.182.805 euroa

Lainat (31.12.2021) 18.488.310 euroa

Lainat/asukas 6.906 euroa

Menot/asukas 10.673 euroa

Valtionosuudet/asukas 4.821 euroa

Hallinnollisesti Perho kuuluu seuraaviin toimipiireihin:

Vaasan hovioikeus

Vaasan hallinto-oikeus

Vaasan vaalipiiri

Puolustusvoimat, Pohjanmaan aluetoimisto

Pohjanmaan käräjäoikeus

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (AVI)

Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)

Keski-Pohjanmaan liitto

Oulun hiippakunta

Länsi-Suomen verotoimisto, Kokkolan toimipiste

Metsäkeskus, Läntinen palvelualue

EU asioissa Pohjois-Suomen suuralue

ProAgria Keski-Pohjanmaa

Maanmittauslaitos, Kokkola

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite

Pohjanmaan TE-toimisto

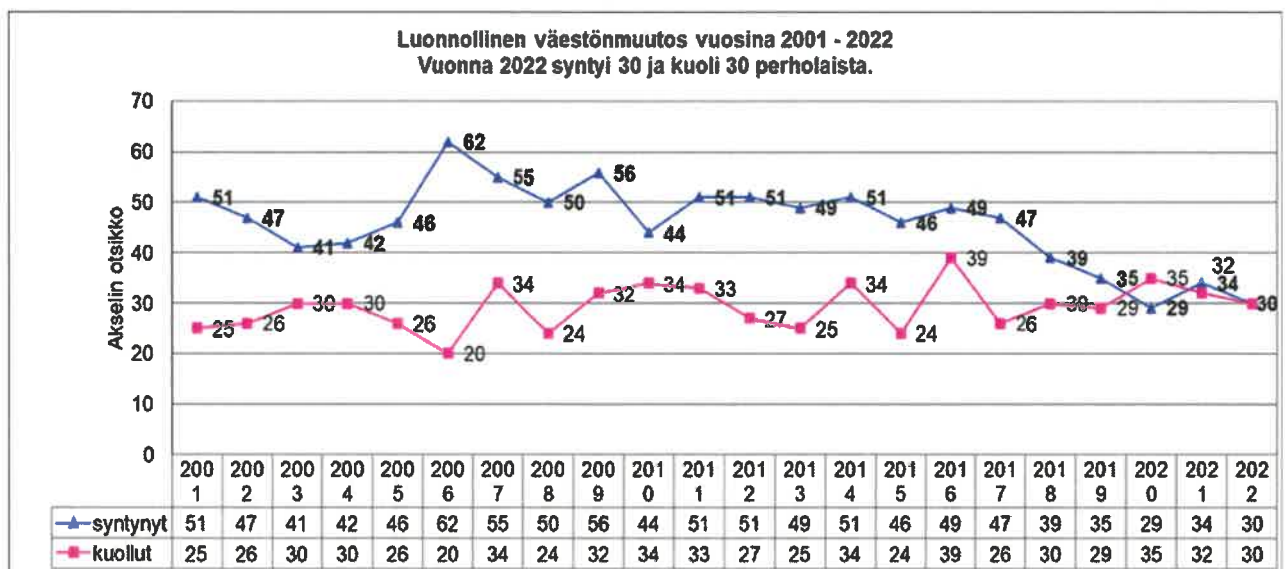
1.2.1 VÄESTÖ

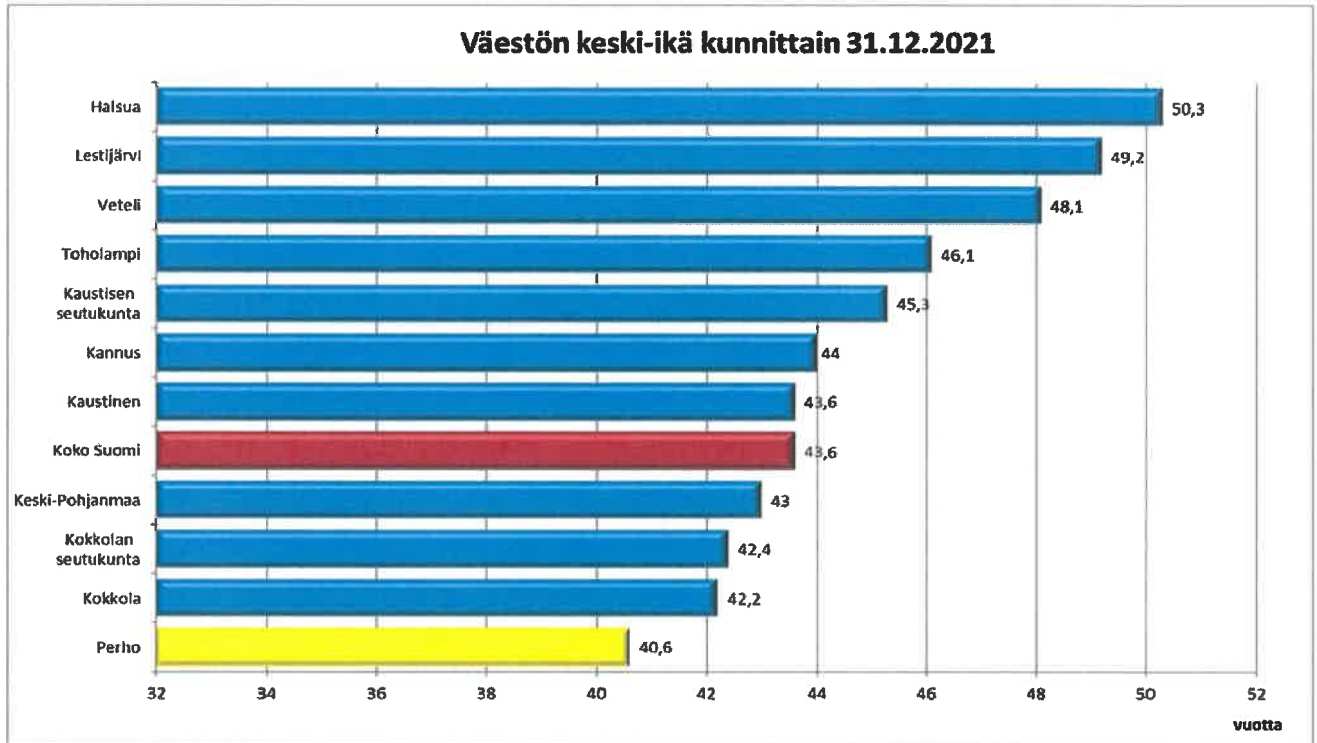
Perhon kunnan väkiluku 2022 lopussa oli 2653, joka on 23 asukasta vähemmän kuin vuoden alun väkiluku. Vuonna 2022 syntyvyys oli 30 ja kuolleisuus 30.

Kunnasta vuonna 2022 muutti pois 101 henkilöä ja kuntaan muutti 80 henkilöä, netto-muutto – 21 henkilöä. Maahanmuutto Perhoon vuonna 2022 oli +1 henkilöä.



Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2022 syntyneitä oli 30 ja kuolleita 30. Syntyvyys alitti kymmenen vuoden keskiarvon (41) 11 lapsella. Kuolleisuus on samalla tasolla kuin kymmenen vuoden keskiarvon (30,4).



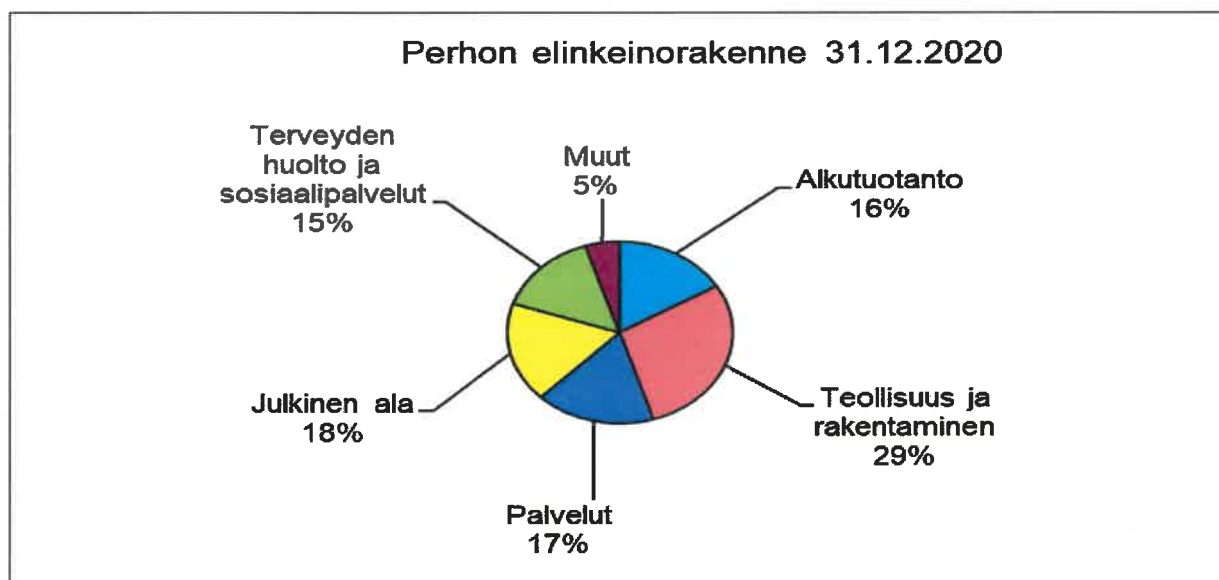


1.2.2. ELINKEINOELÄMÄ

Perhon elinkeinorakenne 31.12., työpaikat päätoimialoittain:

Toimialat	2015	%	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%
Aikutuotanto	178	19,0	166	17,5	160	16,8	158	16,3	148	16,7	144	16,5
Teollisuus ja rakentaminen	227	24,2	252	26,6	267	28,1	265	27,3	253	28,6	250	28,6
Palvelut	152	16,2	155	16,4	152	16,0	143	14,7	135	15,3	151	17,3
Julkinen ala	174	18,5	178	18,8	158	16,6	167	17,2	173	19,6	155	17,8
Terveystieteiden ja sosiaalipalvelut	150	16,0	153	16,1	159	16,7	175	18,0	128	14,5	130	14,9
Muut	40	4,3	32	3,4	37	3,9	47	4,8	32	3,6	28	3,2
Tuntematon	18	1,9	12	1,3	17	1,8	15	1,5	15	1,7	15	1,7
Kaikki toimialat yhteensä	939	100,0	948	100,0	950	100,0	970	100,0	884	100,0	873	100,0

Lähde: Tilastokeskus – Työssäkäyntitilasto



Lähde: Tilastokeskus - Työssäkäyntitilasto

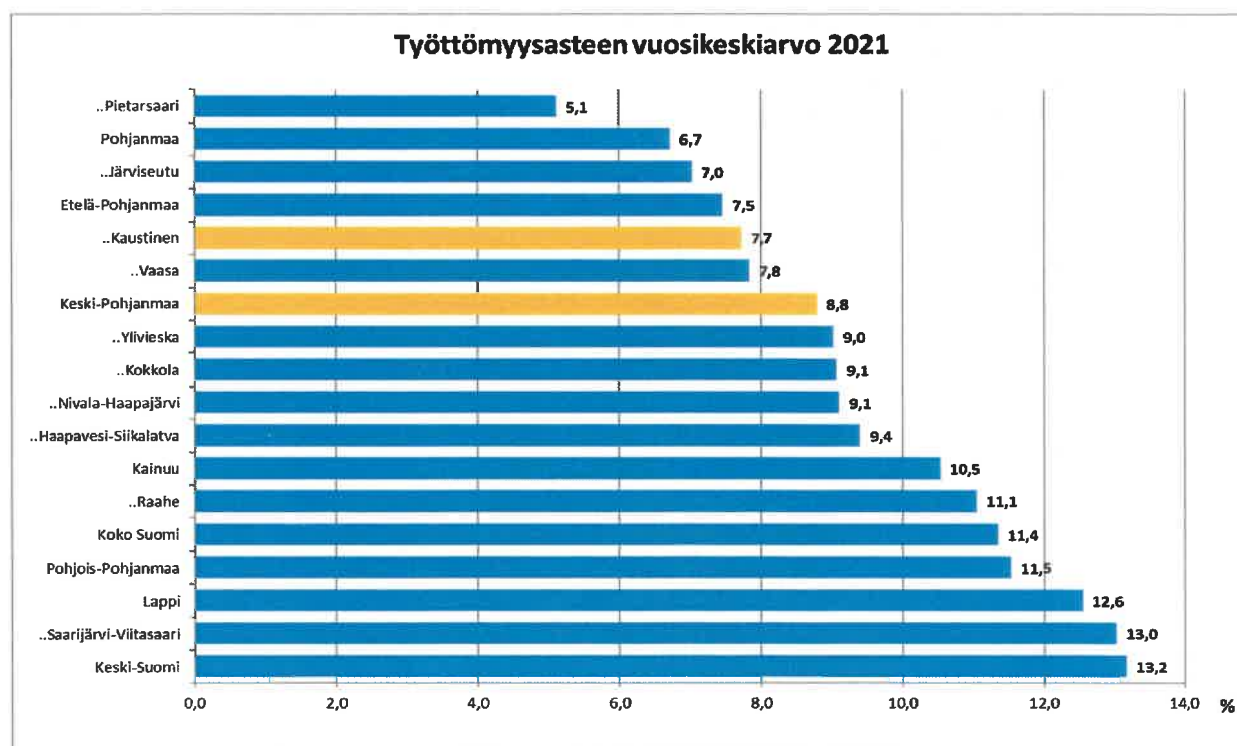
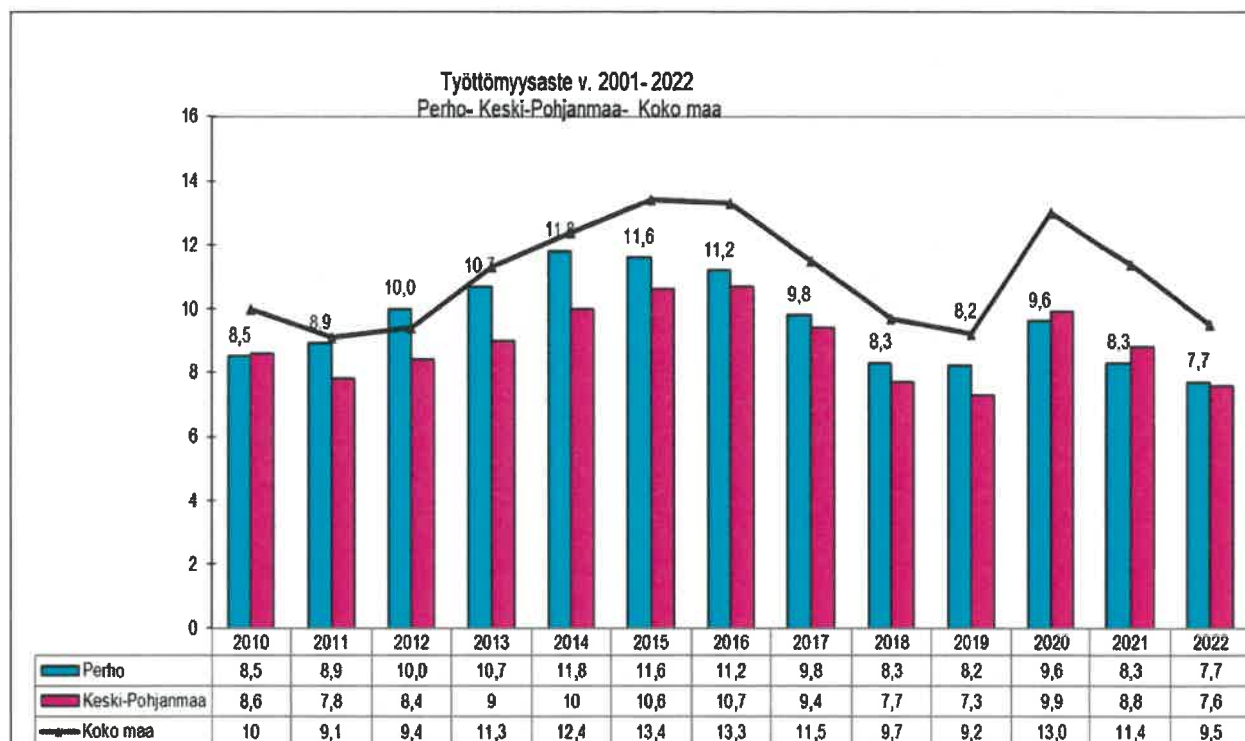
Työssäkäyntikunta	Työpaikat yhteensä	Asuinkunta											Nettopendelointi	Työpaikkaomavaraisuus %	
		Keski-Pohjanmaa	Kaustisen seutukunta	..Halsua	..Kaustinen	..Lestijärvi	..Perho	..Toholampi	..Veteli	Kokkolan seutukunta	..Kannus	..Kokkola			K-P:n ulkop. asuvat, alueella työssä k.
Työlliset yhteensä		27352	5604	402	1810	251	889	1069	1183	21748	2172	19576			
Keski-Pohjanmaa	27775	24292	4874	373	1556	211	764	939	1031	19418	1858	17560	3483	423	101,5
Kaustisen seutukunta	5137	4533	4146	336	1224	194	733	772	887	387	121	266	604	-467	91,7
..Halsua	349	334	326	266	27	4	5	6	18	8	3	5	15	-53	86,8
..Kaustinen - Kaustby	1558	1357	1206	24	1029	2	16	11	124	151	10	141	201	-252	86,1
..Lestijärvi	248	214	189	4	6	161	1	16	1	25	18	7	34	-3	98,8
..Perho	873	728	713	9	7	3	683	0	11	15	0	15	145	-16	98,2
..Toholampi	1058	942	806	3	35	22	2	735	9	136	81	55	116	-11	99,0
..Veteli - Vetil	1051	958	906	30	120	2	26	4	724	52	9	43	93	-132	88,8
Kokkolan seutukunta	22638	19759	728	37	332	17	31	167	144	19031	1737	17294	2879	890	104,1
..Kannus	1980	1651	102	0	14	5	0	82	1	1549	1379	170	329	-192	91,2
..Kokkola - Karleby	20658	18108	626	37	318	12	31	85	143	17482	358	17124	2550	1082	105,5
K-P:n alueen ulkop. työssä käyvät		3060	730	29	254	40	125	130	152	2330	314	2016			

Vuoden 2022 keskimääräiseksi työttömyysasteeksi Perhossa muodostui 7,7 prosenttia. Kaustisen työttömyysaste vuonna 2022 oli 6,4 prosenttia, Halsuan 7,3 prosenttia, Vetelin 5,6 prosenttia, Toholammin 6,2 prosenttia, Lestijärven 8,5 prosenttia ja Kaustisen seutukunnan 6,4 prosenttia.

Perhon työttömyysprosentti parani vuoteen 2021 verrattuna 0,6 prosenttiyksikköä, vastaava muutos oli Kaustisen seutukunnassa 1,3, Keski-Pohjanmaalla 1,2 ja koko maassa 1,9 prosenttiyksikköä.

Perhon työttömyysaste 7,7 % (vuosi ka), joka on Keski-Pohjanmaan (työttömyysaste oli 7,6 %, vuosi ka) kunnista toiseksi huonoin: Halsua 7,3 %, Kaustinen 6,4 %, Lestijärvi 8,5 %, Toholampi 6,2 %, Veteli 5,6 %, Kannus 6,9 %, Kokkola 7,9 %). Koko maan työttömyysaste oli 9,5 %.

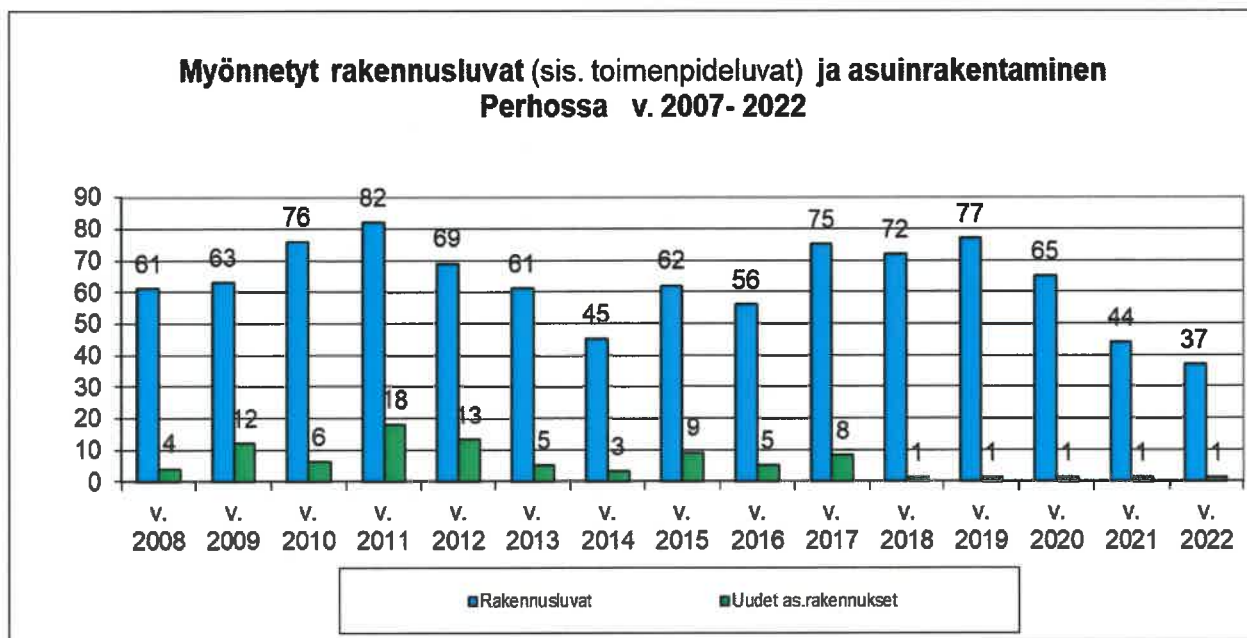
Pitkäaikaistyöttömien vuosikeskiarvo (yli 1 vuoden työttömänä olleet) määrä on 21, Alle 25-vuotiaita oli vuosikeskiarvona työttömänä 9.



Lähde: Tilastokeskus - Työ- ja elinkeinoministeriön työttömyystietoja

1.2.3. RAKENTAMINEN JA ASUMINEN

Vuonna 2022 rakennuslupia myönnettiin 37, joista uusia asuinrakennuksia 1.



1.3. KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Hallinto-organisaatio

Päävastuualueet muodostavat organisaation, jota johtaa kunnanjohtaja. Osastopäälliköt vastaavat toimialansa toiminnasta sekä johtavat ja kehittävät toimintaa kunnanhallituksen, kunnanjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa.



Kunnanvaltuusto

Riihimäki Pekka, valtuuston puheenjohtaja
 Kellokoski Mika, valtuuston I vpj
 Erkkilä Rami, valtuuston II pj
 Alatalo Ilona, valtuutettu
 Hertteli Anni, valtuutettu
 Humalajoki Asko, valtuutettu
 Isomöttönen Antti, valtuutettu
 Itäniemi Sirpa, valtuutettu
 Jaatinen Tanja, valtuutettu
 Kellokoski Matti, valtuutettu
 Kivelä Markus, valtuutettu *12.12.2022 alkaen*
 Kytölä Matti, valtuutettu
 Louhula Matti, valtuutettu
 Peltokangas Tapio, valtuutettu
 Siironen Mirja, valtuutettu
 Syrjälä Toni, valtuutettu
 Taivassalo Ahti, valtuutettu *12.12.2022 saakka*
 Tamminen Mikko, valtuutettu
 Vikman Joanna, valtuutettu

Sivistyslautakunta

Isomöttönen Antti, puheenjohtaja
 Hertteli Anni, varapuheenjohtaja
 Aho Terhi, jäsen *20.6.2022 alkaen*
 Alatalo Ilona, jäsen
 Elgland Niina, jäsen *20.6.2022 saakka*
 Humalajoki Tapani, jäsen
 Jänkä Jussi, jäsen
 Tamminen Mikko, jäsen

Tekninen lautakunta

Kytölä Mika, puheenjohtaja
 Humalajoki Asko, varapuheenjohtaja
 Honkonen Alina, jäsen
 Kalliokoski Jukka, jäsen
 Kykyri Kerttu, jäsen
 Kivelä Markus, jäsen
 Rannila Mari, jäsen

Tarkastuslautakunta

Kellokoski Matti, puheenjohtaja
 Syrjälä Toni, varapuheenjohtaja
 Huopana Jani, jäsen
 Joutsen Sirkka, jäsen
 Koskela-Nevalainen Kaisa, jäsen

Kunnanhallitus

Louhula Matti, puheenjohtaja
 Peltokangas Tapio, 1. varapuheenjohtaja
 Itäniemi Sirpa, 2. varapuheenjohtaja
 Alatalo Ilona, jäsen *12.12.2022 alkaen*
 Jaatinen Tanja, jäsen
 Kytölä Matti, jäsen
 Siironen Mirja, jäsen
 Taivassalo Ahti, jäsen *12.12.2022 saakka*

Keskusvaalilautakunta

Koivukoski Olli, puheenjohtaja
 Rannila Maria, varapuheenjohtaja
 Jylhä Pauli, jäsen
 Järvelä Ritva, jäsen
 Saralampi Antti, jäsen

Hyvinvointilautakunta

Vikman Joanna, puheenjohtaja
 Rannila Maria, varapuheenjohtaja
 Humalajoki Jussi, jäsen
 Kinnunen Matias, jäsen
 Kirvesmäki Sarita, jäsen
 Koivuniemi Jorma, jäsen *20.6.2022 alkaen*
 Kykyri Kerttu, jäsen
 Viitala Hannu, jäsen *20.6.2022 saakka*

Ympäristölautakunta

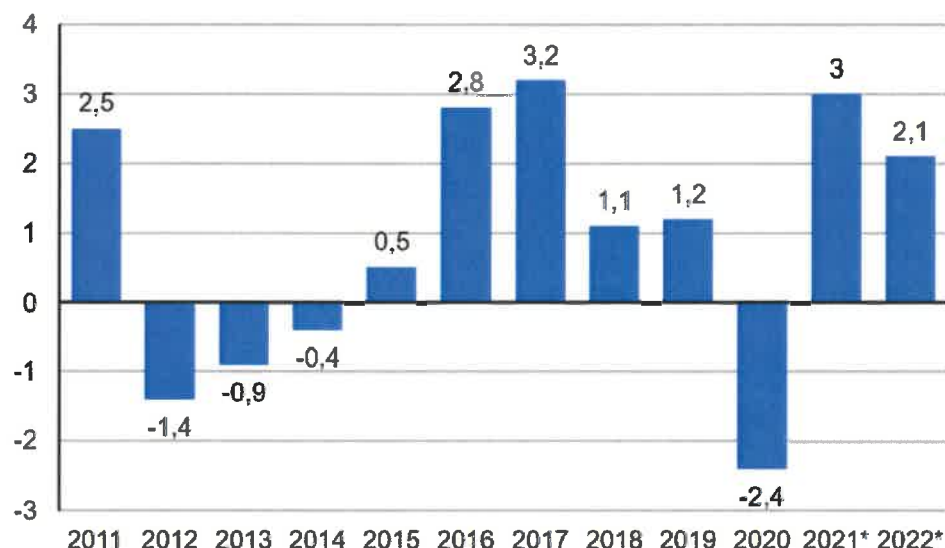
Riihimäki Jouko, puheenjohtaja
 Lassila Olavi, varapuheenjohtaja
 Huopana Tarja, jäsen
 Kortelainen Sami, jäsen
 Poranen Helena, jäsen
 Rauhala Jussi, jäsen
 Tiala Helena, jäsen *24.10.2022 alkaen*
 Urpilainen Miina, jäsen *24.10.2022 saakka*

1.3.1. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Bruttokansantuote nousi 2,1 prosenttia vuonna 2022

Bruttokansantuotteen volyymi nousi 2,1 prosenttia vuonna 2022 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Hintojen nousun myötä yksityinen kulutus kasvoi selvästi edellisvuodesta. Säästämisaste kääntyi negatiiviseksi. Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, %



Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden vuositilinpito

Hintojen nousu kuritti kotitalouksia – yksityinen kulutus kasvoi kotitalouksien tulojen kasvua enemmän

Yksityiseen kulutukseen käytettiin selvästi aikaisempaa enemmän rahaa vuonna 2022. Tätä osaltaan selitti se, että edellisvuotta vastannut kulutuskori kallistui poikkeuksellisen paljon. Kuluttajahintaindeksin mukaan vuoden 2022 inflaatio oli korkeinta 40 vuoteen. Käypähintainen yksityinen kulutus kasvoi 8 % ja yksityisen kulutuksen volyymi oli 2 %:n kasvussa.

Palkat ja palkkiot nousivat 6 % vuonna 2022. Kokonaisuutena kotitalouksien saamat tulot kasvoivat kotitalouksien menoja vähemmän ja kotitalouksien säästämisaste kääntyi negatiiviseksi.

Säästö saadaan vähentämällä käytettävissä olevasta tulosta kulutusmenot. Säästö on negatiivinen, mikäli kotitalouksien käytettävissä oleva tulo on pienempi kuin kotitalouksien kulutusmenot. Säästämisaste on kotitalouksien säästön osuus käytettävissä olevasta tulosta.

Julkisyhteisöjen alijäämä supistui koronapandemiaa edeltävälle tasolle — valtion alijäämä puolittui

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 2,2 miljardia euroa alijäämäinen vuonna 2022. Edellisenä vuonna alijäämä oli 6,8 miljardia euroa. Julkisyhteisöjen alijäämän supistumiseen vaikuttivat muun muassa verotulojen ja

sosiaaliturvamaksujen kertymän kasvu. Vuonna 2022 alijäämä oli 0,8 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Valtionhallinnon alijäämä oli 4,3 miljardia euroa, kun se edellisellä vuonna oli 8 miljardia euroa. Paikallishallinnon (kunnat ja kuntayhtymät ym.) alijäämä säilyi lähes ennallaan, ollen noin 750 miljoonaa euroa. Paikallishallinnon ennakkolisiin tietoihin liittyy tilastokeskuksen mukaan tavanomaista enemmän epävarmuutta lähdeaineistossa havaituitten epäjohtomukaisuuksien takia.

Kansantalouden tilinpidossa menot ja tulot kohdistetaan (suoriteperusteisesti) sille vuodelle, milloin ne käytetään. Valtionhallinnon maksuperusteista aineistoa käsiteltäessä tehtiin tilastovuodelle 2022 poikkeuksellisen suuri ajoituskorjaus, kun hyvinvointialueille vuonna 2022 maksetusta rahoituksesta siirrettiin kaksi miljardia euroa tilastovuodelle 2023. Ajoituskorjaus koskee valtionhallinnon kahden miljardin euron tulonsiirtoa hyvinvointialueille, mikä tullaan kirjaamaan valtionhallinnon menoksi ja hyvinvointialueiden tuloksi tilastovuodelle 2023. Ajoituskorjaus koskee julkisyhteisöjen sisäisiä tulonsiirtoja, joten sillä ei ole vaikutusta nettoluotonantoon julkisyhteisöjen tasolla.

Työeläkelaitosten ylijäämä kasvoi noin 2,5 miljardiin euroon. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia. Myös muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema parani, ollen runsaat 400 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tähän vaikutti parantunut työllisyys.

Lähde: Kansantalouden vuositilinpito 31.12.2022. Tilastokeskus, Julkaistu 15.3.2023

1.3.2. KUNNAN TALOUDELLINEN KEHITYS

Perhon kunnan tilikauden tulos on -983.246,82 € ja on 2,150 milj. € edellisvuotta huonompi. Käyttötalouden nettomenot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 2,493 milj. euroa eli 13,05 %. Verotuloja saatiin 177.114,04 euroa (+2,1 %) edellisvuotta enemmän. Verotuloja kertyi yhteensä 8,694 milj. euroa. Valtionosuuksia vuonna 2022 kirjattiin 13,673 milj. euroa eli 0,767 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Vuosikate tilinpäätöksessä 2022 on 0,355 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen (1,338 milj. euroa) jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui -983.246,82 euroa. Tilinpäätössiirtojen (poistoeron vähennys 3.547,68 ja varausten vähennyksen 300.000 euroa) jälkeen tilikauden alijäämä on -646.483,30 €.

Investoinnit vuonna 2022 olivat 1,202 milj. € ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja kirjattiin 0,030 milj. €.

Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa ei ollut vuoden vaihteessa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 0,391 milj. euroa.

Kuntalain 118 §:ssä säädetään raja-arvoista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelystä. Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (kuntalain 110 §:n 3 mom.). Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettuna alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja

kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %;
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Tunnusluku	Perho Tp 2016	Perho Tp 2017	Perho Tp 2018	Perho Tp 2019	Perho Tp 2020	Perho Tp 2021	Perho Tp 2022
Kunnan vuosikate/asukas	+570	+527	-20	+401	+1.019	+1.063	+146
Kuntakonsernin vuosikate/asukas	+737	+696	+144	+447	+1.238	+1.095	+377
Tuloveroprosentti	21,00	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50
Kunnan lainamäärä/asukas	3.003	4.596	5.882	6.733	6.922	6.906	6.445
Kuntakonsernin lainamäärä/asukas	3.669	5.321	6.570	7.625	7.876	8.022	7.638
Ylijäämä /asukas, €	1.471	1.564	1.087	1.144	1.476	1.977	1.751
Kertynyttä ylijäämää, milj. €	4,275	4,472	3,069	3,156	3,997	5,292	4,645
Kunnan omavaraisuusaste	58,6	53,3	44,8	42,5	44,0	45,9	45,6
Konsernin omavaraisuusaste	54,2	49,0	42,0	39,1	40,8	41,3	41,0
Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,0	65,8	85,7	88,0	84,0	79,6	76,0
Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	50,5	55,7	67,2	70,2	67,3	66,5	62,9
Kuntakonsernin vuosikatteen ja poistojen suhde						137,1	51,4
Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate						1,1	0,4

Vuoden 2022 tavoitteita olivat:

Vahva kuntatalous

- Uusien taloudellisten toimintatapojen käyttöönotto
- Palvelujen tasoa ei lisätä ilman lain velvoitteita
- Hankkeiden ja koronarahoitusten hyödyntäminen
- Kunnan talouden mukautuminen Sote-uudistukseen 2023-
- Kunnan lainamäärä alle 20 milj. euroa

Elinvoima

- Monipuolisen elinkeinotoiminnan kehittäminen
- Työllisyyden kuntakokeilun aktiivinen toteuttaminen
- Laadukkaiden asuntojen ja toimitilojen riittävä tarjonta myös markkinalähtöisesti
- Yrityspalvelujen markkinoinnin tehostaminen; Kosek Oy ja Perhon Kehitysyritys Oy
- Luonto- ja matkailutoimialan vahvistaminen

Hyvinvointi (Yhdessä tekeminen ja turvallinen elinympäristö)

- Yhteisöllisyyden vahvistaminen
- Edistämme asukkaiden hyvinvointia yhdessä tehden, siten että
- lapset ja nuoret voivat hyvin

- kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia
- järjestö- ja vapaaehtoistoiminta monipuolistuu
- Ikäihmisten asumismahdollisuuksien kehittäminen (Jalminakoti ja senioriasunnot)

Toiminnan kehittäminen

- Kuntamarkkinointi – viestinnän resurssointi
- Hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen: kuntalaiset osallistuvat palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen
- Esimiestyö ja työhyvinvointi: Panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön
- Palvelujen ulkoistaminen paikallisten yritysten tuottamaksi

Talousarviossa vastuualueittain (taulukko: Toiminalliset ja taloudelliset tavoitteet/Toimenpide ja mittarit) nimettyjen toimenpiteiden ja niille määriteltyjen mittareiden toteutuma raportoidaan osavuosikatsauksien ja tilinpäätöksen yhteydessä.

1.3.3. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta.

Talouden kehittymisen suuntaa kuvataan mm. vertaamalla toimintakulujen kasvua verotulojen kasvuun. Toimintakulujen kasvu ei saisi ylittää verotulojen kasvua. Tilinpäätöksen mukaan käyttötalouden toimintakate (käyttötalousmenot – käyttötaloustulot) kasvoivat edellisvuodesta 2,493 milj. €. Kokonaisverotulot ja valtionosuudet kasvoivat 0,944 milj. Vuoden 2022 tuloveroprosentti on 21,50, sama kuin vuonna 2021.

Toimintavuoden taloudellinen asema heikkeni edellisvuoteen verrattuna huomattavasti, ja eikä täytä nyt tasapainossa olevan talouden tunnusmerkkejä, jossa vuosikatteen tulisi kattaa poistot ja korvausinvestoinnit.

Koronapandemian ja Ukrainan sodan vaikutukset

Koronapandemia on vaikuttanut edelleen merkittävästi taloustilanteeseen niin globaalisti kuin paikallisestikin ja talouteen, että yhteiskunnan toimintoihin. Vuoden 2022 jälkipuoliskolla pandemian vaikutus arkielämään Suomessa tasaantui. Laaja rokotuskattavuus Suomessa vaikuttaisi taittaneen taudin vakavien tapausten määrää, eikä sitä koeta niin vaaralliseksi, kuin pandemian alkuvaiheessa.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 on vaikuttanut voimakkaasti globaaliin talouteen. Venäjän kaupan romahtaminen pakotteiden vaikutuksesta sekä yritysten vetäytyminen Venäjän markkinoilta heijastuu osaltaan myös kuntien talouteen. Energiakriisi ja siitä heijastuva energian hintojen nousu erityisesti Euroopassa sekä kuluttajahintojen voimakas nousu, lisätynä tavaroiden saatavuuden vaikeutumisella on vaikuttanut kaikkien suomalaisten elämään. Ukrainan sodasta alkanutta maailmanjärjestyksen muutosta ei todennäköisesti kukaan voi vielä arvioida ja koko läntisen maailman muutoskyvykyys tulee olemaan koetuksella.

Työttömyysasteen vuosikeskiarvo on hiukan laskenut edellisestä vuodesta, mutta joulukuussa tapahtui käänne huonompaan. Toisaalta joillekin aloille pandemia on tarjonnut lisää työtä, ja monilla yrityksillä on mennyt hyvin. Osalla yrityksillä on työvoimapula, joka saattaa olla jopa yrityksen kasvun esteenä.

Tuulivoimapuistojen ja sähkönsiirtolinjojen rakentaminen näkyy Perholaisessa kyläku-
vassa. Vapaita asuntoja, eikä pitkäaikaismajoitukseen käytettäviä tiloja ei kunnassa
ole vapaana. Kansainväliset ja kotimaiset yritykset työntekijöineen tuovatkin paikalli-
sille yrityksille uutta liiketoimintaa monin eri tavoin. Tämä tuo erinomaiset edellytykset
myös paikallisten yritysten kasvuun. Majoitus- ja ateriapalvelujen kysyntä tulee lähi-
vuosina kasvamaan ja sillä toimialalla onkin nähtävissä, että tarjonta ei pysty vastaa-
maan kysyntään.

Hyvinvointialueiden vaikutus kunnan toimintoihin

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023 ja sosiaali- ja terveystalot sekä
pelastustoimi siirtyvät kuntien järjestämisvastuulta hyvinvointialueille. Toisaalta järjes-
tämistäsiirtoihin siirtyminen siirtää myös rahoitusvastuun pois kunnilta, mutta toteutettu
veroprosentin leikkaus vaikuttaa kunnille jäävään rahoituspohjaan. Hyvinvointialuei-
den perustaminen ja niiden rahoitusjärjestelmän luominen on muuttanut kuntien pe-
ruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää.

Keski-Pohjanmaan alueella ei kuntalaisten palveluissa radikaaleja muutoksia tultane
lähivuosina näkemään, koska maakunnassa palvelut on tuotettu jo vuodesta 2017
keskitetysti Soiten tuottamina.

Pelastuslaitoksen toiminnan siirtymisessä hyvinvointialueeseen on kunnissa huolena
toiminnan riittävä resurssointi ja koko toiminta-alueen tasapuolinen kehittäminen,
sekä sopimuspalokuntalaisten riittävä harjoittelu- ja koulutusmahdollisuuksien yllä-
pito. Kunnat, jotka ovat ylläpitäneet paloasemillaan ajanmukaisen kaluston tulee
voida luottaa siihen, että kuntien investoinneilla hankittu kalusto pysyy investoinnin
tehneen kunnan asukkaiden turvana.

Kunnan päätöksenteko

Valtuuston ja muiden kunnan päätöksentekotoimielimien työskentely on vakiintunutta
ja keskustelevaa. Vuonna 2022 valtuuston vahvistaman kuntastrategian Perhon
kunta – Puheista tekoihin, läpivienti jatkuu. Kuntastrategiaan liittyvän hyvinvointisuun-
nitelman valtuusto hyväksyi helmikuussa 2023 ja siinä on kirjattu konkreettiset toi-
menpiteet, joilla pyritään vahvistamaan kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia.
Elinvoima ja sen vahvistaminen on erittäin tärkeässä asemassa haettaessa menes-
tystekijöitä kunnan tulevaisuuteen. Kevään 2023 aikana tähän paneudutaan Elinvoi-
matyöllä, joka sisältyy kuntastrategian läpivientiin. Elinvoiman vahvistamisesta on
tehty laaja kysely alueen elinkeinoelämälle, kunnan luottamushenkilöille sekä henkilö-
kunnalle, jonka antamat tulokset huomioidaan eri tavoin kunnan elinvoimaisuutta ja
toimintakulttuuria kehitettäessä.

Kunnan talouden tasapainottaminen

Perhon kunnan käyttötalousmenot ovat karanneet muutaman viime vuoden aikana.
Kunnan henkilöstömäärää ei ole kyetty sopeuttamaan tavoitteiden mukaiselle tasolle.
Koronatuet korjasivat hetkellisesti kunnan taloutta parina viime vuotena, mutta kun-
nalle merkittävien sijoitustuottojen romahtaminen ovat osaltaan aiheuttaneet kunnan
taloudellisen kantokyvyn heikkenemisen. Käyttötalousmenoja pyrittiin hillitsemään
loppuvuodesta 2022 ja kunnanhallitus asetti hankintakiellon elokuusta joulukuun lop-
puun saakka.

Perhon kunta tilasi keväällä 2022 Inspira Oy:ltä selvityksen Sote-muutoksen aiheutta-
mista vaikutuksista kunnan tulevien vuosien (2023-2031) talouteen. Selvityksen pe-
rusteella Sote-muutoksen taloudellinen vaikutus ei ole dramaattinen Perhossa, mutta

käyttötalousmenojen osalta on merkittävä n. 1,8 meur sopeuttamistarve tarkastelujaksolla.

Selvityksessä huomioitiin lisätarkasteluna edessä oleva liikuntahalli-/ruokala-/keskustehtiöinvestointi ja sen vaikutukset kunnan talouteen. Kolme eri herkkyysskenaariolla tarkasteltua investoinnin toteutusvaihtoehtoa osoitti, että investoinnin toteuttamiseksi on järkevää osittain purkaa kunnan sijoitussalkkua, jotta kunnan velkamäärä ei kasva hallitsemattomaksi.

Investoinnin käynnistyminen edellyttää käytännössä, että hanke saa valtion liikunta- paikkarakentamiselle kohdennetun valtion tuen täysimääräisenä, yleinen korkotason kehittyminen pysyy korkeintaan nykytasolla ja, että kunnan ennustettuun tulokertymään voidaan luottaa myös jatkossa.

Vuoden 2023 alussa kunnanhallitus on asettanut kuntatalouden tasapainoittamiseksi työryhmän, jonka tavoitteena on 0,5 milj. euron sopeuttamistoimenpiteiden löytäminen kunnan käyttötalousmenoihin. Osittain sopeuttamistoimenpiteiden vaikutus tulisi näkyä jo vuoden 2023 toiminnassa, mutta johtuen voimassa olevista sopimuksista, vaikutukset tulevat kokonaisuudessaan näkyviin vuonna 2025.

1.4. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konsernihallinto, sisäisen valvonnan toteutuminen 2022

Yleinen hallinto
 Tukipalvelut (henkilöstöhallinto, toimistopalvelut, ateria-, siivous- ja pesulapalvelut)
 Maaseututoimi
 Elinkeinotoimi
 Sosiaali- ja terveystoimi

Riskit ja epävarmuustekijät 2022 (riskikartoitus 2019)

Konserniyhtiöt

- riittävä asuntokantatarjonta
- riittävät teollisuus- ja yritystoimitilat
- yhtiöittämisjärjestelyllä ei kyetä vahvistamaan yhtiöiden elinvoimaisuutta ja toimintakykyä.
- toimitusjohtajan tehtävien järjestely (Perhon Kehitysyritys Oy)

Kunnanhallitus, yleishallinto

- riittävä resursointi, henkilöstövaihdokset ja osaamisen ylläpitäminen
- henkilöstön työhyvinvointi (työssä jaksaminen)
- päätöksenteon oikeellisuus ja päätösten dokumentointi
- asiakirjojen puutteellinen tai huolimaton käsittely sekä asiakirjojen oikeellisuus
- tietoturva
- talouden tasapainon hallinta, henkilöstömäärän kasvu

Sivistys

- riittävä resursointi, henkilöstövaihdokset ja muutokset
- oppilastilastointiin liittyvät toimenpiteet, niiden oikeellisuus ja oikeanaikaisuus
- tietoturva
- henkilövaihdokset ja asiantuntemus oppilastilastoissa valtionosuuksien

Tekninen ja ympäristö

- resurssien riittävyys työnjohdon ja valvonnan osalta
- resurssien riittävyys kiinteistöihin osalta
- verkostovuodot (vesi-, jätevesi- ja kaukolämpöverkostot)
- vesikattovuodot ja kasvava korjausvelka osissa kiinteistöjä

Järjestäminen ja vastuut

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa johtamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjen avulla tuotetaan kohtuullinen varmuus tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä hyvän hallinnon toteutumisesta ja

toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta. Perhon kunnan hallintosäännön luku 11, 87–91 §:t määrittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja tehtävät toimielimille.

Kunnanvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain mukaan kunnanhallituksen tulee huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallitus valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa, tuloksellisuutta ja raportointia. Lisäksi kaikki tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa varojen käytössä vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaan konsernivalvonnan järjestämisestä. Kuntakonsernin tytäryhteisöissä hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta lainsäädännön, valtuuston määrittelemän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja konsernijohtoon antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Perhon kuntaorganisaation sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty kuntalain edellyttämällä tavalla ja toteutettu annettuihin määräyksiin ja ohjeisiin perustuen. Kunnanvaltuusto on hallintosäännössä määritellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka ohjaa koko konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Kunnanvaltuusto edellyttää, että kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasolla toteutuu riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kunnanhallitus on edelleen antanut täydentävät ohjeet (13.5.2019 § 102) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi. Kukin toimiala ja liikelaitos sekä niiden tilivelvollinen johto on tullut huolehtia vastuualueensa osalta riittävien ja toimivien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapojen toteuttamisesta kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Selonteko on valmisteltu huomioiden toimialojen riskikartoitukset, niiden pohjalta laadittujen toteutumaraporttien pohjalta osastopäälliköiden ja toimitusjohtajien laattimista yhteenvedoista ja näissä mahdollisesti havaituista puutteista sekä valvonnan kehittämiseen tähtäävistä toimenpiteistä. Tämän lisäksi selonteko perustuu konsernijohtolle muodostuneeseen kokonaiskäsitykseen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.

Selonteon laatimisessa on otettu huomioon kuntastrategiassa, hallintosäännössä, konserniohjeessa ja muissa toimijoille annetuissa ohjeissa konsernivalvonnalle asetut tavoitteet. Toimintayksiköiden esimiehet ovat raportoineet riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä ilmenneistä poikkeamista ja niistä aiheutuneista toimenpiteistä ja ennaltaehkäisevistä kehittämistoimenpiteistä tämän selonteon tausta-aineistoksi kerätystä aineistossa.

Selonteossa tuodaan esille havaitut puutteet ja virheet sekä toteutetut korjaustoimenpiteet ja ennaltaehkäisevät kehittämissuositukset.

Havaitut puutteet

Tilikauden aikana ei ole raportoitu toteutuneista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puutteista, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kunnan ja kuntakonsernin toiminnalle.

Teknisen toimiston osalta havaittiin useampia poikkeamia, koskien talousarvion sitovuuden noudattamista, puitesopimusten noudattamista ja lautakunnan päätösten huomiotta jättämistä. Kunnanhallitus käsitteli havaittuja poikkeamia syyskuussa ja pyysi tekniseltä johtajalta kirjallista selvitystä havaituista poikkeamista. Talous- ja hallintojohtaja pyysi lisäksi tekniseltä johtajalta selvitystä talousarvion sitovuuteen liittyen ja kunnanjohtaja lisäselvitystä/tarkennusta annettuun selvitykseen. Tekninen johtaja antoi selvityksen kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Kunnanhallitus käsitteli selvitykset ja totesi, että havaitut poikkeamat ja niistä saadut selvitykset ovat siten merkittäviä, että ne on käytävä läpi kuulemismenettelynä. Kuulemisen tuloksen todettiin, että poikkeamat eivät ole aiheuttaneet taloudellista vahinkoa Perhon kunnalle ja että kuultavalla ja työnantajalla on yhteinen näkemys siitä, mitä on tapahtunut ja miksi on tapahtunut. Kunnanhallitus päätti antaa tekniselle johtajalle suullisen huomautuksen tapahtuneiden poikkeamien takia.

Sivistyspäävastuualueen osalta havaittiin poikkeama oppikirjojen ja niihin liittyvien oheismateriaalien hankintaprosessissa. Oppimateriaalin hankintasopimus on päättynyt vuoden 2020 loppuun. Lukuvuoden 2021 - 2022 hankinnat oli toteutettu vs sivistysjohtajan toimesta kunnan hankintaohjeistuksen vastaisesti, eikä hankintoja kilpailutettu ohjeistuksen mukaisesti myöskään huomioiden lukuvuoden 2022 - 2023 materiaali hankinnat. Asiantilan käytyä ilmi sivistysjohtaja vei asian lautakuntaan ja teki asiassa päätöksen 16.3.2022 valtuuttaen sivistysjohtajan hankkimaan materiaalin kevennetyllä tarjousmenettelyllä ja velvoitti sivistysjohtajan kilpailuttamaan materiaalihankinnat hankintaohjeen mukaan lukuvuosille 2023 – 2025. Tapahtuneesta ei aiheutunut Perhon kunnalle taloudellisia menetyksiä, mutta jatkossa materiaali hankinnat tulee kilpailuttaa hankintalain ja kunnan hankintaohjeen mukaisesti.

Toinen sivistyspäävastuualueella havaittu poikkeama liittyi alakoulujen Koski -virheisiin, jotka vaikuttavat suoraan kunnan valtionosuusrahoitukseen. Erityisen tuen oppilaat eivät olleet kirjautuneet järjestelmään oikein. Kokonaisuudessaan järjestelmässä oli virheellisiä kirjauksia 99 kappaletta. Kirjaamisesta ja virheiden korjaamisesta vastaavat rehtorit ja virheilmoitusten tullessa virheet tulee korjata välittömästi. Sivistysjohtaja on muistuttanut vastuussa olevaa viranhaltijaa virheiden korjauksen merkityksestä ja esittänyt poikkeamaraportissaan jatkotoimenpiteet, joilla ehkäistään poikkeaman syntyminen jatkossa. Poikkeamasta ei syntynyt Perhon kunnalle taloudellisia menetyksiä, koska kirjausvirheet korjattiin sivistysjohtajan ja koulusihteerin toimesta määräaikaan mennessä.

Kehittäminen ja kehittämiskohteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessia pyritään kuntakonsernissa kehittämään toimialojen, tytäryhtiöiden ja liikelaitosten erilaiset tarpeet ja toteutusresurssit huomioiden. Toimintatapoja ja työkaluja arvioidaan ja kehitetään siten, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta muodostuu kiinteäksi osaksi kuntakonsernin tavallisia toimintaprosesseja. Tämän tuloksena toimintaympäristön muutokset sekä sisäisen

valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisen painopisteet pystytään kohdentamaan yhtenäisemmin ja tavoitteellisemmin. Tavoitteena on, että toimintatavoilla pystytään ennakoimaan muuttuva toimintaympäristö ja hyödyntämään uudet mahdollisuudet.

Kunnan valmiussuunnittelussa huomioidaan globaalien tapahtumien vaikutukset toiminnan kehittämisen näkökulmasta.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus on riippumaton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tukitoiminto, joka toimii kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan alaisuudessa. Sisäinen tarkastus avustaa kunnan johtoa valvontavelvollisuutensa täyttämässä. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on objektiivisella arviointi- ja varmistustoiminnalla sekä ohjeistuksilla tukea kehittämistä ja tavoitteiden saavuttamista.

Sisäisen tarkastuksen työ kohdistuu koko kuntakonsernin sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä johtamis- ja hallintoprosesseihin ja sen toiminta-alueena ovat kaikki kuntakonsernin toiminnot ja toimintayksiköt sekä tarvittaessa ulkoistetut palvelut.

Sisäistä tarkastusta ohjaa hallintosääntö, jossa määritellään sisäisen tarkastuksen tarkoitus, toimivalta ja vastuu. Vuonna 2021 sisäinen tarkastus on toteutunut kunnanhallituksessa päätetyn riskienhallintasuunnitelman pohjalta ja on raportoitu toimialoitain tämän selonteon tausta-aineistona.

Havaittujen poikkeamien perusteella on tehty korjaavia toimenpiteitä ja ne on selonteon tausta aineistona olevassa raportoinnissa dokumentoitu. Korjaavien toimenpiteiden ja toimintakulttuurin muutoksen läpivientiin tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota.

Sisäisen valvonnan raportointien yhteenveto osastoittain Konserni

Perhon kunnan konserni:

Perhon Kehitysyhtiö Oy, Kiinteistö Oy Perhon kartano, Perhon Opiskelija-asunnot Oy, As Oy Perhonjokiranta ja As Oy Rivihiekka, Asunto Oy Perhon Paroni sekä kuntayhtymät Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvvelukuntayhtymä Soite, Keski-Pohjanmaan Koulutusyhtymä ja Keski-Pohjanmaan liitto.

Konsernijohto valvoo, että yhteisöt toimivat asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. konserniyhtiöt tuntevat hallintosäännön ja ohjeiden sisällöt. Vastuunjako konserniohjauksessa on selkeä, eikä tunnisteta merkittäviä riskejä näiltä osin. Konsernijohto seuraa yhtiöiden toimintaa ja talousarviossa annettujen tavoitteiden toteutumista puolivuositain osavuositatsauksen (1-6) ja tilinpäätöksen (1-12) yhteydessä, sekä yhtiökokouksissa.

Konserniin kuuluville yhteisöille asetetut tehtävät ja vastuunjako ovat selkeät ja riittävät. Tarvittaessa konsernijohto ohjeistaa yhteisöjen toimintaa myös yksittäisissä tilanteissa.

Yleishallinto

Yleishallinnossa johtavien viranhaltijoiden ja tukihenkilöstön virat ja toimet ovat olleet täytettynä ja toiminnassa on voitu keskittyä toimintojen ylläpitoon ja kehittämiseen. Päätöksenteon osalta toimielimet ovat palautuneet ns. läsnäolokokouksiin. Yleishallinnossa etätöitä on hyödynnetty huomioiden asiakaspalvelun toimivuus.

Sivistys

Sivistystoimi on pysynyt talousarviossa toimikaudella. Johtavien viranhaltijoiden osalta työn kuormittavuuteen tulee kiinnittää huomiota, jotta voidaan edesauttaa henkilöstön työssä jaksamista. Sairauspoissaolojen kehitys oli voimakasta koko organisaatiossa, mutta erityisesti kehitys näkyi sivistyksen päävastuualueella. Vuoden aikana havaitut poikkeamat on dokumentoitu ja käsitelty ohjeistuksen mukaisesti.

Tekninen ja ympäristö

Tekninen toimi on pysynyt talousarviossa toimikaudella. Henkilöstöresurssin niukuutta on aiheuttanut kiinteistönhoidon sekä siivous- ja ravitsemispalvelujen toimien täyttämättömyys. Talousarviossa varatun investointiohjelman toteutuminen jäi merkittävästi suunnitellusta, johtuen useista eri tekijöistä, muun muassa johtavien viranhaltijoiden työkuormasta ja ostopalveluina hankittavien palveluiden tarjonnasta. Teknisellä päävastuualueella havaitut poikkeamat on dokumentoitu ja käsitelty ohjeistuksen mukaisesti.

Kunnanhallituksen kokonaisarvio

Kuntakonsernin valvontaympäristö kokonaisuutena, muodostaa hyvän pohjan sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnan prosessin kehittämiseksi. Valvonnan vastuut ja organisaatiotason kontrollit on hallintosäännössä määritelty kuntalain edellyttämällä tavalla.

Valvontavastuu sekä sisäisen valvonnan merkitys on tiedostettu ja sen toimivuuteen sekä läpinäkyvyyteen on panostettu. Ohjeistusta tarkennetaan toiminnan muuttuessa ja toimintatapoja yhtenäistetään. Toimintatapoja, seuranta ja raportointia on tehostettu kunnan johtoryhmän ja esimiestyöryhmän kautta. Tavoitteena on ennakoida toimintatapa, joka on osa tavallista toimintaa.

Kunnanhallituksen tiedossa ei ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muita lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista saattaisi seurata merkittävä korvaus, kante tai muu sellainen vaatimus tai oikeusseuraamus. Kunnanhallituksella ei myöskään ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua kunnalle merkittävä korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu.

Kunnanhallituksen arvion mukaan hallintoa on hoidettu toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisesti. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on olennaisilta osiltaan toimivaa ja asianmukaisesti järjestetty, ja ne tuottavat kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta

2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

2.1. TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Toimintatuotot	2 854	3 776
Toimintakulut	<u>-24 459</u>	<u>-22 888</u>
Toimintakate	-21 605	-19 112
Verotulot	8 695	8 517
Valtionosuudet	13 673	12 906
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	235	666
Muut rahoitustuotot	181	18
Korkokulut	-130	-97
Muut rahoituskulut	<u>-661</u>	<u>-53</u>
Vuosikate	388	2 845
Poistot ja arvonalentumiset	-1 338	-1 678
Satunnaiset tulot		
Tilikauden tulos	-950	1 167
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	4	78
Rahastojen lis (-) tai väh (+)	300	50
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-646	1 295

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	11,7	16,5
Vuosikate/Poistot, %	29	170
Vuosikate, €/asukas	146	1 063
Asukasmäärä	2 653	2 676

TOIMINTAKATE on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

VUOSIKATE osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä.

Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Investointien tasolla merkitystä.

2.2. RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	389	2 845
Tulorahoituksen korjaukset	20	-482
Toiminnan rahavirta	409	2 363
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 202	-5 283
Rahoitusosuudet investointimenoihin	51	228
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	31	3 554
Investointien rahavirta	-1 120	-1 501
Toiminnan ja investointien rahavirta	-711	862
Rahoituksen rahavirta		
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 391	-211
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000	-39
Lainakannan muutokset	-1 391	-250
Oman pääoman muutokset		
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-8	-2
Vaihto-omaisuuden muutos	9	
Saamisten muutos	724	-156
Korottomien velkojen muutos	815	-162
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 540	-320
Rahoituksen rahavirta	149	-570
Rahavarojen muutos	-562	292
Rahavarat 31.12., (1 000 €)	7 000	7 561
Rahavarat 01.01., (1 000 €)	<u>-7 562</u>	<u>-7 270</u>
Muutos	-562	291
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-3 578	-5 748
Investointien tulorahoitus, %	33,8	56,3
Lainanhoitokate	0,23	1,22
Kassan riittävyys, pv	95,00	97 pv
Asukasmäärä	2 653	2 676

Tunnuslukujen laskentakaavat: $Investointien\ tulorahoitus,\ \% = 100 \cdot Vuosikate / Investointien\ omahankintameno$
 $Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)$
 $Kassan\ riittävyys\ (pv) = 365\ pv \times Rahavarat\ 31.12. / Kassasta\ maksut\ tilikaudella$

2.3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET - TASE

VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A. PYSYVÄT VASTAAVAT			A OMA PÄÄOMA		
	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>	
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma		
1. Aineettomat oikeudet	54	63	9 239	9 239	
2. Muut pitkävaikutteiset menot	80	103	2 409	2 709	
	134	166			
II Aineelliset hyödykkeet			IV Edellisten tilikausien ylijäämä		
1. Maa- ja vesialueet	1 261	1 297	5 292	3 998	
2. Rakennukset	14 183	14 465	<u>-646</u>	<u>1 295</u>	
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 345	5 719	16 294	17 241	
4. Koneet ja kalusto	384	556			
5. Muut aineelliset hyödykkeet	20	21			
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	144	<u>2</u>			
	21 337	22 060			
III Sijoitukset			B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Osakkeet ja osuudet	5 921	5 405	1. Poistoero	<u>79</u>	<u>82</u>
2. Muut saamiset	45	45		79	82
	5 966	5 450	C PAKOLLISET VARAUKSET		
PYSYVÄT VASTAAVAT 27 437 27 676			2. Muut pakolliset varaukset		
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT				<u>250</u>	<u>250</u>
1. Valtion toimeksiannot				250	250
3. Muut toimeksiantojen varat	<u>26</u>	<u>18</u>	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	26	18	3. Muut toimeksiantojen pääomat	<u>91</u>	<u>90</u>
C VAIHTUVAT VASTAAVAT				91	90
I Vaihto-omaisuus			E VIERAS PÄÄOMA		
1. Aineet ja tarvikkeet	0	9	I Pitkäaikainen		
	0	9	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	10 705	17 097
II Saamiset			3. Lainat julkisyhteistöltä		
Pitkäaikaiset saamiset			7. Muut velat	<u>4</u>	<u>4</u>
2. Lainasaamiset	453	527		10 709	17 101
3. Muut saamiset	<u>307</u>	<u>348</u>	II Lyhytaikainen		
	760	875	1. Joukkovelkakirjalainat		1 000
Lyhytaikaiset saamiset			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	6 393	391
1. Myyntisaamiset	591	416	3. Lainat julkisyhteistöltä		
2. Lainasaamiset	24	21	4. Saadut ennakot	388	54
3. Muut saamiset	125	173	5. Ostovelat	942	683
4. Siirtosaamiset	<u>313</u>	<u>1 052</u>	6. Muut velat	119	127
	1 053	1 662	7. Siirtovelat	<u>1 011</u>	<u>782</u>
III Rahoitusarvopaperit				8 853	3 037
1. Osakkeet ja osuudet	1 841	2 325	VIERAS PÄÄOMA 19 562 20 138		
2. Sijoitukset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ 36 276 37 801		
rahamarkkinainstrumentteihin	219	216			
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	<u>3 578</u>	<u>3 541</u>			
	5 638	6 082			
IV Rahat ja pankkisaamiset					
	<u>1 362</u>	<u>1 479</u>			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 813	10 107			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	36 276	37 801			

2.4. TASEEN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Omavaraisuusaste, %	45,6 %	45,9 %

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Omavaraisuusaste oli koko kuntasektorilla 58,9 % vuonna 2021.

*Omavaraisuusaste, % = 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)*

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	76,0 %	79,7 %

Suhteellinen velkaantuneisuus -% kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus oli koko kuntasektorilla keskimäärin 57,6 % vuonna 2021.

*Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot*

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Kertynyt ylijäämä, milj. €	4,645	5,292
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1.751	1.977

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Lainakanta 31.12. (1000 €)	17 097	18 488
Lainat €/asukas	6 445	6 906

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. (1000 €)	17 193	18 669

Tunnusluku saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuut huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 480	6 976

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Lainasaamiset 31.12. (1000 €)	0	0
<i>= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset</i>		

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Asukasmäärä 31.12.	2 653	2 676

2.5 KOKONAISTULOT JA MENOT 2022 (ulkoinen)

TULOT	€	%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	2 854 056,12	11,1
Verotulot	8 694 532,75	33,8
Valtionosuudet	13 673 179,00	53,1
Korkotuotot	235 325,81	0,9
Muut rahoitustuotot	181 103,21	0,7
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Käyttöom. myyntivoitot	20 204,64	0,1
- Pakollisten varausten vähennys	0,00	
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	51 418,97	0,2
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutust.	30 461,95	0,1
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	25 740 282,45	100,0
MENOT		
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	-24 459 124,05	87,8
Korkokulut	-129 646,93	0,5
Muut rahoituskulut	-660 990,43	2,4
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Käyttöomaisuuden myyntitappiot		
- Pakollisten varausten muutos (+/-)		
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 201 584,46	4,3
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 390 982,00	5,0
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0
Oman pääoman vähennykset	0,00	
Kokonaismenot yhteensä	-27 842 327,87	100,0
<i>Täsmäytys</i>		
Kokonaistulot yhteensä	25 740 282,45	
Kokonaismenot yhteensä	<u>-27 842 327,87</u>	
	-2 102 045,42	
Muut maksuvalmiuden muutokset (rahla)	<u>1 539 972,98</u>	
= Rahavarojen muutos	-562 072,44	

2.6. KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Toimintatuotot	15 919	15 628
Toimintakulut	-38 228	-35 972
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	1	1
Toimintakate	-22 308	-20 343
Verotulot	8 671	8 510
Valtionosuudet	15 014	14 225
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	236	652
Muut rahoitustuotot	204	41
Korkokulut	-147	-112
Muut rahoituskulut	-670	-43
Vuosikate	1 000	2 930
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 945	-2 137
Arvonalentumiset		
Tilikauden tulos	-945	793
Tilinpäätössirrot	315	58
Tilikauden verot	-3	-1
Vähemmistöosuudet	-4	-4
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-637	846

KONSERNIN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	41,6	43,4
Vuosikate/Poistot, %	51,4	137,1
Vuosikate, euroa/asukas	377	1 095
Asukasmäärä	2 653	2 676

TOIMINTAKATE on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

VUOSIKATE osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyttä. Perusole- tus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä.

VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA; jos tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan, että konser- nin tulo-rahoitus on riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalen- tumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

2.7. KONSERNIN RAHOITUSKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 000	2 930
Tilikauden verot	-3	
Tulorahoituksen korjauserät	-65	14
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 901	-5 742
Rahoitusosuudet inv.menoihin	94	80
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	232	3 578
Toiminnan ja investointien rahavirta	-643	860
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainauksen vähennykset	7	12
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 577	590
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 037	-829
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 251	-121
Oman pääoman muutokset	297	-23
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muut.	-36	-140
Vaihto-omaisuuden muutos	40	15
Saamisten muutokset	1 113	538
Korottomien velkojen muutokset	836	65
Rahoituksen rahavirta	546	107
Rahavarojen muutos	-97	967
Rahavarat 31.12.	9 000	9 097
Rahavarat 1.1.	9 097	8 130
	-97	967

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj.€	-4,166	-6,577
Investointien tulorahoitus, %	55,4	51,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,4	1,1
Kassan riittävyys	68,5	77,8

INVESTOINTIEN TULORAHOITUS –tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

LAINANHOITOKATE kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

2.8. KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	Tp 2022	Tp 2021	VASTATTAVAA	Tp 2022	Tp 2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 000 €	1 000 €	OMAPÄÄOMA	1 000 €	1 000 €
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	9 239	9 239
Aineettomat oikeudet	168	159	Osuus kuntayht. oman po:n lisäyk.	85	85
Muut pitkävaikutteiset menot	80	103	Muut omat rahastot	2 489	2 817
	248	262	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijää)	6 215	5 079
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>-637</u>	<u>846</u>
Maa- ja vesialueet	1 404	1 425		17 391	18 066
Rakennukset	22 885	23 109	VÄHEMMISTÖOSUDET	349	355
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 555	5 913	Muut pakolliset varaukset	<u>355</u>	<u>414</u>
Koneet ja kalusto	682	855		355	414
Muut aineelliset hyödykkeet	23	23	Valtion toimeksiannot	91	39
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>426</u>	<u>75</u>	Muut toimeksiantojen pääomat	<u>184</u>	<u>211</u>
	30 975	31 400		275	250
Sijoitukset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 352	19 494
Osakkeet ja osuudet	758	689	Lainat julkisyhteistöltä	152	192
Muut lainasaamiset	3	7	Liittymismaksut ja muut velat	<u>4</u>	<u>4</u>
Muu saamiset	<u>165</u>	<u>165</u>		13 508	19 690
	926	861	Joukkovelkakirjalainat		1 000
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 149	32 523	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 719	735
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lainat julkisyhteistöltä	40	47
Valtion toimeksiannot	91	39	Saadut ennakot	415	101
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	26	18	Ostovelat	1 674	1 288
Muut toimeksiantojen varat	<u>14</u>	<u>13</u>	Muut velat	443	444
	131	70	Siirtovelat	2 529	2 297
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Laskennalliset verovelat		
Vaihto-omaisuus				11 820	5 912
Aineet ja tarvikkeet	126	147	VIERAS PÄÄOMA	25 328	25 602
Muu vaihto-omaisuus	<u>34</u>	<u>53</u>	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 698	44 687
	160	200			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Lainasaamiset	34	44			
Muut saamiset	<u>308</u>	<u>348</u>			
	342	392			
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	1 091	755			
Lainasaamiset	10	7			
Muut saamiset	348	346			
Siirtosaamiset	<u>467</u>	<u>1 296</u>			
	1 916	2 404			
Osakkeet ja osuudet	1 841	2 325			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	219	216			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 578	3 585			
Rahoitusarvipaperit	5 638	6 126			
Rahat ja pankkisaamiset	<u>3 362</u>	<u>2 972</u>			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 418	12 094			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 698	44 687			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Konsernin omavaraisuusaste, %	41,0 %	41,3 %

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta. Omavaraisuusaste oli koko kuntakonsernisektorilla 42,4 % vuonna 2021.

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,9 %	66,5 %

Suhteellinen velkaantuneisuus -% kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Kertynyt ylijäämä, milj. €	5,578	5,925
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	2103	2 213

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Konsernin lainakanta 31.12. milj. €	20,262	21,468
Lainat €/asukas	7 638	8 020

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. milj. €	21,157	22,400

Tunnusluku saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuut huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 975	8 368

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Lainasaamiset 31.12. (1000 €)	3	7
Kunnan asukasluku	2 653	2 676

KONSERNILASKELMAT YHTIÖITTÄIN

KONSERNITULOSLASKELMA 2022	Tp 2022	Eliminoinnit	Konserni yhti.	Kunta	Perhon Kehitysyhtiö Oy	As Oy Rivihiekka	Perhon Opiskelija-asunnot Oy	As Oy Perhon Paroni	As Oy Perhonjokiranta	Kiint. Oy Perhon Kartano	Soite 3,26 %	Koulutus ky 4,37 %	K-P:n liitto 3,34%
Toimintatuotot	15 918 764,45	-594 490,19	16 513 254,64	2 854 056,12	47 245,25	21 703,84	34 043,30		16 161,06	462 092,16	12 632 433,17	387 611,66	57 908,05
Toimintakulut	-38 228 104,61	618 810,19	-38 846 914,80	-24 459 124,05	-33 978,51	-17 919,01	-18 852,19	-345,28	-14 636,54	-269 249,56	-12 400 966,77	-1 592 721,03	-48 621,66
Osuus osakusyhteisöjen voitosta (tapp.)	942,12	0,00	942,12	0,00							942,12	0,00	0,00
Toimintakate	-22 308 398,05	24 320,00	-22 332 718,05	-21 605 067,93	13 266,74	3 784,83	15 191,11	-845,28	1 524,52	192 842,63	232 408,51	-1 195 109,37	9 286,19
Verotulot	8 670 900,46	-23 632,29	8 694 532,75	8 694 532,75									
Valtionosuudet	15 013 967,72		15 013 967,72	13 673 179,00								1 340 788,72	
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00		0,00										
Korkoluotot	236 432,76	-687,71	237 120,49	236 325,81	157,50						1 625,05	12,10	0,04
Muut rahoitustuotot	204 259,39	-4 771,88	209 031,27	181 103,21		19,39	3,26		10,43	160,94	27 420,47	313,57	0,00
Korkokulut	-147 029,84		-147 029,84	-129 646,93						-1 258,48	-6 931,46	-9 061,52	-101,45
Muut rahoituskulut	-670 226,80		-670 226,80	-660 990,43	-1 757,90		-1,36			-2 369,74	-4 722,12	-385,91	-1,32
Vuositulokate	999 903,66	-4 771,88	1 004 675,54	388 435,48	11 666,34	3 804,22	15 192,99	-845,28	1 534,95	189 375,35	249 800,45	136 527,59	9 183,45
Poistot ja arvonalentumiset	0,00		0,00										
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 945 406,81	-24 433,70	-1 920 973,11	-1 338 466,46	-23 570,52	-3 804,22	-13 186,07		-1 534,95	-128 465,67	-273 706,21	-139 752,10	-486,91
Arvonalentumiset	0,00		0,00										
Satunnaiset erät	0,00		0,00									0,00	0,00
Tilikauden tulos	-945 503,14	-29 205,58	-916 297,56	-950 030,98	-11 904,18	0,00	2 066,92	-845,28	0,00	62 999,66	-23 905,76	-3 224,51	8 686,54
Tilinpäätössiirrot	315 689,41	-3 547,68	319 437,09	303 547,68							6 362,15	9 527,26	0,00
Tilikauden verot	-3 473,36		-3 473,36	0,00			-790,79			-252,45	-2 430,14	0,00	0,00
Vähennistöosuudet	-4 348,80		-4 348,80									-4 348,80	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-637 435,91	-32 753,26	-604 682,65	-646 483,30	-11 904,18	0,00	1 216,13	-845,28	0,00	62 657,23	-19 973,74	1 953,95	8 686,54

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 2022	Tp 2022	Eliminoinnit	Konserni yhti.	Kunta	Perhon Kehitysyhtiö Oy	As Oy Rivihiekka	Perhon Opiskelija-asunnot Oy	As Oy Perhon Paroni	As Oy Perhonjokiranta	Kiint. Oy Perhon Kartano	Soite 3,26 %	Koulutus ky 4,37 %	K-P:n liitto 3,34%
Toiminnan rahavirta													
Vuositulokate	999 903,66	-4 771,88	1 004 675,54	388 435,48	11 666,34	3 804,22	15 192,99	-845,28	1 534,95	189 375,35	249 800,45	136 527,59	9 183,45
Tilikauden verot	-3 473,36		-3 473,36				-790,79			-252,45	-2 430,14		0,00
Tubrahoituksen korjaukset	-65 362,47	0,00	-65 362,47	20 204,64						-23 620,00	-59 400,11		-2 547,00
	0,00		0,00									0,00	0,00
Investointien rahavirta													
Investointimenot	-1 901 058,60		-1 901 058,60	-1 201 584,46	-15 913,32	-5 040,99		-9 188,40		-44 293,69	-372 389,07	-252 552,14	-96,53
Rahoitusosuudet inv.menoihin	94 794,54		94 794,54	94 794,54						29 457,99	0,00	13 917,58	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	232 200,13		232 200,13	30 461,95						195 000,00	2,74	6 735,44	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-642 936,12	-4 771,88	-638 224,24	-711 063,42	-4 246,98	-1 236,77	14 402,20	-10 033,68	1 534,95	345 667,20	-184 416,13	-97 916,54	9 086,93
Rahoituksen rahavirta													
Antolainauksen muutokset													
Antolainauksen lisäykset	0,00		0,00									0,00	0,00
Antolainauksen vähennykset	6 750,00		6 750,00		3 500,00						3 250,00		0,00
Antolainauksen muutokset	6 750,00	0,00	6 750,00	0,00	3 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 250,00		0,00
Lainakannan muutokset	0,00		0,00										0,00
Pitkäaikaisen lainojen lisäys	6 577 100,00		6 577 100,00	6 000 000,00							358 600,00	218 500,00	0,00
Pitkäaikaisen lainojen vähennys	-7 037 211,96	-420 913,97	-6 616 297,99	-6 390 982,00			-10 000,00			-47 629,13	0,00	-167 686,86	0,00
Lyhytaikaisen lainojen muutos	-1 250 944,21	-17 250,00	-1 233 694,21	-1 000 000,00						-57 291,13	-175 670,95		-732,13
Lainakannan muutokset	-1 711 056,17	-438 163,97	-1 272 892,20	-1 390 982,00	0,00	0,00	-10 000,00	0,00	0,00	-104 920,26	182 929,05	50 813,14	-732,13
Oman pääoman muutokset	297 145,89	4 771,88	292 374,01		150 000,00			2 650,00		300 000,00	-160 275,99	0,00	0,00
Muut maksuvalmiiden muutokset	0,00		0,00									0,00	0,00
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-36 321,15		-36 321,15	-7 647,21							-27 997,62	-744,46	68,14
Vaihto-omaisuuden muutos	40 144,54		40 144,54	9 142,27							14 766,90	16 235,38	0,00
Saamisten muutokset	1 112 584,33	532 739,27	579 845,06	723 755,10	-7 751,27	-436,27	-21,12		-490,27	10 326,64	-166 726,03	20 926,99	261,29
Korottomien velkojen muutokset	836 325,79	-94 575,30	930 901,09	814 722,82	-20 965,30	2 788,37	-5 916,90	9 369,15	2 817,20	-73 790,80	244 397,43	-44 185,64	1 664,75
Rahoituksen rahavirta	545 583,23	4 771,88	540 811,35	148 990,98	124 783,43	2 352,10	-15 938,02	12 019,15	2 326,93	131 615,58	90 353,74	43 045,41	1 262,05
Rahavarojen muutos	-97 412,89	0,00	-97 412,89	-562 072,44	120 536,45	1 115,33	-1 535,82	1 985,47	3 861,88	477 282,78	-94 062,38	-54 873,13	10 348,97
Rahavarat 31.12.	9 000 103,02		9 000 103,02	6 999 266,65	248 683,76	26 420,86	3 980,97	1 985,47	9 901,57	523 196,66	1 095 505,86	33 246,19	57 915,02
Rahavarat 1.1.	9 097 515,91		9 097 515,91	7 561 339,09	128 147,31	25 305,53	5 516,79	0,00	6 039,69	45 913,86	1 189 568,25	88 119,32	47 566,05
	-97 412,89		-97 412,89	-562 072,44	120 536,45	1 115,33	-1 535,82	1 985,47	3 861,88	477 282,78	-94 062,38	-54 873,13	10 348,97

KONSERNITASE 2022

VASTAAVAA	Konserni yht.	Eliminointi	Konserni yhteis.	Pehon Kehitysyhtiö			Pehon Opiskelija-		As Oy Pehon Paroni	As Oy Pehonjoenkatka	Kint. Oy Pehon Kartano	Sole 3,26 %	Koulutus ky 4,37 %	K-P:n lito 3,34%
				Kunta	Oy	As Oy Riihikkä	asunnot Oy	Oy						
VASTAAVAA														
PYSYVÄT VASTAAVAT														
Aineellomat hyödykkeet														
Aineellomat oikeudet	188 007,95		188 007,95	54 116,93								100 982,26	12 908,77	
Muut pitkävaikutteiset menot	79 520,95		79 520,95	79 520,95								0,00	0,00	
	247 528,91	0,00	247 528,91	133 637,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100 982,26	12 908,77	0,00	
Aineelliset hyödykkeet														
Maa- ja vesialueet	1 403 677,86		1 403 677,86	1 260 524,93	15 913,32		3 960,00			9 221,41	74 514,30	38 079,64	1 464,25	
Rakennukset	22 885 354,31	-469 575,88	23 354 930,19	14 182 673,95	753 996,28	354 011,50	314 057,56	9 188,40	761 687,99	3 032 856,09	2 002 836,66	1 929 965,19	13 656,57	
Kiinteät rakennet ja laitteet	5 554 587,10		5 554 587,10	5 344 544,76	4 149,11	2 774,85	2 408,79		2 963,60	2 319,78	110 815,01	84 611,20	0,00	
Koneet ja kalusto	682 412,24		682 412,24	384 012,95							202 748,47	95 643,81	7,01	
Muut aineelliset hyödykkeet	925 916,69		925 916,69	20 516,91							1 733,17	0,00	643,27	
Ernakomukset ja keskeneräiset har	425 942,20		425 942,20	144 282,53							101 860,62	179 799,05		
	30 974 868,08	-469 575,88	31 444 444,96	21 336 558,03	774 058,71	356 786,35	320 426,35	9 188,40	764 651,59	3 044 397,28	2 494 588,23	2 328 098,90	15 771,11	
Sijoitukset														
Osakkuusyhteisöosuudet	0,00		0,00										0,00	
Osakkeet ja osuudet	757 921,99	-5 285 972,36	6 043 894,35	5 921 463,36	500,00						26 143,34	95 787,65	0,00	
Muut lainasaamiset	3 303,09		3 303,09								3 260,00	0,00	43,09	
Muu saamiset	164 691,61		164 691,61	45 046,67	16 288,48		16 354,80		21 717,48	43 122,66	5 685,72	16 617,60	0,00	
	925 916,69	-5 285 972,36	6 211 689,05	5 966 510,03	16 766,48		16 354,80	0,00	21 717,48	43 122,66	34 969,06	112 405,45	43,09	
	32 148 314,83	-5 755 548,24	37 903 862,92	27 436 705,94	790 625,19	356 786,35	336 781,15	9 188,40	766 369,07	3 087 519,94	2 630 459,55	2 453 413,13	15 814,20	
PYSYVÄT VASTAAVAT														
TOIMEKSIANTOJEN VARAT														
Vallion toimeksiannot	91 370,16		91 370,16										91 370,16	
Lahjoitusrahastojen erityiskatokset	26 431,38		26 431,38	26 431,38								0,00		
Muut toimeksiantojen varat	14 078,64		14 078,64									14 078,64		
	131 880,18	0,00	131 880,18	26 431,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 078,64	91 370,16	
VAIHTUVAT VASTAAVAT														
Vaihto-omaisuus														
Aineet ja varusteet	125 832,43		125 832,43									109 396,32	16 236,11	
Muu vaihto-omaisuus	33 975,78		33 975,78									33 975,78		
	159 808,21	0,00	159 808,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	109 396,32	50 211,89	0,00	
Saamiset														
Pitkäaikaiset saamiset														
Lainasaamiset	34 020,95	-420 913,97	454 934,92	453 184,92	1 750,00									
Muut saamiset	307 576,91		307 576,91	307 576,91										
Lyhytaikaiset saamiset														
Myyntisaamiset	1 091 446,03	-66 401,46	1 157 847,49	591 178,99	11 478,77	1 946,88	0,00		1 044,24	17 134,73	589 777,66	-54 840,76	126,97	
Lainasaamiset	10 121,12	-17 250,00	27 371,12	23 850,00	3 500,00		21,12				0,00	0,00	0,00	
Muut saamiset	348 285,61		348 285,61	124 723,57							128 938,68	93 748,72	874,43	
Laskennalliset verovelat	0,00		0,00	0,00							0,00	0,00	0,00	
Sitosaamiset	466 600,63	-28 173,84	494 774,47	312 767,92							180 903,68	-1 930,79	3 033,66	
	2 258 053,24	-111 825,30	2 046 227,94	1 052 520,48	14 978,77	1 946,88	21,12	0,00	1 044,24	17 134,73	899 620,22	36 977,18	4 035,06	
Osakkeet ja osuudet	1 840 886,47		1 840 886,47	1 840 886,47										
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentte	218 543,80		218 543,80	218 543,80									0,00	
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 578 236,42		3 578 236,42	3 578 236,42									0,00	
Rahoitusvälineet	0,00		0,00	0,00									0,00	
Rahat ja pankkisaamiset	3 578 236,42		3 578 236,42	3 578 236,42									0,00	
	11 417 784,47	-532 739,27	11 950 523,74	1 361 597,98	268 683,78	26 420,86	3 980,97	1 985,47	9 301,57	523 196,66	1 095 505,66	33 246,19	87 915,02	
VAIHTUVAT VASTAAVAT														
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 697 959,32	-6 288 287,51	49 986 246,83	36 275 688,28	1 056 237,72	385 154,09	340 783,24	11 173,87	797 314,88	3 627 851,33	4 734 981,96	2 587 927,02	169 134,44	
KONSERNITASE 2022														
VASTATTAVAA														
OMA PÄÄOMA														
Peruspääoma	9 239 255,80	-5 914 447,02	15 153 702,82	9 239 255,80	1 153 111,31	383 634,19	100 000,00	2 650,00	802 500,00	2 858 933,31	194 713,88	404 214,33	14 690,00	
Osuus kuntiyhtymien oman p:n	85 212,89		85 212,89	0,00							0,00	0,00	0,00	
Muut omat rahastot	2 488 655,87		2 488 655,87	2 409 171,69							12 292,04	47 544,80	19 647,34	
Edellisten tilikauden ylijäämä (alija)	6 215 488,40	-110 824,50	6 326 312,90	5 292 411,57	-94 491,62	-3 084,40	2 528,10		-9 723,67	199 601,76	58 335,21	867 552,81	13 183,14	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-637 436,91	-32 753,25	-604 690,65	-646 483,30	-11 904,18	0,00	1 216,13	-345,28	0,00	62 657,23	-19 973,74	1 953,95	8 686,54	
	17 391 177,05	-5 972 811,89	23 363 988,94	16 294 355,76	1 046 715,51	380 549,79	103 744,23	1 804,72	792 776,33	3 121 192,30	245 367,38	1 321 265,89	56 217,03	
VÄHEMMISTÖOSUUDET														
Polstoero	0,00	-78 602,28	78 602,28	78 602,28									0,00	
Vapaaehtoiset varaukset	0,00		0,00	0,00									0,00	
	0,00	-78 602,28	78 602,28	78 602,28									0,00	
Muut pakolliset varaukset	355 001,37		355 001,37	250 000,00								105 001,37	0,00	
	355 001,37	0,00	355 001,37	250 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	105 001,37	0,00	0,00	
Vallion toimeksiannot	91 370,16		91 370,16										91 370,16	
Muut toimeksiantojen pääomat	183 669,77		183 669,77	91 011,69								77 651,66	15 206,43	
	275 239,93	0,00	275 239,93	91 011,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	77 651,66	15 206,43	91 370,16	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilla	13 352 241,15		13 352 241,15	10 704 324,00							1 726 883,09	916 385,07	4 648,99	
Lainat julkisyhteisöillä	151 617,39	-420 913,97	572 531,36				220 000,00			352 531,36	0,00	0,00	0,00	
Saadut ennakkot	0,00		0,00										0,00	
Liityntmaksut ja muut velat	3 882,39		3 882,39	3 882,39									0,00	
	13 507 746,93	-420 913,97	13 928 660,90	10 708 206,39	0,00	0,00	220 000,00	0,00	0,00	352 531,36	1 726 883,09	916 385,07	4 648,99	
Joukkovelkakirjalainat														
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilla	6 719 072,85		6 719 072,85	6 393 004,00							211 530,95	113 922,67	615,23	
Lainat julkisyhteisöillä	39 525,73	-17 250,00	56 775,73				10 000,00			46 775,73	0,00	0,00	0,00	
Saadut ennakkot	415 054,54		415 054,54	368 317,00							84,67	26 652,87	0,00	
Ostovelat	1 674 344,10	-73 205,06	1 747 549,16	941 856,60	8 484,89	4 604,30	4 871,90		4 538,55	81 588,03	679 476,02	19 197,70	2 931,17	
Muut velat	443 270,98		443 270,98	118 974,77			2 167,11			25 763,91	249 800,67	37 494,00	9 070,52	
Sitovelat	2 528 647,28	-21 370,24	2 507 277,04	1 011 359,79	1 037,32			9 369,15			1 439 186,15	84 783,77	4 281,34	
Laskennalliset verovelat	0,00		0,00	0,00							0,			

2.9. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Vuoden 2022 alijäämä on -646.483,30 euroa. Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 5.292.411,57 euroa.

Kunnanhallitus esittää tilikauden -950,030,98 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 3.547,68 euroa
2. tuloutetaan varausten vähennys 300.000 euroa (ns. K-S Valon rahasto)
3. tilinpäätösvuoden 2022 alijäämä 646.483,30 euroa siirretään aikaisempien vuosien yli-/alijäämätilille,
4. allekirjoittaa vuoden 2022 tilinpäätöksen ja jättää tilinpäätöksen tilintarkastajan tarkastettavaksi,
5. antaa talous- ja hallintojohtajalle ja taloussihteerille valtuudet mahdollisten teknisten korjausten tekemiseen toimintakertomusosaan sekä valtiokonttorille tehtävään talousraportoinnin vaatimiin palveluluokka- ja sektorikorjauksiin, ja
6. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Useamman tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulisi kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot.

Rahoitusnäkökulmasta vuosikate suhteutetaan investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoituksen riittävydestä voidaan tehdä johtopäätöksiä, onko kunnan talous tasapainossa vai ei.

Vuoden 2022 tilinpäätös: vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos on negatiivinen.

Luvut 1 000 euroina	Tp 2016 (1000 €)	Tp 2017 (1000 €)	Tp 2018 (1000 €)	Tp 2019 (1000 €)	Tp 2020 (1000 €)	Tp 2021 (1000 €)	Tp 2022 (1000 €)
Vuosikate	1 657	1 506	-56	1 107	2 758	2 845	388
- pitkäaik. lainojen lyhennykset	-887	-1 345	-1 784	-2 322	-2 342	-2 311	-2 149
- korvausinvestoinnit	-3 633	-4 399	-4 710	-1 268	-2 618	-1 762	-1 202
=> 0	-2 863	-4 238	-6 550	-2 483	-2 202	-1 228	-2 963
Ylijäämäinen tai vahvistuva talous							
Vuosikate							
- pitkäaik. lainojen lyhennykset							
- korvausinvestoinnit							
=> 0							
Tasapainossa oleva talous	<u>Tp 2016</u>	<u>Tp 2017</u>			<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2021</u>	
Vuosikate	1 657	1 506			2 758	2 845	
= suunnitelmapoistot	-1 293	-1 352			-1 897	-1 678	
= korvausinvestoinnit	-3 633	-4 399			-2 618	-1 762	
Heikkenevä talous				<u>Tp 2019</u>			<u>Tp 2022</u>
Vuosikate positiivinen				1 107			388
Tilikauden tulos negatiivinen				-384			-983
Kriisitalous			<u>Tp 2018</u>				
Vuosikate negatiivinen			-56				
Tilikauden tulos negatiivinen			-1403				

3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

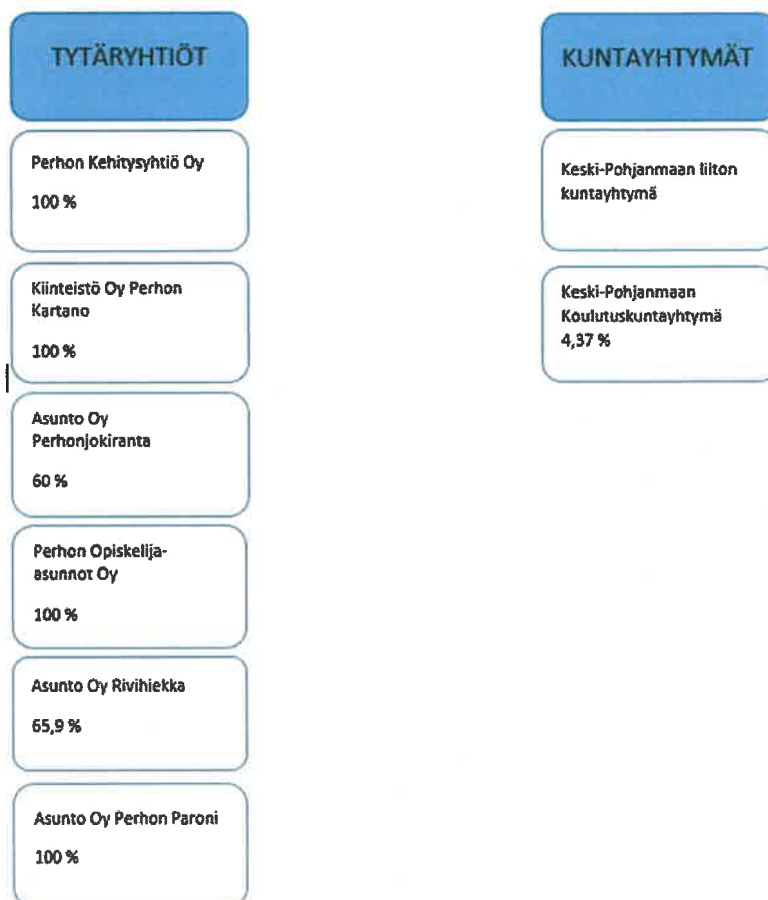
3.1. KONSERNIYHTIÖT

Kuntakonserniin kuuluu seuraavat tytäryhteisöt: Perhon Kehitysyhtiö 100 %, Kiinteistö Oy Perhon Kartano 100 %, Perhon Opiskelija-asunnot Oy 100 %, As Oy Perhon Paroni 100 %, As Oy Perhonjokiranta 60 % ja As Oy Rivihiekka 65,9 % sekä kuntayhtymät Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Keski-Pohjanmaan Koulutuskuntayhtymä ja Keski-Pohjanmaan liitto.

Perhon kunnan markkinoilla tapahtuvien toimintojen yhtiöittäminen toteutettiin vuonna 2021 niin, että Perhon kunta merkitsi osakkeet Kiinteistö Oy Perhon Kartanon ja Perhon Kehitysyhtiö Oy:n tekemästä suunnatusta osakeannista. Kunta sijoitti vuokratalot Kiinteistö Oy Perhon Kartanoon ja teollisuustilat Perhon Kehitysyhtiö Oy:n osakeannin yhteydessä apporttisijoituksina. Vuosi 2022 on ollut ensimmäinen kokonainen toimintavuosi yhtiöittämisen jälkeen.

Konserniyhtiöt ovat raportoineet taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä, loppuvuosi tilinpäätöksen yhteydessä.

Perhon kunnan konsernirakenne 31.12.2022



PERHON KEHITYSYHTIÖ OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi. Vuoden 2022 alusta teollisuus- ja toimitilojen markkinoilla tapahtuva tilahallinta siirtyy Perhon Kehitysyhtiön toiminnaksi. Olemassa olevien kiinteistöjen osalta vuokratasot tarkastetaan siten, että vuokra ei sisällä kunnan kompensatiota ja on markkinalähtöinen. Kunnan elinkeinopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Perhon Kehitysyhtiö Oy pyrkii vastaamaan esille nouseviin tilatarpeisiin proaktiivisesti.

Toimitusjohtajan tehtävät ovat sisältyneet kunnanjohtajan tehtävänkuvaan, eikä yhtiöllä ole palkattua työvoimaa. Näiltä osin toiminta ei vastaa hallintolain 28 § 5 momentin vaatimuksia ja yhtiön toimitusjohtaja järjestely on tarkastettava lain vaatimuksen mukaiseksi viimeistään yhtiöittämisen toteutuessa.

Strateginen painopiste	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Elinkeinoelämän mahdollistaminen	<p>Kunnan elinkeinotoiminnan aktivoiminen vahvistamalla perholaisten yritysten toimintaedellytyksiä. Mittarina Työpaikkojen määrän kehitys</p> <p>Selvitetään mahdollisuudet ulkoistaa teollisuus- ja toimitilojen kiinteistöhoito paikallisille yrityksille</p> <p>Uusien yritysten houkuttelemine Perhoon tontti- ja toimitilaratkaisuilla. Mittarina yritysten määrän positiivinen kehitys</p> <p>Luonto- ja matkailutoimialan vahvistaminen</p>	<p>Tilastotieto ei käytettävissä (viim. viralliset luvut v. 2020)</p> <p>Vuokrasopimuksissa kirjattu, että osa kiinteistönhoidon tehtävistä (kunnossapito-, piha-alueen puhtaanapito ja jätehuoltokustannukset) vastaa vuokralainen, tilojen peruskunnostuskustannuksista vastaa vuokranantaja</p> <p>Pidetty tilaisuus, jossa selvitetty yritysten kiinnostusta kiinteistöhoitoon palvelujen tuottamiseen ->Toteutunut</p> <p>Teollisuustonttien ostaminen kunnalta Yhtiön hallitus esitti 2.6.2022 kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle 6 tontin myymistä yhtiölle. Hallitus hyväksyi esityksen 13.6.2022 ja valtuusto päätti myynnistä 20.6.2022. ->Toteutunut; kauppakirjat allekirjoitettiin 16.9.2022</p> <p>Yhtiön hallitus päätti kokouksessaan 30.8.2022 HAMA</p>

	Mittarina Luonto- ja matkailutoimialan kehittämissuunnitelman laatiminen	rahoitushakemuksen jättämisestä luonto- ja matkailutoimialan kehittämiseen. Hankkeen tavoitteena on laatia luonto- ja matkailutoimialan kehittämissuunnitelma. ->Ei toteutunut; kielteinen rahoituspäätös
Vahva kuntatalous	Yhtiön toiminnan vakauttaminen yhtiöittämisen toteuduttua. Mittarina positiivinen tulos tilinpäätöksessä Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.	Yhtiön hallitus päätti kokouksessaan 31.3. vuokratarkastuksista omistamissaan tiloissa. Vuokratarkastuksen astuivat voimaan 1.8.2022. Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 20.6.2022 pääomittaa Perhon Kehitysyhtiötä yhtiöittämisessä syntyneellä myyntivoitolla sijoittamalla yhtiön SVOP rahastoon 150.000 euroa. ->tavoite ei toteutunut tilinpäätöksen osalta ->toteutunut
Toiminnan kehittäminen	Toimitilainvestointien käynnistäminen	-Yhtiön hallitus päätti kokouksessaan 30.8.2022 muutostöiden toteuttamisesta Makrohallin vapautuneeseen teollisuustilaan. Muutostyössä tila jaetaan kolmeen erilliseen vuokratilaan. ->Toteutumassa; remontti valmistuu 3/2023

Riskit ja epävarmuustekijät

Strateginen tavoite	Riski-/epävarmuustekijä	Toimenpide	Toteutuminen
Yhtiöittämisen toimeenpano	Yhtiöittämisjärjestely ei synnytä toimintakykyistä yhtiötä.	Huolehditaan yhtiön toimintakyvystä	vuokratasojen tarkastaminen ja yhtiön lisäpääomittaminen ->Toteutunut
Toiminnan kehittäminen	Toimitusjohtajan tehtävien järjestely	Osa-aikainen rekrytointi	yhtiön toiminnan laajentumisen johdosta yhtiön hallitus linjasi, että asiaan palataan toiminnan

			vakiinnuttua paremmin Ei toteutunut
--	--	--	----------------------------------------

Toteutuminen 1.1. – 31.12.2022

Yhtiön toiminta on painottunut toimintasuunnitelman mukaiseen työhön. Yhtiön hallitus piti raportointikaudella kymmenen (10) kokousta, joissa käsiteltiin 54 asiaa. Yhtiökokous pidettiin 16.6.2022. Yhtiön hallitus kävi konsernijohdon kanssa kehittämiskeskustelun 17.11.2022, jossa linjattiin omistajan tavoitteita yhtiön toiminnalle.

Yhtiön toiminnan kannalta merkittävänä asioina tarkastettiin tilojen vuokratasoja siten, että tiloista syntyvä vuokratulo kattaa kiinteistöstä aiheutuvat kustannukset. Päivitetyt vuokrasopimukset tulivat voimaan 1.8.2022. Vuokrankorotukset, joista on tiedotettu tilojen vuokralaisille, jatkuvat vuosien 2023, 2024 ja 2025 aikana. Perhon kunta pääomitti yhtiötä 150 000 eurolla yhtiöittämisessä syntyneen myyntivoiton johdosta. Perhon kunnanhallitus ja edelleen valtuusto hyväksyi yhtiön esityksen yhtiöittämisessä siirtyneiden kiinteistöjen tonttien lunastamisen yhtiölle sekä kolmen muun teollisuustontin ostamisesta, joissa yhtiö sitoutui tonttien saattamisen rakentamiskelpoiseen kuntoon maanrakennuksen osalta.

Kosek Oy:n yrityskehityspalveluiden osalta on vuoden aikana toteutunut perholaisiin yrityksiin

- 113 kpl tapaamisia (n. 80 % oman yrityskehittäjän toimesta)
- 119 kpl puhelinneuvontaa (72 kpl oman yrityskehittäjän toimesta)
- 403 kpl sähköpostikontaktia, ei ryhmäpostit (n. 90 % oman yrityskehittäjän toimesta)
- 60 kpl valmistelevaa asiakastyötä (n. 90 % oman yrityskehittäjän toimesta)
- 91 kpl aloittavan yrityksen neuvontatapahtumaa
- 14 kpl perustettua yritystä

yhteensä 754 kpl eri aktiviteettia perholaisiin yrityksiin

KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Vuoden 2022 alusta toteutuneessa yhtiöittämisessä siirtyi pääosa kuntakonsernin omistamista vuokra-asunnoista Kiinteistö Oy Perhon Kartanon toiminnaksi. Olemassa olevien kiinteistöjen osalta vuokratasot tarkastetaan siten, että vuokra ei sisällä kunnan kompensatiota ja on markkinalähtöinen. Kunnan asuntopoliittikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Kiinteistö Oy Perhon Kartano pyrkii vastaamaan esille nouseviin vuokra-asunto tarpeisiin proaktiivisesti.

Yhtiöllä on yhteensä 93 vuokra-asuntoa Kirkonkylällä ja Oksakoskella.

PERHON OPISKELIJA-ASUNNOT OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Kunnan 60 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

	Asuntojen lkm	Vuokra €/m ²	Sis. lämpö	Lämmitys- muoto
Kiinteistö Oy Perhon Kartano				
- Eeronkuja 2-4, rak. 1988-9	15	7,64	x	kaukolämpö
- Kiveläntie 855, rak. 2009	2	8,00	x	maalämpö
- Kiveläntie 855, rak. 1990-91	10	5,25		sähkölämmitys
- Keskustie 12, rak. 1977	10	7,23	x	kaukolämpö
- Kinniäntie 2-4, rak. 1982-84	19	7,15	x	kaukolämpö
- Jaakonkuja 6, rak. 1992-98	14	8,10	x	kaukolämpö
- Kalliontie 2, rak. 1986	5	6,08		sähkölämmitys
- Lehdontie 3, rak. 1989	8	6,06	x	kaukolämpö
- Mäntykuja 4, rak. 2004	2	8,60		sähkölämmitys
- Vehmassuontie 16a, rak. 1989	5	7,00	x	kaukolämpö
- Vehmassuontie 16b, rak. 2018	5	10,00	x	kaukolämpö
Perhon Opiskelija-asunnot Oy Riihikankaantie 1, rak 2005	7	8,50 – 9,50	x	maalämpö
As Oy Rivihiekka Tuomaankuja 2, rak 1985-1992	yht. 9	5,25		sähkölämmitys
kunta omistaa 65,9 %	6			
yksityisillä 34,1 %	3			
As Oy Perhonjokiranta Vehtarinkuja 6	yht. 5	10,00	x	kaukolämpö
kunta omistaa 60 %	3			
yksityisillä 40 %	2			
Yhteensä kunnan omistamia	111			

KONSERNIN ASUNTOYHTIÖT KOKONAISUUTENA

Strateginen painopiste	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Elinkeinoelämän mahdollistaminen	Selvitetään mahdollisuudet ulkoistaa asuntoyhtiöiden kiinteistöhoito paikallisille yrityksille.	Selvitys käynnistetty, kiinnostuneita toimijoita 5-6 kpl Toteutunut
Vahva kuntatalous	Yhtiön toiminnan vakauttaminen yhtiöittämisen toteuduttua. Mittarina positiivinen tulos tilinpäätöksessä.	Perhon kunta pääomittanut Kiinteistö Oy Perhon Kartanoa yhtiöittämisessä syntyneellä myyntivoitolla. Rivihiekka tulos 0 Perhon opiskelija-asunnot +1216,13 As Oy Perhon Paroni tulos - 845,28 As Oy Perhonjokiranta tulos 0 Kiit. Oy Perhon kartano tulos + 62 657,23 Pääosin toteutunut
	Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen	Toteutunut

	yhteydessä ja toinen vuosipuolisko tilinpäätöksen yhteydessä	
--	--------------------------------------------------------------	--

Toteutuminen 1.1. – 31.12.2022

Kiinteistö Oy Perhon Kartano

Yhtiön toiminta on laajentunut yhtiöittämisen myötä tapahtuneen kiinteistömäärän kasvun vuoksi. Vuoden 2022 tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 23.3.2023. Tilikauden 2022 tulos oli poistokirjauksen jälkeen 62 657,23 euroa. Liikevaihto 438 472,18 euroa. Yhtiön asuntojen toiminnallinen käyttöaste vuonna 2022 oli 94,8 %, laskelmassa huomioitu asuntojen tyhjillään olo remonttien vuoksi.

Kiinteistö Oy Perhon Kartano on saanut kunnalta avustusta huoneistoremontteihin 50 000,00 euroa, kvalt. 14.6.2021 § 43. Avustuksesta 29 457,99 euroa siirrettiin vuodelle 2022. Avustus käytettiin Eeronkuja 2 B 6 huoneistoremonttiin, joka valmistui maaliskuussa 2022. Perhon kunta on sijoittanut yhtiön SVOP-rahastoon 300 000,00 euroa. Sijoituksella yhtiön on maksanut Perhon kunnalle takaisin lainasaamisen 49 789,66 euroa.

Kiinteistö Oy Perhon Kartano on myynyt Sahinkoski 14:153, Mäntykuja 4 tilasta rakennukset ja määräalan (tontin) pinta-ala 1500 m² 26.8.2022, kauppahintaan 195 000,00 euroa, sisältäen myyntivoittoa 23 620,00 euroa.

Yhtiössä on suoritettu vuonna 2022 suurimpina remontteina Eeronkuja 2 B 6 huoneistoremontti, ilmalämpöpumppujen asennus Kiveläntie 837 ja 855 rivitaloihin, 9 asuntoon, Jaakonkujan rivitalojen terassien uusinnat, Kiveläntie 855 A 2 huoneistoremontti, sekä muita pienempiä pintaremontteja.

Perhon Opiskelija-asunnot Oy

Vuoden 2022 tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 9.3.2022. Tilikauden 2022 tulos oli poistokirjauksen jälkeen 1 216,13 euroa. Liikevaihto 34 043,30 euroa. Yhtiön asuntojen toiminnallinen käyttöaste vuonna 2022 oli 87,2 %. Käyttöasteessa pientä laskua johtuen asukasvaihtuvuudesta kesän aikana. Yhtiön vuosittainen lainanlyhennys Perhon kunnalle on pienentynyt 2022 vuonna 10 000,00 euroon, joka on helpottaa yhtiön kassatilannetta.

Yhtiön asunnoissa ei ole tehty suurempia korjaustoimenpiteitä vuoden 2022 aikana.

Asunto Oy Rivihiekka

Vuoden 2022 tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 24.2.2023. Tili-kauden tulos oli poistokirjauksen (3 804,22) jälkeen 0,00 euroa. Kiinteistön tuotot 21 703,84 euroa. Kunnan omistamien osakehuoneistojen toiminnallinen käyttöaste vuonna 2022 oli 100 %.

Yhtiökokous päätti kokouksessaan 17.6.2022 § 9 korottaa vastiketta siten, että uusi vastike on 3,10 €/m²/kk 1.8.2022 alkaen. Vuodelle 2022 suunniteltu A-talon vesikatto-remontti jäi toteutumatta kustannusarvion ylityksen vuoksi. A-talon ulko-ovien ja lukkojen uusiminen toteutui syksyllä 2022.

Asunto Oy Perhonjokiranta

Vuoden 2022 tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 23.2.2023. Tili-kauden tulos oli poistokirjauksen (1 534,95) jälkeen 0,00 euroa. Kiinteistön tuotot 16 161,06 euroa. Kunnan omistamien osakehuoneistojen toiminnallinen käyttöaste vuonna 2022 oli 100 %.

Yhtiökokous päätti kokouksessaan 20.6.2022 § 7, että vastike pysyy samana 3,80 €/m²/kk. Ylimääräinen yhtiökokous järjestettiin 16.9.2022, jossa myönnettiin lupa ilmalämpöpumppujen asentamiseen yhtiön osakehuoneistoihin.

Yhtiössä ei ole tehty suurempia korjaustoimenpiteitä vuoden 2022 aikana.

As oy Perhon Paroni

Yhtiö on perustettu vuonna 2022, eikä varsinaista toimintaa ole vielä ollut.

3.2. YLEISHALLINTO

KÄYTTÖTALOUSOSA KUNNANHALLITUS

<i>ulkoiset</i>	TP 2020	Tp 2021	TA 2022	TP 2022	Käyttö-%
Toimintatuotot	229.356	184.499	189.100	217.720,46	115,1
Toimintakulut	-12.694.405	-13.136.244	-13.888.020	-14.020.642,22	101,0
Toimintakate	-12.465.049	-12.951.745	-13.698.920	-13.802.921,76	100,8
Poistot ja arvonalent.	-19.786	-27.375	-28.360	-23.116,44	81,5

= valtuustoon nähden sitova erä

Vaalit

Tilivelvollinen Keskusvaalilautakunta

Vaalien tehtävänä on vaalilain mukaisesti järjestettävät vaalipalvelut Perhon kunnassa. Tehtävänä on mm. yleisen ennakkoäänestyksen, laitos- ja kotiaäänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän äänestyksen järjestäminen, äänestystuloksen laskenta ja vahvistus, tiedottaminen sekä vaaliorganisaation koulutus.

Vuonna 2022 on aluevaalit ja vuonna 2023 on eduskuntavaalit ja v. 2024 on presidentinvaali ja Europarlamenttivaalit.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentinvaaleissa ja europarlamenttivaaleissa sekä ensimmäisissä aluevaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Vaali/ äänestysprosentti	ei vaaleja				
Äänioikeutettujen määrä		1880	1861	x	
Eduskuntavaali/ äänestys-%					
Presidentinvaalit					x
Kuntavaalit		59,70 %			
EU-vaalit					x
Aluevaalit			59,6		

Aluevaalit toimitettiin virheettömästi. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen alevaltuustoon valittiin Perhosta kaksi edustajaa, Pasi Kannainen ja Tapio Peltokangas sekä varavaltuutetuiksi Toni Syrjäjä, Vuokko Möttönen ja Mikko Tamminen.

Oikeusministeriön korvaus vaalien järjestämisestä oli 5.024,70 €.

10 VAALIT							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	2 632,00	2 800,00		2 800,00	5 024,70	-2 224,70	
Toimintakulut	-9 916,48	-6 420,00		-6 420,00	-6 821,22	401,22	106,25
Toimintakate	-7 284,48	-3 620,00	0,00	-3 620,00	-1 796,52	-1 823,48	49,63

Tilintarkastus

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunnan *puheenjohtaja*

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään kuntalaissa ja kunnan hallintosäännössä. Määrärahavaraus kattaa tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuspalveluiden kustannukset. Tarkastuslautakunnan sihteerin työt tuotetaan kunnan omana toimintana.

Tilintarkastuksen tehtävänä on

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
 - 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
 - 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
 - 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
 - 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;**
 - 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi
 - 7) valmistettava tilintarkastuskertomuksen käsittely valtuustolle.
- Kunnanvaltuuston valitsema tilintarkastaja kaudelle 2020-2021 on BDO Audiator Oy.

Tunnusluvut	Tp 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Määrätavoitteet:				
- tarkastuspäivät/v	10,5	15,8	12	15,9
- kokousten lukumäärä	5	7	10	8
Hallintokuntavierailut/ johdon tapaamiset	4	4	5	7

20 TARKASTUSLAUTAKUNTA							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-17 643,52	-25 050,00		-25 050,00	-23 817,15	-1 232,85	95,08
Toimintakate	-17 643,52	-25 050,00	0,00	-25 050,00	-23 817,15	-1 232,85	95,08
Euroa/ asukas	-6,59	-9,44	0,00	-9,44	-8,90		

Kunnanvaltuusto päätti (13.12.2021 § 101), että hallinnon ja talouden tarkastuspalvelut v. 2022 – 2023 + optio v. 2024 – 2025 hankitaan Oy BDO Audiator Ab:ltä.

Tarkastuslautakunnan sihteeripalveluja on ostettu BDO Audiatorilta vuonna 2022 yhteensä 3,7 päivää.

Yleishallintopalvelut

Yleisjohto ja talous

Tiilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala ja talous- ja hallintojohtaja Terhi Kultalahti

Tehtäväalue tuotetaan kunnanhallituksen alaisuudessa. Tehtäväalueeseen kuuluvat yleishallinnon palvelut (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja toimikunnat, hallintopalvelut sekä toimisto-, talous- ja tietohallintopalvelut). Kunnanhallitus hoitaa kunnan talouden ja peruspalvelut, huolehtii henkilöstön hyvinvoinnista sekä elinvoimaisen ja tasapainoisen elinkeinorakenteen kehittymisestä sekä metsänhoidosta ja myynnistä.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valmistelelee talouden sopeuttamisen vaatimat organisaatiomuutokset, valvoo eri toimielinten ja kuntakonsernin sekä liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista, edustaa kuntaa, käyttää puhevaltaa sekä antaa tarvittaessa ohjeita.

Kunnanjohtaja toimii viraston päällikkönä ja talous- ja hallintojohtaja yleishallinnon osastopäällikkönä, henkilöstöpäällikkönä ja palkka-asiamiehenä. Yleishallinto toimii kunnanjohtajan apuna kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston ratkaisuvaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnallisesta edunvalvonnasta ja yhteistoimintaosuuksista (Kuntaliitto, Keski-Pohjanmaan liitto ym.), kunnan asioiden tiedottamisesta sekä työmarkkinatuen kuntaosuuksista.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p>Vahva kuntatalous Uusien taloudellisten toimintatapojen käyttöönotto</p> <p>Palvelun tasoa ei lisätä ilman lain velvoitteita</p> <p>Hankkeiden ja koronarahoitusten hyödyntäminen</p> <p>Kunnan talouden mukautuminen Sote-uudistukseen</p>	<p>-sisäisten toimintatapojen kehittäminen kustannustehokkaammiksi -muutostilanteissa ulkoistamisen kustannusvaikutusten selvittäminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina käyttötalousmenojen kehitys <p>- palvelutarpeen arviointi palvelukohtaisesti -kuntalaisten tasapuolinen kohtelu palveluiden tarveharkinnassa -lakisääteisten palveluiden seuranta ja oikea mitoitus (tuntikehys, avustaja- ja tukihenkilöstön tarveharkinta) -palvelujen yhtiöittämistarpeiden arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina käyttötalousmenojen kehitys ja kuntalaispalaute <p>-vaihtoehtoisten rahoitus- ja toteutusmallien selvittäminen investointitarpeissa</p> <p>-eri toteutusvaihtoehtojen selvittäminen mm. liikuntasali-investoinnissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina rahoituskulut tilinpäätöksessä 	<p>- Valtuusto hyväksyi Järvinet Oy:n osakkeiden merkinnän ja osakassopimuksen kokouksessaan 24.10.2022. Perhon kunta ostaa taloushallinnon palveluja vuoden 2023 alusta Järvinet Oy:ltä.</p> <p>- Perhon Kehitysyhtiö Oy:n laskujen käsittelyssä otettu käyttöön sähköinen järjestelmä</p> <p>- kunnan uusi strategia Perhon kunta 2022-2030 – Puheista tekoihin hyväksytty valtuustossa 16.5.2022</p> <p>Toimintatapoja kehitetty Käyttötalous kasvanut osittain toteutunut</p> <p>strategian läpiviennin valmennukset, joiden tavoitteena toimintakulttuurin muutos, käynnistetty johtavien luottamushenkilöiden, esimiesten ja koko henkilöstön osalta, jatkuu vuonna 2023 osittain toteutunut</p> <p>Inspira Oy:n selvitys Perhon kunnan taloudellisesta asemasta sote-uudistuksen jälkeen valmistunut kesäkuussa 2022 toteutunut</p>

<p>Kunnan lainamäärä alle 20 milj. €</p>	<p>-talouden sopeuttaminen uuteen rahoitustilanteeseen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina käyttötalousmenojen kehitys <p>-investoinnit yhteensä keskimäärin vuosikatteen suuruisia</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina vuosikate 	<p>Inspira Oy:n selvityksen osana toteutettiin herkkyystarkasteluina kolme erilaista skenaariota eri rahoitusmalleista toteutunut</p> <p>Investointi ei ole käynnistynyt vielä, joten rahoituskuluja ei voida arvioida</p> <p>vuosikate ei kattanut investointeja. Investoinnit 1,2 euroa ja vuosikate 0,38 milj. euroa ei toteutunut</p>
<p>Elinvoima Monipuolisen elinkeinotoiminnan kehittämisen</p> <p>Työllisyyden kuntakokouksen aktiivinen toteuttaminen</p> <p>Laadukkaiden asuntojen ja toimitilojen riittävä tarjonta myös markkinalähtöisesti</p>	<p>-kaavoituksessa huomioidaan elinkeinon elinnoelämän tarpeet</p> <p>-kehitetään teollisuustoimitilojen tarjontaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina yritysten määrän kehitys <p>-työllisyysasteen nostaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina työvoimapolitiittisten maksujen väheneminen <p>-kaavoituksessa huomioidaan asuntotuotannon ja yritysten tarpeet</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina asunto- ja toimitilatuotanto 	<p>Perhon Kehitysyhtiö Oy osti kunnalta 3 kpl teollisuustontteja, jotka on tarkoitettu saattaa rakentamiskelpoiseen kuntoon</p> <p>Perhoon perustettiin 14 uutta yritystä Toteutunut</p> <p>työvalmentajan virka täytetty helmikuun alusta alkaen</p> <p>työvoimapolitiittiset maksut ovat nousseet Ei toteutunut</p> <p>ennakkomarkkinointi Asunto Oy Perhon Paronista (10 asuntoa)</p> <p>Asunto Oy Perhon Paroni perustettu 1.7.2022 osittain toteutunut</p>

<p>Yrityspalvelujen markkinoinnin tehostaminen: Kosek Oy ja Perhon Kehitysyhtiö Oy</p> <p>Luonto- ja matkailutoimialan vahvistaminen</p>	<p>-Viestinnän kehittäminen kokonaisuutena</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina yrittäjä- ja kuntalaispalaute <p>- luonto- ja matkailutoimialan kehittämissuunnitelman laatiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina valmistunut suunnitelma 	<p>viestintäsihteeri aloittanut elokuun alussa 2022</p> <p>Palautetta ei ole kerätty osittain toteutunut</p> <p>Jätettiin rahoitushakemus luonto- ja matkailutoimialan kehittämiseen. Haettua rahoitusta ei myönnetty. Ei toteutunut</p>
<p>Hyvinvointi Yhteisöllisyyden vahvistaminen</p> <p>Edistetään asukkaiden hyvinvointia, jonka tavoitteena on, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • lapset ja nuoret voivat hyvin • kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia • järjestö- ja vapaaehtoistoiminta monipuolistuu <p>Ikäihmisten asumismahdollisuuksien kehittäminen (Jalminakoti ja senioriasunnot)</p>	<p>-luodaan osallistamisen keinoja -kuntalaiset osallistetaan hyvinvointisuunnitelman laatimiseen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina osallistujien määrä <p>-kolmannen sektorin toimijoiden kanssa kehitetään yhteistyötä palvelutarjonnan ja harrastustoiminnan osalta</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina aloitetut toimenpiteet <p>-haetaan kumppanuuksia yksityisten palveluasumisen toimijoiden kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina palvelutarjonnan kehitys 	<p>Paikallisparlamentteja on järjestetty kaksi kertaa osittain toteutunut</p> <p>Yhteistyötä on kehitetty hyvinvointilautakunnan alaisuudessa</p> <p>Ei toteutunut</p>
<p>Toiminnan kehittäminen Kuntamarkkinointi – viestinnän resurssointi</p>	<p>-viestintäsihteerin rekrytointi -viestintästrategian valmistelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina kuntalaispalaute 	<p>Viestintäsihteerin määräaikainen toimi perustettu ja rekrytointi käynnissä -valittu henkilö aloittanut työssä elokuussa 2022 -viestintästrategia ei ole valmistunut osittain toteutunut</p>

<p>Esimiestyö ja hyvinvointi: Panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</p> <p>Palvelujen ulkoistaminen paikallisten yritysten tuotamaksi</p>	<p>Henkilöstösuunnitelmaa laajennetaan sisältämään myös henkilöstön kehittämissuunnitelma</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina laajennettu henkilöstösuunnitelma <p>- selvitetään mahdollisuudet ulkoistaa asuntoyhtiöiden sekä teollisuus- ja toimitilojen kiinteistöhoito paikallisille yrityksille</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina valmistunut selvitys 	<p>-Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksytty kunnanhallituksessa 26.9.2022. Sisältää tavoitteet ja toimenpiteet rekrytointiin, koulutukseen ja urakehitykseen, työoloihin, perhevapaisiin, työajan joustoihin</p> <p>- Epäasiallisen kohtelun hallinnan toimintamalli yrityksen valmistelussa</p> <p>- Väkivalta- ja uhkatilanteiden raportti uudistettu</p> <p>- työtyytyväisyyskysely tehty helmikuussa 2022</p> <p>-henkilöstöilta järjestetty 17.2.2022</p> <p>- työhyvinvointikysely tehty loka-marraskuussa</p> <p>osittain toteutunut (laajennettu henkilöstösuunnitelma toteuttamatta, mutta siihen liittyvät ohjeistuksia hyväksytty)</p> <p>kiinteistöhoitoon mitoitusselvitys valmistunut ja palveluhinnoittelu päätetty</p> <p>laskutusperusteet määritetty</p> <p>toteutunut</p>
------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Tunnusluvut	Tp 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kunnanvaltuuston kokoukset	11	10	12	10
Kunnanhallituksen kokoukset	23	23	32	17
Taloushallintopalveluja käyttävät organisaatiot lkm	6	6	6	7

410 YLEISHALLINTOPALVELUT							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	90,32				519,52	-519,52	
Toimintakulut	-701 658,84	-760 190,00		-760 190,00	-735 915,55	-24 274,45	96,81
Toimintakate	-701 568,52	-760 190,00	0,00	-760 190,00	-735 396,03	-24 793,97	96,74
Euroa/ asukas	-262,17	-286,54	0,00	-286,54	-277,19		
420 TUKIPALVELUT							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	705 342,35	786 740,00		786 740,00	792 031,22	-5 291,22	100,67
Toimintakulut	-677 967,47	-758 380,00		-758 380,00	-768 914,78	10 534,78	101,39
Toimintakate	27 374,88	28 360,00	0,00	28 360,00	23 116,44	5 243,56	81,51
<i>Poistot, sumu</i>	<i>-27 374,88</i>	<i>-28 360,00</i>		<i>-28 360,00</i>	<i>-23 116,44</i>	<i>-5 243,56</i>	<i>81,51</i>
Tilikauden tulos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
430 TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	10 762,96				9 698,86	-9 698,86	
Toimintakulut	-119 115,46	-138 880,00		-138 880,00	-154 530,36	15 650,36	111,27
Toimintakate	-108 352,50	-138 880,00	0,00	-138 880,00	-144 831,50	5 951,50	104,29
Euroa/ asukas	-40,49	-52,35	0,00	-52,35	-54,59		

Yleishallinnon palvelut

Raportointikaudella kunnanhallitus on kokoontunut 17 kertaa ja käsitellyt yhteensä 291 pykälää. Kunnanvaltuusto on pitänyt 10 kokousta ja käsitellyt 95 pykälää. Kunnanvaltuusto jalkautui, valtuustoaloitteen mukaisesti kylille, pitäen maaliskuun kokouksen Möttösessä ja huhtikuun kokouksen Oksakoskella. Molempien kokousten yhteydessä järjestettiin kuntalaisten kyselytunti, jossa kuntalaiset esittivät kysymyksiä valtuutetuille ja kunnan johdolle.

Valtuusto on pitänyt seitsemän seminaaria, joissa 12.1.2022 seminaarin aiheena oli tuulivoimarakentamisen linjaukset Perhon kunnassa, 26.1.2022 seminaarissa käsiteltiin sivistyspäävastuualueen erityiskysymyksiä, 8.2.2022 ja 23.3.2022 valtuustoseminaareissa valmisteltiin Perhon kunnan strategia 2022-2030 – Puheista tekoihin. Valtuusto käsiteli tilattua Sote uudistuksen taloudelliset vaikutukset raporttia ja laadittuja herkkyytarkasteluja seminaarissaan 20.6.2022. Lisäksi valtuusto piti talousarvion 2023 liittyvän iltakoulun 29.8., jonka aiheena oli erityisesti talousarvion investoinnit. Valtuuston talousarvio seminaari pidettiin marraskuussa.

Kaikkien johtavien viranhaltijoiden virkojen ollessa täytettynä, työkuorma johtamisen osalta on normalisoitunut.

Tukipalvelut: Henkilöstöhallinto, Toimistopalvelut

Tilivelvollinen: talous- ja hallintojohtaja

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää henkilöstöhallintoa. Henkilöstöhallinnossa hoidetaan omalta osaltaan lainsäädännön työnantajalle asettamia velvoitteita sekä toimitaan kunnan asiantuntijatahona henkilöstöasioissa. Henkilöstöhallinto vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa myös yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yhteistyöryhmässä. Työterveyshuollon palveluista vastaa Työplus Oy. Työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito.

Tehtävääalue hoitaa koko kunnan henkilöstön työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen ja tyky-toiminnan. Kaikki kustannukset vyörytetään tilinpäätöksessä hallintokunnille henkilöstömäärän suhteessa.

Toimistopalveluiden tehtävääalue **hoitaa koko kunnan** kirjanpidon, raha- ja maksuliikenteen, osto- ja myyntilaskutuksen, toimisto- ja it-palvelut palvelen kunnanhallitusta, kunnanvaltuustoa, kuntalaisia, hallintokuntia, viranhaltijoita, työntekijöitä sekä kaikkia kunnan yhteistyötahoja.

Tehtävääalueen tuottamia isännöinti- ja/tai kirjanpitopalveluja käyttävät myös kunta-konserniin kuuluvat Kiinteistö Oy Perhon Kartano, Perhon Opiskelija -asunnot Oy, As Oy Rivihiekka ja Perhon Kehitysyhtiö Oy sekä As Oy Perhonjokiranta.

Tehtävääalueella tulee suorittaa sille kuuluvat toimisto-, (talous-) ja henkilöstöhallinto- sekä tukipalvelutehtävät mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti sekä hyvän asiakaspalveluperiaatteen mukaisesti. Tehtävänä on mahdollistaa tavoitteiden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden onnistuminen sujuvilla ja tehokkailla sisäisillä palveluilla sekä osallistumalla aktiivisesti palveluprosessien kehittämiseen.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2022

Tukipalveluiden tiimi on kokoontunut säännöllisesti noin kerran kuukaudessa tiimipalavereihin. Tukipalveluiden läpileikkaa kaikki kunnan toiminnot, joten on tärkeää, että tieto liikkuu taloushallinnon ja toimistotyön osalta sujuvasti.

Taloushallintopalveluiden siirtoa Järvinet Oy:lle valmisteltiin syksyn ajan. Kirjanpito, ostoreskontra, myyntireskontra ja merkittävin osa talousraportoinnista siirtyy Järvinet Oy:n hoidettavaksi vuoden 2023 alusta alkaen. Maksumuistutusten siirtoa ulkopuoliselle toimijalle valmisteltiin myös loppuvuodesta ja ulkoistaminen tapahtuu alkuvuodesta 2023.

Henkilöstökysely työtyytyväisyydestä toteutettiin helmikuussa. Koko kunnan henkilöstöinfo järjestettiin maaliskuussa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksytty kunnanhallituksessa 26.9.2022. Suunnitelma sisältää tavoitteet ja toimenpiteet rekrytointiin, koulutukseen ja urakehitykseen, työoloihin, perhevapaisiin, työajanjoustoihin. Epäasiallisen kohtelun hallinnan toimintamalli yt-ryhmän valmistelussa ja käsitellään alkuvuodesta 2023. Väkivalta- ja uhkatilanteiden lomake uudistettiin.

Koko henkilöstöä koskeva työhyvinvointikysely tehtiin loka-marraskuussa. Kysely oli osa työhyvinvoinnin kehittämistä, joka toteutettiin yhteistyöryhmän johdolla.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Toiminnan kehittämisen</u> Esimiestyö ja työhyvinvointi: panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön	-henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn aktiivinen seuranta -työnohjauksen kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toteutuneet toimenpiteet 	säännöllisten tiimipalaverien järjestäminen työnohjaukselle ei ole ollut henkilöstöstä lähtevää tarvetta osittain toteutunut

<p>Tarpeiden mukainen palvelutarjonta peruspalveluissa</p>	<p>työterveyshuollon ja henkilöstöhallinnon kumppanuuspohjaisen toiminnan kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toimintatavan toteutuminen <p>-sairauspoissaolojen ja sijaiskulojen vähentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina sairauspoissaolot/henkilö/vuosi <p>-palvelutarjonnan aktiivinen kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina sähköisten palveluiden määrä esim. sähköiset lomakkeet 	<p>yhteistyötä työterveys- huollon kanssa tiivistetty mm. sairauspoissaolojen seuraamisen osalta toteutunut</p> <p>työn tukeminen esihenkilötyöllä</p> <p>etätööhön kannustaminen työolosuhteiden erityisjärjestelyt</p> <p>sairauspoissaolojen vähentyminen toteutunut</p> <p>ei ole toteutunut</p>
-------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Työllisyyden edistäminen

Tiilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Työmarkkinatuen kuntaosuus jää kunnan maksettavaksi/hoidettavaksi. Työllisyyden hoidon osalta yhteistyötä maakunnan kuntien välillä tiivistetään Työllisyyden kuntako- keilupilotissa Kokkolan kaupungin koordinoimana. Työpajatoimintaa kehitetään työ- valmentajan johdolla yhteistyössä kunnassa toimivien yritysten ja yhdistysten kanssa.

Elinkeinojen edistäminen

Tiilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtäväalueeseen sisältyy: Yrityspalvelut ja hanketoiminta, Kuntamarkkinointi, Nuorten työllistämistuki ja Joukkoliikenne

Perhon Kehitysyritys Oy on Perhon kunnan 100 % omistama kehitysyritys, jonka perustehtävä on aktivoida kunnan elinkeinopolitiikkaa ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä.

Kosek Oy:ltä (Kokkolanseudun Kehitys Oy) ostettava elinkeino-/yritysneuvonta ja hankepalvelut (Yrityskehittäjän asemapaikka Perho) tuottaa yritysten perustamis- ja rahoitusneuvontaa sekä kehittämishankeneuvontaa. Yhteistyö mahdollistaa perholaisten yritysten käyttöön koko Kosek Oy:n yrityskehittäjähenkilöstön osaamisen. Kosek Oy:n perustoiminnan rahoitus on vuonna 2021 20,90 €/asukas.

Kehittämishankkeissa, joissa Perhon kunta on osarahoittajana, hallintoivien yhteistyöorganisaatioiden (mm Kosek Oy, ProAgria Keski-Pohjanmaa, Centria ja Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä) projektihenkilöstö on käytettävissä projektikohtaisiin toimenpiteisiin alueen yrityksissä.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2022

Työllisyyden edistäminen

Työvalmentajan määräaikainen virka täytettiin helmikuun alusta kunnan omana rekrytointina ja työllisyyden kuntakokeilun kautta on saatu lisäresurssia asiantuntijan pitäessä vastaanottoa Perhossa joka maanantai.

Työllisyyden kuntakokeilu on jatkanut toimintaansa työvalmentajan ohjatessa ryhmää mm. kunnan teknisen toimen tehtävissä. Työllisyyden kuntakokeilun asiantuntijavastaaanotto toimii Perhossa kunnantoimistolla pääsääntöisesti maanantaisin.

Elinkeinojen edistäminen

Elinkeinotoimi

Kunnanjohtajan etätreffit järjestettiin 8.3.2022 ja 10.5.2022, joissa oli paikalliset yritykset esittelemässä toimintaansa. Kosek Oy:n henkilöstö tutustui Perhon yritystoimintaan vierailemalla kunnassa, tutustumista alueeseen ja yritysvierailu.

Kosek Oy järjesti yritysten edustajille yritystoiminnan kehittämispalveluiden tapaamisen. Koronan jälkeiset ensimmäinen Yritysten aamukahvitilaisuus pidettiin 10.6.2022.

Yrittäjän päivänä 5.9.2022 kunnanhallitus hyväksyi Perhon Yrittäjät ry:n kanssa allekirjoitettavan Elinvoimalupauksen käynnissä olevalle valtuustokaudelle. Elinvoimalupaus allekirjoitettiin hallituksen kokouksen jälkeen järjestetyssä yrittäjätapaamisessa.

Perhon Kehitysyhtiö Oy osti Perhon kunnalta kuusi teollisuustonttia, joista kolmella tontilla sijaitsee yhtiöittämisessä yhtiölle siirtyneet kiinteistöt ja kolme ovat rakentamattomia tontteja.

Menestyjät 2022 -yrittäjien huomioiminen toteutettiin 17.11.2022, jossa huomioitiin Kauppalehden Menestyjät 10/2022 listalla olleet Perholaiset yritykset. Vuoden 2022 Yritys ja Vuoden 2022 Maatalousyrittäjät julkaistiin ja palkittiin Perhon Joulunavauksessa 3.12.2022. Maatalousyritysten jouluateriatapahtuma pidettiin 16.12.2022 yhteistyössä MTK Perho ry:n ja paikallisten yritysten kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Vahva kuntatalous Yhtiöittämisen toimeenpano	-yhtiöiden toiminnan vakauttaminen <ul style="list-style-type: none"> mittarina positiivinen tilinpäätös 	Perhon kunta vahvisti vastaanottavien yhtiöiden taloutta lisäämällä molempia yhtiöitä syntyneen myyntivoiton osalta osittain toteutunut

<p><u>Elinvoima</u> Monipuolisen elinkeinotoiminnan kehittäminen</p> <p>Työllisyyden kuntakokeilun aktiivinen toteuttaminen</p> <p>Luonto- ja matkailutoimialan vahvistaminen</p>	<p>-kunnan elinkeinotoiminnan aktivoiminen vahvistamalla perholaisten yritysten toimintaedellytyksiä</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina työpaikkojen määrän kehitys <p>-Uusien yritysten houkuttelevuus Perhohon tontti- ja toimitilaratkaisuilla</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina yritysten määrän positiivinen kehitys <ul style="list-style-type: none"> • mittarina työvoimapolitiittiset maksut ja työttömyysasteen kehitys. <p>-luonto- ja matkailutoimialan vahvistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina luonto- ja matkailutoimialan kehittämissuunnitelman laatiminen 	<p>Tilastotietoa ei ole käytettävissä</p> <p>Perhon kunnan ja Perhon Kehitysyhtiö Oy:n välisten teollisuusostotilauksien toteuttaminen. Rakentamattomat tontit saatetaan rakennuskelpoiseen kuntoon.</p> <p>toteutunut</p> <p>ei toteutunut</p> <p>ei toteutunut</p>
<p><u>Hyvinvointi</u> Yhteisöllisyyden vahvistaminen</p>	<p>-toimijoiden välisen yhteistyön aktivoiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina osallistujamäärä tilaisuuksissa ja tapahtumissa 	<p>paikallisparlamentit järjestetty osittain toteutunut</p>
<p><u>Toiminnan kehittäminen</u> Viestintä on avointa ja aktiivista</p>	<p>-viestintäsihteeri -viestintästrategian valmistelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina kuntalaispalautte 	<p>osittain toteutunut</p>

440 ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN

	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-445 557,62	-427 010,00		-427 010,00	-364 909,44	-62 100,56	85,46
Toimintakate	-445 557,62	-427 010,00	0,00	-427 010,00	-364 909,44	-62 100,56	85,46
Euroa/ asukas	-166,50	-160,95	0,00	-160,95	-137,55		
MAASEUTUPALVELUT							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-53 892,12	-70 170,00		-70 170,00	-58 709,54	-11 460,46	83,67
Toimintakate	-53 892,12	-70 170,00	0,00	-70 170,00	-58 709,54	-11 460,46	83,67
Euroa/ asukas	-20,14	-26,45	0,00	-26,45	-22,13		

Maaseutupalvelut

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Lauri Laajala, maaseutuasiamies Seija Klemola
Maaseutuelinkeinoviranomaiselle laissa säädettyjä tehtäviä hoitaa Maaseutuyksikkö KaseKa, johon myös Perho kuuluu. Maaseutuyksikön toiminta kuuluu hallinnollisesti Lestijärven kunnan maaseutulautakunnan alaisuuteen.

Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kannuksen kaupunki ja Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen. Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetty viranomaistehtävät. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä. Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä toimenpiteet ja mittarit ovat Maaseutuyksikkö KaseKan tavoitteita. Niiden toteutuminen on kuvattu alla olevassa taulukossa Perhon kunnan osalta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi	Maataloustukien käsittely hoidetaan säädösten ja ohjeiden mukaan	Maataloustuet on käsitelty ajallaan ja virheettömästi. Tukien käsittelyä on seurattu erilaisilla raporteilla ja maksajavirastovakuuksella.
Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa	Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille	Viljelijöille on tarjottu paljon erilaisia koulutuksia ja infoja etäyhteyksien kautta yhteistyössä erilaisten hankkeiden ja sidosryhmien kanssa. Perhon kunnan kehittämismäärärahalla järjestettiin maatalousyrittäjille virkistyspäivä Koirasalmessa ja jouluruokailu yhdessä Mtk-Perhon kanssa maaseutuoppilaitoksella. Muita tilaisuuksia ei järjestetty koronan takia.

<p>Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa</p>	<p>Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista.</p> <p>Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaveriin.</p> <p>Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin.</p> <p>Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpisteensä työtoimintaan.</p>	<p>Tiedottaminen on ollut jatkuvaa ja säännöllistä kuntatiedotteen, sähköpostien ja KaseKan nettisivujen kautta.</p> <p>Kunnassa on oma maaseutuelinkeinojen kehittämistyöryhmä, jossa on suunniteltu maatalousyrittäjien työssäjaksamista ja ammatillista osaamista tukevia koulutuksia, yhteisiä tilaisuuksia ja yhteisöllisyyden vahvistamista.</p> <p>Viljelijöille on tarjottu mahdollisuus ostaa kunnan kehittämismäärärahalta erilaisia neuvontapalveluja, esim. omistajavaihdokseen, kehittämisneuvontaan ja tulosanalyysiin. Palvelua on käytetty hieman normaalia vähemmän koronan takia.</p> <p>Maaseutuasimies on osallistunut Perhon kunnanviraston henkilöstön työtoimintaan.</p>
-------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Tunnusluvut	Tp 2018	Tp 2019	Tp 2020	Tp 2021	Tp 2022
Aktiivituloja, lkm	113	109	107	103	103
Peltoa viljelyksessä, ha	5 785	5 858	5 581	5 761	5 720
Aktiivituloilla peltoa keskim. ha	51,20	53,74	55,2	55,93	55,54
Maksetut tuet, milj. €	5,17	5,22	4,8	5,1	5,4

Lomatoimen tunnuslukuja v. 2022

	Perho pv/yrittäjä	Perho tuntia/pv	Paikallisyks. pv/yrittäjä	Paikallisyks. tuntia/pv
Vuosiloma	25,99	6,28	26,44	6,48
Sijaisapu	40,11	6,53	28,80	6,62
Maksullinen lom.apu	7,46	6,52	7,11	6,52

Metsän hoito ja -myynti

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtävä: Metsän myynnin kilpailuttaminen ja metsänhoidollisten toimenpiteiden valvonta sekä tehtyjen metsäkauppojen toteutumisen seuranta, kiinteistöjen myynnin valmistelu (lomarantatontit).

Kunnalla on omistuksessaan merkittävä metsäomaisuus. Metsänhoitosopimus Metsänhoitoyhdistys Keskipohja ry:n kanssa käsittää 1.652 hehtaaria. Sopimuksella edistetään kunnan metsänhoidollisten tavoitteiden toteutumista ja se käsittää puukaupan ja metsänhoitotyöt.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Vahva kuntatalous Talousohjelma 2019 – 2022 toteuttaminen	-talousarviossa esitettyjen myyntitulojen toteutuminen -talousmetsänhoito kestäväällä tavalla	talousarviossa arvioitu 100.000 €, saatiin 118.981,35 € toteutunut leimikko- ja hakkuusuunnitelma tilattu MHY:ltä toteutunut

460 MAA- JA METSÄTILAT							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	123 535,20	125 000,00		125 000,00	132 171,34	-7 171,34	105,74
Toimintakulut	-39 241,62	-45 500,00		-45 500,00	-50 545,40	5 045,40	111,09
Toimintakate	84 293,58	79 500,00	0,00	79 500,00	81 625,94	-2 125,94	102,67
Euroa/ asukas	31,50	29,97	0,00	29,97	30,77		

Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut

Tilivelvollinen: kunnanhallitus, kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtäväalueeseen sisältyy Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut, erikoissairaanhoidon ja ympäristöterveydenhuolto

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystaloudelliskuntayhtymän, Soiten tehtävänä on järjestää jäsenkuntiansa puolesta alueensa väestölle yhdenvertaisilla periaatteilla laisäädännön mukaiset laaja-alaiset sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut. Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Halsua, Kannus, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi, Veteli, Kokkola ja Kruunupyö.

Kokkolan kaupunki järjestää ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Vuonna 2022 Soitessa valmistaudutaan siirtymään 1.1.2023 aloittavaan hyvinvointialueeseen.

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystaloudelliskuntayhtymä Soite on sosiaali- ja terveydenhuollon syvään toiminnalliseen integraatioon perustuva kuntayhtymä, jonka toiminta ja hallinto pohjautuu seuraaviin strategisiin painopisteisiin (Soiten TA 2021 valmistelu aineistosta):

1. Ennakoivat ja ehyet palveluketjut ihmisen tukena lähellä arkea
2. Arvostettu ja osaava henkilöstö toiminnan perustana
3. Päivystävä keskussairaala alueella
4. Vaikuttavuutta monimuotoisilla palveluilla ja taloudellisesti kestäväillä rakenteilla

Soiten toiminnalle määritellyt kriittiset menestystekijät ovat:

1. Ennaltaehkäisy ja oikea-aikainen vaikuttava palvelu
2. Laadukas sekä turvallinen hoito ja palvelut
3. Saavutettavuus - takaajana monipuoliset palvelumuodot, onnistunut palvelumuotoilu sekä digitaalisten palveluiden ensisijaisuus
4. Osallisuus ja osallistaminen
5. Kustannustehokkuus ja kustannustietoisuus
6. Myönteinen työnantajakuva – arvostettu ja hyvinvoiva henkilöstö
7. Johtamisen rohkeus ja avoimuus

8. Tiedolla johtamisen työvälineet operatiivisen ja strategisen johtamisen käytössä
9. Moniammatillinen yhteistyö ja toiminnallinen integraatio
10. Ketteryys (hallitusti ja huolellisesti)

Soiten toiminnan arvopohja tukeutuu hyväksytyyn arvopohjaan:

1. Ihminen keskiössä
2. Arvostava kohtaaminen
3. Avoimuus
4. Osallisuus
5. Vastuullisuus
6. Yhdenvertaisuus

Soiten toimintaideologia on integraation edelleenvahvistaminen. Tätä kautta voidaan sekä parantaa alueen ihmisten palveluita että parantaa palvelutuotannon tuottavuutta ja hillitä kustannuskehitystä.

Soiten alueen sote-kustannusten taso on osoittautumassa alueen jäsenkuntien taloudellista kantokykyä korkeammaksi. Soite on valmistautunut toiminnassaan ja hallinnossa hyvinvointialueen käynnistymiseen vuoden 2023 alusta alkaen.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2022

Sosiaali- ja terveystaloudet							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-11 043 912,34	-11 675 500,00		-11 675 500,00	-11 880 373,64	204 873,64	101,75
Toimintakate	-11 043 912,34	-11 675 500,00	0,00	-11 675 500,00	-11 880 373,64	204 873,64	101,75
Euroa/ asukas	-4 127,02	-4 400,87	0,00	-4 400,87	-4 478,09		
Ympäristöterveydenhuolto							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-127 560,00	-126 000,00		-126 000,00	-109 576,94	-16 423,06	86,97
Toimintakate	-127 560,00	-126 000,00	0,00	-126 000,00	-109 576,94	-16 423,06	86,97
Euroa/ asukas	-47,67	-47,49	0,00	-47,49	-41,30		

Sosiaali- ja terveystalouksien osalta kustannukset ylittivät ja tämä vaikutti koko yleishallinnon toimintakatteeseen ylittymiseen.

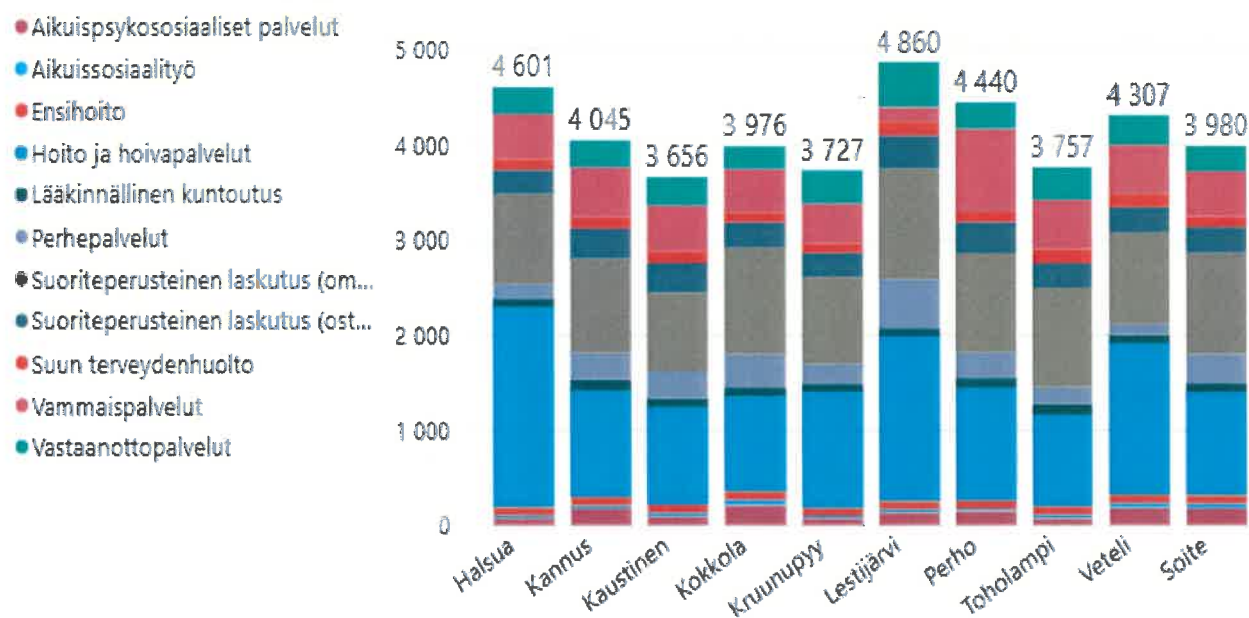
Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit suunnitelmakaudelle 2022-2024:

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Vahva kuntatalous</u>	-talouden raportointi kuukausittain ja ajantasaisesti	toteutunut
<u>Hyvinvointi</u>	-laadukkaiden lähipalvelujen turvaaminen -ikäihmisten asumismahdollisuuksien kehittäminen (Jalminakoti ja senioriasunnot)	toteutunut Ei toimenpiteitä

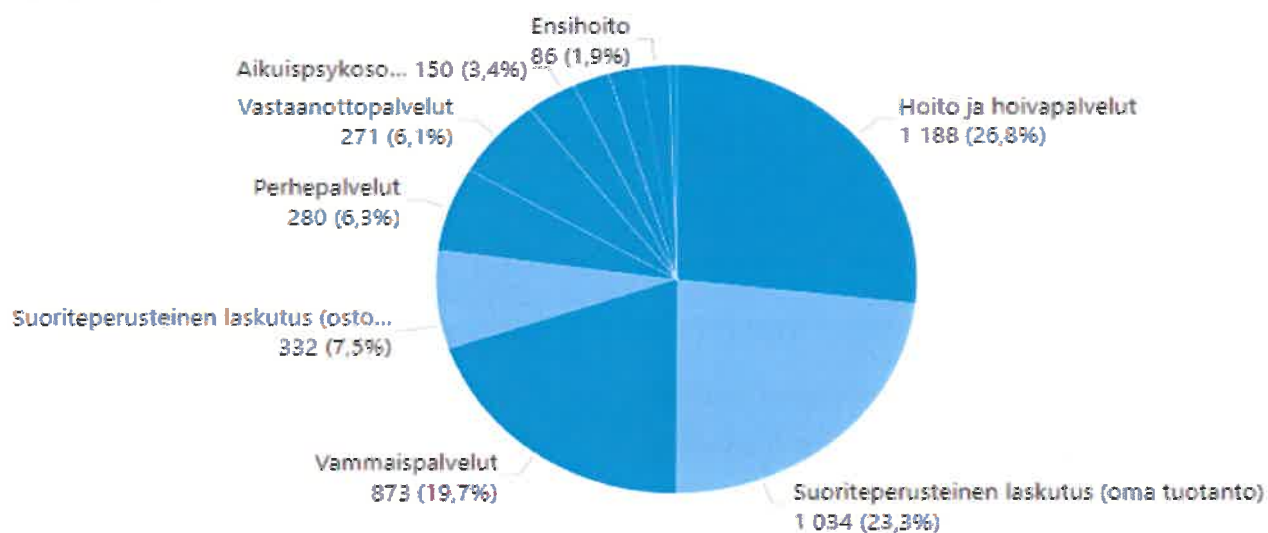
Kustannukset palveluittain

Palvelu	Vertailukausi	Tarkastelukausi	Toteuma-%
Aikuispsykososiaaliset palvelut	328 179	400 107	122 %
Aikuissosiaalityö	62 352	59 439	95 %
Ensihoito	217 499	231 267	106 %
Hoito ja hoivapalvelut	3 182 902	3 179 640	100 %
Lääkinnällinen kuntoutus	310 240	248 398	80 %
Perhepalvelut	606 143	748 596	124 %
Suoriteperusteinen laskutus (oma tuotanto)	2 743 790	2 768 057	101 %
Suoriteperusteinen laskutus (ostopalvelut)	597 787	887 847	149 %
Suun terveydenhuolto	327 323	294 687	90 %
Vammaispalvelut	2 133 405	2 336 907	110 %
Vastaanottopalvelut	534 291	725 427	136 %
Yhteensä	11 043 912	11 880 373	108 %

€ / asukas kunnittain ja palveluittain

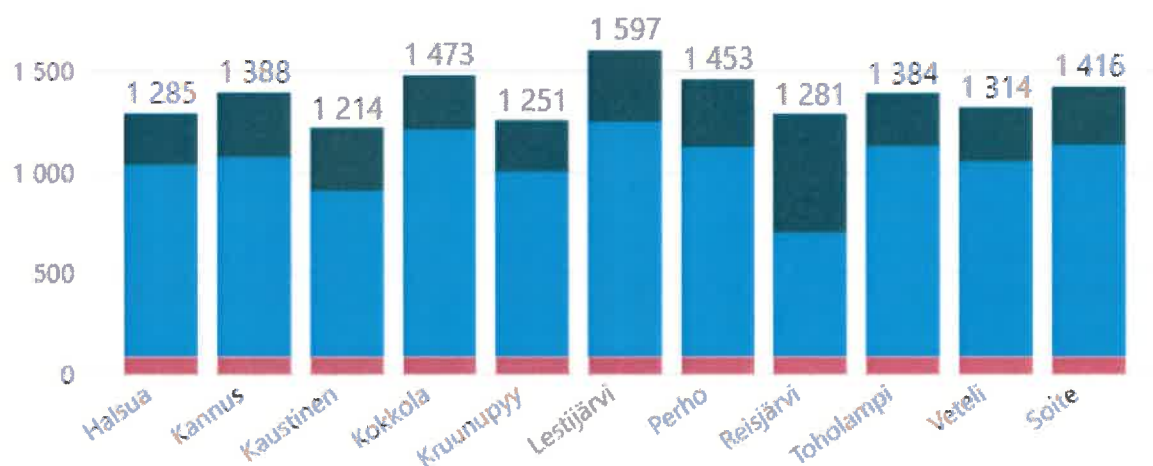


€ / asukas palveluittain



€ / asukas palveluittain

● Ensihoito ● Suoriteperusteinen laskutus (oma tuotanto) ● Suoriteperusteinen laskutus (ostopalvel...)



3.3.SIVISTYSLAUTAKUNTA

<i>ulkoiset</i>	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Käyttö- %
Toimintatuotot	267.988	473.196	312.830	336.985,86	107,7
Toimintakulut	-5.015.516	-5.421.328	-6.240.610	-6.100.403,69	97,8
Toimintakate	-4.747.528	-4.948.133	-5.927.780	-5.763.417,83	97,2
Poistot ja arvonalentumiset	-20.126	-18.322	-45.010	-39.304,83	87,3

= valtuustoon nähden sitova erä

Sivistyslautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja Anni Riihimäki

Tehtävä

Sivistyslautakunta järjestää perholaisten varhaiskasvatus-, koulutus- ja vapaa-ajanpalvelut sekä vastaa siitä, että ne toimivat erityislainsäädännön edellyttämällä tavalla. Lautakunta huolehtii varhaiskasvatuslain (540/2018), lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (27/2019), perusopetuslain (628/1998), lukiolain (714/2018), vapaasta sivistystyöstä annetun lain (965/2017), kirjastolain (1492/2016) ja nuorisolain (1285/2016) mukaisista tehtävistä. Sivistyslautakunta vastaa lisäksi hallintokunnan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä kehittää ja uudistaa osaston toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden suuntaisesti. Perhon sivistyspalvelut toimivat yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Sivistyslautakunta toimii kehittämisestä ja periaatteista vastaavana toimielimenä perholaisten sivistyksen ja hyvinvoinnin tukemisessa.

Sivistyspalvelujen tarve kasvaa suunnitelmakaudella ikäluokkien kasvun myötä ja se vaikuttaa varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen palvelutarpeeseen. Lainsäädännön muutokset lisäävät velvoitteita ja kustannuksia erityisesti varhaiskasvatuksen vastuualueella. Kehittämistoiminta rahoitetaan pääasiallisesti hakemalla aktiivisesti hallinnon alan kehittämishankkeita ja projekteja.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää vuosille 2021–2023 aamu- ja iltapäivätoiminnan ja maksuttomien harrastusmahdollisuuksien vahvistamista koulupäivän yhteydessä sekä opiskeluhuollon vahvistamista perusopetuksessa ja toisella asteella. Esi- ja alkuopetuksesta muodostetaan kokonaisuus, joka mahdollistaa joustavan oppimispolun alun ja eri koulutusasteiden nivelvaiheita vahvistetaan. Uuden lukiolain toimeenpanoa ja lukiokoulutuksen uudistusta jatketaan sisältäen ylioppilastutkinnon uusimiskertojen laajenemisen. Oppivelvollisuuden jatkuminen 18 ikävuoteen asti ja toisen asteen maksuton koulutus aiheuttavat kunnille myös uusia kustannuksia.

Sivistystoimen vastuualueiden johtamista vahvistetaan työhyvinvointia edistävillä toimilla kuten työnohjauksella sekä tehtäväkuvien tarkennuksilla.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2022

Sivistyslautakunta ja hallinto

Sivistyslautakunta on kokoontunut kuusitoista kertaa. Yhteistyö on ollut lautakunnassa sujuvaa ja kokouksissa on ollut keskusteleva ilmapiiri. Sivistyslautakunta on vierailut Oksakosken koululla ja tutustunut sen irtaimistoon. Sivistyslautakunnan hallinnossa on

ollut lisäresurssia toimistotiimistä osa-aikaisesti, jotta hallinnollisia sihteerin töitä on pystytty hoitamaan paremmin. Sivistysjohtaja on hakenut aktiivisesti hankerahoja yhteistyössä lähialueen sivistysjohtajien sekä oman kunnan henkilöstön kanssa. Hankerahaku on tuottanut tulosta seuraavasti ja hankkeet käynnistetään syksyllä 2022. Lisäksi lukiolla on käynnissä lukiokoulutuksen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosien 2021- 2023 ajan hanke.

Hankerahoja, joita on saatu Perhon vuoden 2022 aikana on useita:

- Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022 – 2023
- Erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022 – 2023
- Vaativan erityisen tuen, ennaltaehkäisevien toimintamallien ja varhaisen tuen kehittäminen inklusiivisissa toimintaympäristöissä, seutukunnallinen hanke, jota Perhon kunta koordinoi.
- Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2022
- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022 – 2023 Perhon kunnassa.
- Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022- 2024.

Sivistysjohtaja hoiti kevään aikana myös yläkoulun ja lukion rehtorin työnkuvan tehtäviä osittain, sillä vt. rehtorin tehtävään ei kuulu henkilöstöpäätökset (populus) ja laskujen hyväksyminen. Rehtorin vaihtuminen kesken lukuvuoden kuormitti sivistyshallintoa. Uusi yläkoulun ja lukion rehtori aloitti virassaan 1.8.2022.

Sivistyspuolen johtoryhmä (rehtorit, varhaiskasvatusjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri) ovat kokoontuneet säännöllisesti tiimipalavereihin. Sivistyslautakunta on tehnyt aktiivisesti kehittämistyötä ja kokoontunut kokousten lisäksi eri kokoonpanoilla työryhmissä kehittämistyön äärelle (mm. tuntikehystyöryhmä, kouluverkko selvitystyöryhmä, henkilöstöasiat, johtamisen kehittämisen työryhmä). Henkilöstöinfoja on pidetty muutamia vuoden aikana yhteistyössä johtoryhmän kanssa.

Sivistysjohtaja on osallistunut aktiivisesti Eepos-kirjastojen johtajien kokouksiin ja verkostoitunut naapurikuntien sivistysjohtajien kanssa. Tämä on edistänyt myös hankerahojen myönteisiä päätöksiä. Perhon kunnan sivistysjohtaja on mukana monissa yhteistyö ja kehittämistyöryhmissä alueellisesti sekä edustaa pieniä kirjastoja kirjastojen työvaliokunnassa.

Koulukuljetukset kilpailutettiin Hilmassa ja kilpailutus päättyi 3.6.2022. Sivistyslautakunta päätti koulukuljetuksen palveluista 15.6.2022 kokouksessa. Uudet koulukuljetussopimukset allekirjoitettiin 25.8.2022. Koulukuljetusten osalta teki talousarviomuutokset vuoden 2022 käyttötalousarvioon, koska koulukuljetuskustannukset nousivat merkittävästi muun muassa kohonneiden polttoainekustannusten vuoksi. Lisäksi koulukuljetuskustannusten nousuun vaikutti muutokset Elyn tukemiin reitteihin uuden sopimuksen voimaan tullessa.

Oppikirjat ja niihin liittyvä oheismateriaali kilpailutettiin Hankintalain 26 § mukaisesti marraskuussa 2022. Sivistyslautakunta teki asiassa päätöksen 16.11.2022 § 134. Toimintakate on pysynyt tavoitteessa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p><u>Vahva kuntatalous</u> Talousohjelma 2019 – 2022 toteuttaminen</p> <p>Vahva kuntatalous Uusien taloudellisten toimintatapojen käyttöönotto</p> <p>Palvelun tasoa ei lisätä ilman lain velvoitteita</p> <p>Hankkeiden ja koronarahoitusten hyödyntäminen</p>	<p>-talousarviossa pysyminen ja seuranta kahden kuukauden välein</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toimintakatteen toteuma-%. <p>-hankkeet ja niiden hyödyntäminen -mahdollisen koronarahoitusten hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mittarina toimivat hankeraportit 	<p>Toimintakate on pysynyt tavoitteessa toteutunut</p> <p>Hankerahoituksia toteutunut useita hankkeita alkanut toteutunut</p>
<p><u>Hyvinvointi</u> Yhteisöllisyyden vahvistaminen Hyvinvointi Yhteisöllisyyden vahvistaminen</p> <p>Edistämme asukkaiden hyvinvointia, jonka tavoitteena on, että</p> <ul style="list-style-type: none"> •lapset ja nuoret voivat hyvin •kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia •järjestö- ja vapaaehtoistoiminta monipuolistuu 	<p>-rakennetaan Perhosta lapsiystävällinen kunta</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toimintasuunnitelman laatiminen <p>-nuorisovaltuuston toiminta entistä lähemmäksi sivistys- ja vapaa-ajanlautakunnan toimintaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina nuorisovaltuuston kokouksien määrä ja yhteiset kehittämiskokoukset lautakunnan kanssa <p>-monipuolinen ja vetovoimainen kansalaisopiston kurssitarjonta</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toteutuneet tunnit (1625 h TA) <p>-edistämme lasten ja nuorten hyvinvointia luomalla toimivia toimintatapoja ja vahvistamme arjen yhteisöllisyyttä</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toimii toiminnan arviointi 	<p>Kulttuurikasvatussuunnitelma toteutunut, edistynyt ja se on valmis osittain toteutunut</p> <p>Nuorisovaltuuston kokoukset toteutuneet, yhteiset kokoukset eivät ole toteutuneet osittain toteutunut</p> <p>Suunnitellut tunnit 1560h, toteutuneet tunnit 1316h osittain toteutunut</p> <p>Toiminnan arviointi tehty toteutunut</p>

<p><u>Toiminnan kehittäminen</u> Esimiestyö ja työhyvinvointi: panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</p>	<p>-sairauspoissaolojen ja sijaiskultujen vähentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina sairauspoissaolot/henkilö/vuosi 	<p>Korona on aiheuttanut poissaoloa henkilöstössä, pidempiä sairauspoissaoloja henkilöstössä ei toteutunut</p>
<p>Esimiestyö ja hyvinvointi: Panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</p>	<p>-henkilöstösuunnitelmassa pysyminen ja määräaikaisten vähentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina henkilöstömäärä ja vakituiset virat/toimet <p>-sivistystoimen kehittämissuunnitelman laatiminen vuosille 2021-2023</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina laadittu suunnitelma yhdessä henkilöstön kanssa <p>-laadunarvioinnin tuloksia hyödynnetään entistä paremmin</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina tulokset 	<p>ei toteutunut</p> <p>Sivistystoimen kehittäminen on toteutunut erilaisten työryhmien muodossa. osittain toteutunut</p> <p>ei toteutunut</p>
	<p>-hyvinvointijohtaminen osaksi arkea</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toteutuneet koulutukset ja työnohjaukset <ul style="list-style-type: none"> • -panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön <ul style="list-style-type: none"> • -työyhteisötaitojen kehittäminen ja työhyvinvoinnin lisääminen • mittarina toiminnan arviointi 	<p>Työnohjausta on järjestetty varhaiskasvatuksessa ja Möttösen koululla toteutunut</p> <p>Työhyvinvoinnin tueksi ja pitkien sairauspoissaolojen vähentämiseksi toteutettu ”toivu työssä” -mallia</p> <p>Toiminnan arviointi toteutunut, samoin henkilöstökysely toteutunut</p>

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja Saara-Maija Kalliokoski, vs. varhaiskasvatusjohtaja Marianne Ukskoski

Tehtävä

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta (päiväkoti) ja aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalveluiden perustana on valtakunnallinen ja kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä varhaiskasvatuslaki. Varhaiskasvatusta on järjestettävä siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa oleva tarve edellyttää (subjektiivinen oikeus). Määräajat varhaiskasvatuspaikan järjestämiselle tulevat varhaiskasvatuslaista. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen lisäksi Kelan maksattamat tuet (lasten kotihoiton tuki, kuntalisä sekä yksityisen hoidon tuki).

Varhaiskasvatukseen on valmistunut uusi, keskitetty 153-lapsipaikkainen Mäntymetsän päiväkoti. Tämä mahdollistaa mm. ryhmien tehokkaamman täytön, tarkemman sijais-suunnitelman sekä henkilöstömäärän, ja henkilöstön lomien tehokkaamman suunnittelun, kun koko varhaiskasvatus on samassa rakennuksessa.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2022 Varhaiskasvatuksen palvelut

Varhaiskasvatuksessa on tarjottu lapsille kattavasti eri luonto- ja liikuntaelämyksiä: Jekku-Jänis, lasten liikuntakerhoja päiväkodin salissa, metsäretkiä, kävelylenkkejä, hiihtoa, - luistelua, hankikävelyä, eläinten jälkien etsimistä hangella, talvinen lyhtyrastieros ulkona, moottorikelkalla kyyditystä lapsille, luontoa ja matematiikkaa-tehtäväkortit. Esiopetuksen täydentävän varhaiskasvatuksen hoito on järjestetty Mäntymetsän päiväkodissa. Varhaiskasvatuksen työntekijöistä viisi on käynyt liikuntaleikkikouluohjaaja -koulutuksen helmikuussa 2022

Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksesta on pystytty pitämään kiinni, vaikka työntekijöiden poissaoloja on ollut paljon koronasta ja muista syistä johtuen. Henkilöstön joustaminen ja siirtyminen ryhmästä toiseen on auttanut henkilöstön riittävydessä. Näistä huolimatta sijaisia on jouduttu käyttämään runsaasti. Pienryhmätoimintaa on hyödynnetty Mäntymetsän päiväkodilla. Päiväkodin keskellä olevat yhteiset tilat on aikataulutettu, ja niihin on ollut jokaisen ryhmän mahdollista päästä toteuttamaan omia suunnitelmiaan ja ideoitaan pienryhmissä. Mäntymetsässä on toteutettu tavoitteellisesti. Yksi ryhmä on esim. suunnitellut liikuntarastiradan ulos, ja niitä on voinut kaikki ryhmät hyödyntää. Mäntymetsässä on ollut keväällä 2022 yksi yhteinen koko päiväkodin henkilöstön työnohjausilta. Yhteinen suunnitteluilta toteutui huhtikuussa.

Tiimipalavereita järjestetään säännöllisesti ryhmittäin. Varhaiskasvatussuunnitelman 2022 päivittäminen aloitettu keväällä 2022. Sivistyslautakunnassa perustettu vasu-työryhmä. Varhaiskasvatussuunnitelma hyväksyttiin lautakunnassa 15.12.2022 § 137. Vuorohoidossa työskentelevien koulutus oli maaliskuussa 2022 vuorohoidossa työskenteleville: vuorohoitoseminaari, teemana hyvinvointia vuorohoitoon.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Hyvinvointi</u> Edistämme asukkaiden hyvinvointia, jonka tavoitteena on, että <ul style="list-style-type: none"> lapset ja nuoret voivat hyvin 	-luonto- ja liikuntakasvatuksen merkityksen huomioiminen lapsen arjessa <ul style="list-style-type: none"> mittarina toteutuminen -varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitus ja lakisääteisyys	Toteutunut Toteutunut
<u>Toiminnan kehittäminen</u> Esimiestyö ja työhyvinvointi: panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön	-uuden päiväkodin yhteisen pienryhmäpedagogiikan kehittäminen -työyhteisön toimintatapojen ja turvallisen ympäristön kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> mittarina koulutuspäivät ja henkilöstöillat - henkilöstön koulutuspolkujen mahdollistaminen ja muun täydentävän osaamisen lisääminen <ul style="list-style-type: none"> mittarina koulutuspäivät -varhaiskasvatuksen vuosikello	Järjestetty useita koulutuspäiviä ja henkilöstöilloja vuoden 2022 aikana toteutunut tehty vuosikello toteutunut

Keskeiset tunnusluvut	Tp 2019	Tp 2020	Tp 2021	Ta 2022	Tp 2022
Lapset/ päivähoito	170	163	182	150	153
Lapset Apip	50	46	62	39	41

Opetuspalvelut

Tilivelvolliset: alakoulujen rehtori Pasi Kanninen, yläkoulun ja lukion rehtori Tiina Kujala

Perusopetus perustuu perusopetuslakiin ja -asetuksiin sekä perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Ne määrittelevät suomalaisen perusopetuksen minimitason. Yksi tapa turvata perusopetuksen laatua ovat opetusministeriön laatimat laatukriteerit, joiden tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Perhon kunnan opetuspalvelut koostuvat perusopetuksen lisäksi lukiokoulutuksesta, oppimisen ja koulunkäynnin tuesta sekä opiskeluhuollosta. Opiskeluhuolto sisältää monialaisen opiskeluhuollon lisäksi psykologi- ja kuraattoripalvelut. Opiskeluhuollon koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut tuotetaan Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymässä.

Talousarvion sisältö / keskeiset muutokset

Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2019-2022 edellyttää säästötoimenpiteitä kaikilta kunnan toimintasektoreilta. Tämä näkyy myös opetuspalveluissa. Oppilasmäärän arvioidaan säilyvän vähintään ennallaan vuoteen 2024 saakka. Oppimisen haasteiden ennaltaehkäiseminen sekä oppimisen ja kasvun oikea-aikainen tukeminen on resursien niukentuessa perusopetuksen, oppimisen tuen ja opiskeluhuollon seuraavien vuosien yhteinen haaste. Tähän haasteeseen voidaan parhaiten vastata riittävällä ja oikein kohdennetulla, vakituisella henkilöstöresurssilla.

Lukiossa järjestetään opetusta ja toimintaa uuden opetussuunnitelman ja uuden lukio-lain mukaisesti. Jatketaan yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa ja laajennetaan korkeakoulu-yhteistyötä sekä vahvistetaan perusopetuksen nivelvaihtetta. Lukion ja Keski-Pohjanmaan ammattiopiston Perhon toimipisteen yhteistyön kehittäminen, joka tukee myös kunnan toimintastrategian elinkeinoelämän linjausta luonto- ja matkailutoimialan vahvistamiseksi. Tilajärjestelyjen osalta viedään 2. asteen kampusajattelua eteenpäin. Lähilukioiden yhteistyön kehittäminen ja mahdollisten yhteisopettajien resurssien huomioiminen.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2022 Opetuspalvelut

Yläkoulun ja lukion rehtori irtisanoutui koeajan päättyessä huhtikuun lopussa. Rekrytointi aloitettiin välittömästi. Useat rekrytointiprosessit päällekkäin kuormittavat esihenkilöitä. Opettajia ja ohjaajia on irtisanoutunut alakoululta kevään aikana. Yläkoulun ja lukion opettajan virkoja on myös avoimessa haussa.

Yläkoulun ja lukion vt. rehtorina toimii touko-kesäkuun Outi Leväniemi. Ylä- ja alakoulujen lukujärjestyksien tekemisen avuksi ostettiin asiantuntijapalvelua touko-kesäkuussa. Yläkoulun ja lukion rehtorin virkaan valittiin Tiina Kujala ja hän aloitti virkatehtävien hoidon 1.8.2022.

Henkilöstöresurssit ovat toteutuneet talousarvion suuntaisesti ja ne on pyritty kohdentamaan mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti. Sijaisten saaminen pidemmissä poissaoloissa on ollut haasteellista. Koulusihteerin työhön palkattiin osa-aikainen työntekijä auttamaan haasteellisessa tilanteessa rehtoreita. Kevään ylioppilaat ovat olleet merkittävä apu sijaisjärjestelyissä. Koronasta huolimatta turvallinen oppimisympäristö on pääosin pystytty varmistamaan.

Henkilökunta kokee oman työssäjaksamisen hyväksi toiminnan arvioinnin kyselyn perusteella. Työnohjausta on järjestetty Möttösen koululla. Työyhteisöjen yhteisistä toimintatavoista käydään parasta aikaa rakentavaa keskustelua ja keskustelujen pohjalta sekä toimintaa että viestintää kehitetään. Lukuvuoden 2021 - 2022 aikana APIP toimintaa on järjestetty molemmilla kouluilla 1-2- luokkien osalta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
--------------------------------------------	-----------------------	--------------

<p><u>Hyvinvointi</u> Edistämme asukkaiden hyvinvointia, jonka tavoitteena on, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • lapset ja nuoret voivat hyvin 	<p>-riittävät henkilöstöresurssit ja niiden tarkoituksenmukainen kohdentaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina tasapuolisuus koulujen kesken ja koulutyöntekijöiden jaksaminen <p>-toimenpiteenä on taata kaikille lapsille ja nuorille turvallinen oppimisympäristö</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina koulun toiminnan sujuminen ja koululaisille tehdyt hyvinvointikyselyt <p>-ehkäisevä päihdetyö yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa</p> <p>-moniammatillisen työryhmän toiminnan käytänteiden vakiinnuttaminen</p>	<p>Toteutunut</p> <p>Hankehaku on lisännyt yhteistyötä osittain toteutunut</p>
<p><u>Toiminnan kehittäminen</u> Viestintä on avointa ja aktiivista</p> <p>Esimiestyö ja työhyvinvointi: panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</p> <p>Tarpeiden mukainen palvelutarjonta peruspalveluissa</p>	<p>-työyhteisötaitojen ja yhteisöllisyyden lisääminen sekä yhteisesti sovitut toimintatavat</p> <p>-opetussektorin vuosikello ja sen toteuttaminen</p> <p>-opiskeluhuollon ohjausryhmän toiminnan (opetuksen järjestäjäkohtainen) käynnistäminen</p>	<p>Osittain toteutunut</p> <p>Työn alla ei vielä toteutunut</p> <p>Toteutunut</p>

Keskeiset tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Oppilaat/alakoulut		355	348	352	342
Oppilaat/yläkoulu	130	152	164	165	163
Oppilaat/päivälukio	55	65	68	61	52
Oppilaat/ammattilukio	1	4	6	1	0
Oppilaat 9lk	46	58	58	54	55
Lukiossa aloittaneet					17

Riskit

Käyttötalouden runsas kasvu on riski talouden näkökulmasta. Poikkeamaraportteja on kirjattu vuoden 2022 muutamia. Sivistyslautakunnan iso riski vuoden 2022 aikana on ollut työntekijöiden vaihtuvuus ja koulutetun henkilöstön saatavuus sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen.

511 SIVISTYSLAUTAKUNTA HALLINTO							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot						0,00	
Toimintakulut	-62 579,16	-126 800,00		-126 800,00	-131 819,92	5 019,92	103,96
Toimintakate	-62 579,16	-126 800,00	0,00	-126 800,00	-131 819,92	5 019,92	103,96
Euroa/ asukas	-23,39	-47,79		-47,79	-49,69	1,89	
Tilikauden tulos	-62 579,16	-126 800,00	0,00	-126 800,00	-131 819,92	5 019,92	103,96
521 VARHAISKASVATUS							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	168 883,28	60 000,00	72 000,00	132 000,00	142 085,20	-10 085,20	107,64
Toimintakulut	-1 725 500,60	-1 924 310,00	-90 000,00	-2 014 310,00	-2 085 998,63	71 688,63	103,56
Toimintakate	-1 556 617,32	-1 864 310,00	-18 000,00	-1 882 310,00	-1 943 913,43	61 603,43	103,27
Euroa/ asukas	-581,70	-702,72		-709,50	-732,72	23,22	103,27
Poistot	-2 238,93	-26 230,00		-26 230,00	-26 867,16	637,16	102,43
Tilikauden tulos	-1 558 856,25	-1 890 540,00	-18 000,00	-1 908 540,00	#NIMI?	62 240,59	
531 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	19 400,35	14 000,00		14 000,00	13 440,00	560,00	96,00
Toimintakulut	-58 290,68	-64 700,00	-35 000,00	-99 700,00	-100 162,86	462,86	100,46
Toimintakate	-38 890,33	-50 700,00	-35 000,00	-85 700,00	-86 722,86	1 022,86	101,19
Euroa/ asukas	-14,53	-19,11		-32,30	-32,69	0,39	
Tilikauden tulos	-38 890,33	-50 700,00	-35 000,00	-85 700,00	-86 722,86	1 022,86	101,19
541 ESI- JA PERUSOPETUS							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	256 766,88	78 110,00	65 600,00	143 710,00	154 510,83	-10 800,83	107,52
Toimintakulut	-4 878 076,56	-5 036 680,00	-302 000,00	-5 338 680,00	-5 299 027,00	-39 653,00	99,26
Toimintakate	-4 621 309,68	-4 958 570,00	-236 400,00	-5 194 970,00	-5 144 516,17	-50 453,83	99,03
Euroa/ asukas	-1 726,95	-1 869,04		-1 958,15	-1 921,75	-36,40	
Poistot	-16 083,31	-18 780,00		-18 780,00	-12 437,67	-6 342,33	66,23
Tilikauden tulos	-4 637 392,99	-4 977 350,00	-236 400,00	-5 213 750,00	-5 156 953,84	-56 796,16	
551 LUKIOKOULUTUS							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	28 145,11	23 120,00		23 120,00	26 949,83	-3 829,83	116,57
Toimintakulut	-651 981,12	-683 820,00		-683 820,00	-663 590,66	-20 229,34	97,04
Toimintakate	-623 836,01	-660 700,00	0,00	-660 700,00	-636 640,83	-24 059,17	96,36
Euroa/ asukas	-233,04	-246,90		-249,04	-239,97	-9,07	
Tilikauden tulos	-623 836,01	-660 700,00	0,00	-660 700,00	-636 640,83	-24 059,17	96,36
* Valtionosuus	547 335,00						
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	473 195,62	175 230,00	137 600,00	312 830,00	336 985,86	-24 155,86	107,72
Toimintakulut	-7 376 428,12	-7 836 310,00	-427 000,00	-8 263 310,00	-8 280 599,07	17 289,07	100,21
Toimintakate	-6 903 232,50	-7 661 080,00	-289 400,00	-7 950 480,00	-7 943 613,21	-6 866,79	99,91
Euroa/ asukas	-2 578,72	-2 887,70	-109,08	-2 996,79	-2 994,20	-2,59	99,91
Poistot	-18 322,24	-45 010,00		-45 010,00	-39 304,83	-5 705,17	87,32
Tilikauden tulos	-6 921 554,74	-7 706 090,00	-289 400,00	-7 995 490,00	-7 982 918,04	-12 571,96	99,84

3.4. HYVINVOINTILAUTAKUNTA

<i>ulkoiset</i>	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Käyttö- %
Toimintatuotot	44.643	46.089	74.620	48.442,13	64,9
Toimintakulut	-320.979	-375.081	-445.190	-349.769,17	78,6
Toimintakate	-276.336	-328.992	-370.570	-301.327,04	81,3
Poistot ja arvonalentumiset				-302,62	

= valtuustoon nähden sitova erä

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja Anni Riihimäki / nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Jaakko Kinnunen 27.8.2022, Sari Varila 28.8.-31.10.2022, Petri Harsunen 1.11.2022 alkaen.

Kirjastovastaava Päivi Peltoniemi / kulttuurivastaava Lahja Varila

Tehtävä

Hyvinvointilautakunta vastaa kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatointa koskevista la-
kimääräisistä tehtävistä ja muista tehtävistä, joista ei ole erikseen muuta säädetty. Hy-
vinvointilautakunta vastaa myös etsivä nuorisotyöstä sekä yhteistyöstä kansalaisopis-
ton ja eri yhteisöjen kanssa.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on luoda asukkaille monipuoliset mahdollisuudet osallis-
tua kulttuuritoimintaan. Laadukkaat ja monipuoliset kulttuuripalvelut lisäävät kunnan ve-
tovoimaa ja elinvoimaisuutta.

Toiminnan tavoitteena on lisätä kunnan eri tahojen, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa
tehtävää monipuolista yhteistyötä, mm. tarjoamalla tiloja näyttelyille ja tapahtumille
sekä lisäämällä avointa viestintää. Lisäksi järjestetään yhteistyöpalaveri säännöllisesti
kaksi kertaa vuodessa kulttuuritoimijoiden kanssa.

Kirjastopalvelujen tavoitteena on toimia asukkaiden kohtaamispaikkana tukemalla
asukkaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Kirjasto- ja tietopalvelujen vai-
kuttavuudella edistetään tasa-arvoista tiedonsaantia sekä yhteiskunnan kansalais-, tie-
toyhteiskunta- ja digitaitoja. Kirjastopalvelut tukevat koulutusta, opiskelua ja elinikäistä
oppimista tarjoamalla ajantasaista ja monipuolista aineistoa ja tietoa sekä asiantunte-
vaa palvelua. Omatoimikirjaston käyttöönottoa on valmisteltu vuonna 2022. Palvelu tu-
lee käyttöön alkuvuodesta 2023.

Perholla on Eepos-alueen (22 kuntaa) kirjastojen kanssa yhteinen kirjastojärjestelmä,
kokoelma- ja asiakasrekisteri, joka mahdollistaa kaikille kuntalaisille moni- ja tasapuoli-
sen aineistosaatavuuden.

Eepos-kirjastoilla on lisäksi yhteinen verkkokirjasto Eepos-Finna, joka palvelee asiak-
kaita ympärivuorokautisesti; asiakas voi varata aineistoa, uusia omia lainojaan, kuun-
nella ja lukea sähköisiä kirjoja. Finnan kautta on käytettävissä myös Naxos Music Lib-
rary ja Naxos Music Library Jazz- musiikin kuuntelupalvelut sekä Rockway- musiikin
soiton opiskelupalvelu. Verkkokirjastoa päivitetään jatkuvasti monipuolisemmaksi pal-
velumuodoksi, ja asiakkailta on käytössä verkossa myös chat-palvelu.

Kirjastoon pyritään hankkimaan kattavasti uutuusaineistoa Eepos-kokoelmapolitiikan ja
laatusuosituksen mukaisesti.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Hankkeiden ja koronarahoitusten hyödyntäminen</u>	<p>-omatoimikirjaston käyttöönottokustannukset ja sen tuomat säästöt arvioidaan ja selvitetään, onko mahdollisuutta saada siihen hankerahoitusta</p> <p>-AVI:lta haetaan edelleen rahoitukset lasten ja nuorten kerho, - leiri, - retki- ja harrastustoimintaan, sekä etsivään nuorisotyöhön. Jo myönnettyjä hankkeita aloitetaan jalkauttamaan ja uusia hankerahoituksia haetaan liikuntapalveluiden kehittämiseksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toimii hankkeista laadittavat raportit 	<p>Hankerahoitus oma-toimikirjastolle on myönnetty ja toiminnan valmistelu käynnissä osittain toteutunut</p> <p>Etsivä nuorisotyö rahoitus myönnetty toteutunut</p> <p>Napa-hankkeen suunniteltua toimintaa aloitetaan jalkauttamaan osittain toteutunut</p>
<p><u>Hyvinvointi</u> Yhteisöllisyyden vahvistaminen Edistämme asukkaiden hyvinvointia, jonka tavoitteena on, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • lapset ja nuoret voivat hyvin • kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia • järjestö- ja vapaaehtoistoiminta monipuolistuu 	<p>-liikunta- ja hyvinvointipalveluita tuottavien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa järjestetään yhteistyössä palavereita palvelutarjonnan ja yhteistyön kehittämiseksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toimii palavereista ja yhteistyössä toteutetusta toiminnasta laadittu vuosikertomus 	<p>Useita kolmannen sektorin yhteistyöpalavereita toteutettu toteutunut</p>
<p><u>Toiminnan kehittäminen</u> Hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen; kuntalaiset osallistuvat palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen</p>	<p>-toteutettavista kampanjoista, tapahtumista ja palveluista kerätään ennen ja jälkeen toiminnan palautetta sosiaalisen median kanavia, sekä kunnan nettisivuja hyödyntäen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toimii kerätty palaute ja kehittämisideat 	<p>Sosiaalisen median kautta saatu palaute tapahtumista on ollut positiivista osittain toteutunut</p>

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Nuorisotila on ollut avoinna seitsemäsluokkalaisista 17-vuotiaille asti keskiviikko- ja perjantai iltoina. Tilalla järjestetään toimintaa ja tapahtumia, jotka kumpuavat nuorten omista toiveista ja samalla tukevat heidän sosiaalisia tarpeitaan. Nuorisolain käsitteille nuorille (0–29-vuotiaat) jotka ylittävät 17 vuoden ikärajan järjestetään yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa heille suunnattua ja heidän toivomaansa vapaa-ajantoimintaa. Kouluissa ja oppilaitoksissa jatketaan koulunuorisotyötä koulupudokkuuksien ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi, sekä oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Koulunuorisotyö pitää sisällään välituntitoimintaa, ryhmäyttävää toimintaa, opiskelijoiden ja oppilaiden aktiivista kohtaamista sekä yhteistyötä oppilas- ja opiskelijakunnan kanssa.

Nuorille järjestetään toimintaa, tapahtumia, retkiä ja tilaisuuksia, joista tiedotetaan eri viestintäkanavia käyttäen. Näissä ja muissa nuorten elinympäristöjä koskevissa asioissa kuullaan nuorisovaltuustoa, jolta pyydetään mielipiteitä ja lausuntoja. Nuorten työllisyyttä tuetaan lapsille suunnatuilla kesäkerho-, leiri- ja uimakoulutoiminnalla, joihin heidän on mahdollisuus pyrkiä ohjaajiksi. Toivottuihin nuorten kerhotoimiin haetaan aktiivisesti ohjaajia ja kerhotoiminnan toteuttamista tehdään yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa. Nuorten ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä on toteuttanut laaditun vuosikellon mukaista toimintaansa ja kartoittaa samalla uusien toimintatapojen mahdollisuuksia sekä yhteistyökumppaneita työnsä kehittämiseksi.

Etsivä nuorisotyö tehosti työtään jalkautumalla parina päivänä kuukaudessa nuorten pariin. Oppivelvollisuuden nostamisen myötä, etsivä nuorisotyö panosti palveluiden ulkopuolelle jääneiden nuorten kohtaamiseen ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn.

Liikuntapalvelut panostavat terveysliikuntaan kolmannen sektorin toimijoiden kautta huomioiden sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan avustussäännöt. Kunnan kuntosalilla tarjotaan mahdollisuuksien mukaan laitteidenkäyttöohjausta. Perinteiksi muodostuneet liikuntatapahtumat toteutetaan ja uusia kaikkia ikäluokkia palvelevia liikuntatapahtumia otetaan kokeiltavaksi.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2022

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Aluehallintovirasto on myöntänyt rahoituksen etsivään nuorisotyöhön anotun mukaisesti. Lisäksi on saatu hankerahoitusta 4000 euroa harrastustoimintaan.

Kuntosali sai vuoden lopulla runsaasti uusia käyttäjiä. Vapaa-aikatoimi välittää kolmen peruskoulun ja Seurojentalon liikuntasaleja ilta- ja viikonloppukäyttäjille.

Paavonkallion ulkoilualueelle valmistui talvella 2022 kuntoportaat ja kota. Haanenhiihto (40 km) järjestettiin hiihtolomaviikon sunnuntaina reitillä Kirkonkylä-Möttönen-Jänkä-Kk.

Vapaa-aikatoimi on ollut mukana elokuun alun Perhoviikon liikuntatapahtumien organisoinnissa mm. Tour de Perho-pyöräilytapahtuman Vimpelin kunnan kanssa. Avustettiin Perhon Kirin järjestämää 70-vuotisjuhluvuoden Olympiasoihtuviestiä.

Kuntalaisille järjestetään monipuolista toimintaa mm. uimahalli-, laskettelu- ja keilailu- retkien muodossa.

Vapaa-aikaohjaaja/koulunuorisotyöntekijäaloitti toimessa 1.8.2022. Nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri irtisanoutui virastaan elokuun lopulla. Nuoriso- ja vapaa-ajansihteerin rekrytointi aloitettiin välittömästi ja uusi viranhaltija valittiin syksyn aikana. Viranhaltija aloitti työssään 1.11.2022.

561 HYVINVOINTIHALLINTO							
		Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut		-11 640,00		-11 640,00	-7 309,77	-4 330,23	62,80
Toimintakate		-11 640,00		-11 640,00	-7 309,77	-4 330,23	62,80
Euroa/ asukas		-4,39		-4,39	-2,76	-1,63	62,80
Tilikauden tulos		-11 640,00	0,00	-11 640,00	-7 309,77	-4 330,23	62,80
565 VAPAA SIVISTYSTYÖ/MUU OPETUSTOIMI							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-58 795,79	-58 500,00		-58 500,00	-52 956,81	-5 543,19	90,52
Toimintakate	-58 795,79	-58 500,00	0,00	-58 500,00	-52 956,81	-5 543,19	90,52
Euroa/ asukas	-21,97	-22,05		-22,05	-19,96	-2,09	90,52
Tilikauden tulos	-58 795,79	-58 500,00	0,00	-58 500,00	-52 956,81	-5 543,19	90,52
570 KIRJASTO JA KULTTUURIPALVELUT							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	1 197,04	4 740,00	0,00	4 740,00	1 108,35	3 631,65	23,38
Toimintakulut	-194 759,76	-207 470,00	0,00	-207 470,00	-177 187,78	-30 282,22	85,40
Toimintakate	-193 562,72	-202 730,00	0,00	-202 730,00	-176 079,43	-26 650,57	86,85
Euroa/ asukas	-72,31	-76,42	0,00	-76,42	-66,37	-10,05	86,85
<i>Poistot</i>					-302,62	302,62	
Tilikauden tulos	-193 562,72	-202 730,00	0,00	-202 730,00	-176 382,05	-26 347,95	87,00
581 NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	44 891,69	69 880,00		69 880,00	47 333,78	22 546,22	67,74
Toimintakulut	-204 173,31	-295 310,00		-295 310,00	-234 416,68	-60 893,32	79,38
Toimintakate	-159 281,62	-225 430,00	0,00	-225 430,00	-187 082,90	-38 347,10	82,99
Euroa/ asukas	-59,52	-84,97		-84,97	-70,52	-14,45	
Tilikauden tulos	-159 281,62	-225 430,00	0,00	-225 430,00	-187 082,90	-38 347,10	82,99
HYVINVOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	46 088,73	74 620,00		74 620,00	48 442,13	26 177,87	64,92
Toimintakulut	-461 537,37	-572 920,00		-572 920,00	-471 871,04	-101 048,96	82,36
Toimintakate	-415 448,64	-498 300,00	0,00	-498 300,00	-423 428,91	-74 871,09	84,97
Euroa/ asukas	-155,25	-187,83	0,00	-187,83	-159,60	-28,22	84,97
<i>Poistot</i>					-302,62	302,62	
Tilikauden tulos	-415 448,64	-498 300,00		-498 300,00	-423 731,53	-74 568,47	85,04

3.5. TEKNINEN LAUTAKUNTA

<i>ulkoiset</i>	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Käyttö-%
Toimintatuotot	2.469.746	3.032.170	2.123.540	2.229.742,27	105,0
Toimintakulut	-3.177.410	-3.587.448	-3.575.790	-3.593.841,96	100,5
Toimintakate	-707.664	-555.278	-1.452.250	-1.364.099,69	93,9
Poistot ja arvonalentumiset	-1.826.565	-1.573.236	-1.239.940	-1.228.453,28	99,1

= valtuustoon nähden sitova erä

Tekninen lautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Tehtävä:

Teknisen lautakunnan tehtävänä on vastata kiinteistöpalveluista, yhdyskuntapalveluista, viranomaispalveluista, liikelaitokset sekä kunnan investointiohjelman toteuttamisesta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p><u>Vahva kuntatalous</u> Uusien taloudellisten toimintatapojen käyttöönotto</p> <p>Palvelun tasoa ei lisätä ilman lain velvoitteita</p> <p>Kunnan lainamäärä alle 20 milj. €</p>	<p>-talousarviossa pysyminen ja seuranta kahden kuukauden välein</p> <ul style="list-style-type: none"> mittarina toimintakateen toteuma-% 	<p>Tekninen lautakunta on käsitellyt taloutta kokouksissaan 9.2., 7.6., 4.10.</p> <p>toteutunut osittain</p> <p>Toimintakate toteutui muutettua talousarviota parempana</p> <p>alkuperäinen tavoite ei toteutunut, muutettu tavoite toteutui</p> <p>Talousarviomuutos oli 0,486 milj. euroa.</p>

Tunnusluvut	yks.	TP2021	TP2022	TA2023	TS2024	TS2025
Ylläpidetyt kiinteistöt	kpl	94	57	57	57	57
Kerrosala yhteensä	m ²	46 288	36020	36020	36020	36020
Hoidetut viheralueet	ha	14	14	14	14	14
Ylläpidetyt kadut ja kvl:n väylät	km	13,9	13,6	13,6	13,6	13,6
Vesiliittymien määrä	kpl	1093	1098			
Vesijohtojen pituus	km	233	233			
Laskutetun veden määrä	m ²	194 025	190 571			
Vesimaksu (alv 0%)	€/m ³	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu	€/v	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00
Viemäri liittymien määrä	kpl	587	588			
Viemärijohtojen pituus	km	61	61			
Laskutetun jätevesi	m ³	71 019	72195			
Jätevesimaksu (alv 0%)	€/m ³	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10
Perusmaksu	€/v	66,00	66,00	66,00	66,00	66,00

Hulevesiverkoston pituus	km	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Hulevesimaksu	€/v	25,00	25,00	0,00	0,00	0,00
Kaukolämpöliittymien määrä	kpl	64	63	63	63	63
- josta kunnan sisäiset	kpl	35	27	27	27	27
Lasketun lämpö	MWh	7 895	7 642			
Kulutuskulutusmaksu	€/MWh	57,10	57,10			
Lämmitettävä tilavuus	m ³	189 276	188 151	188 151	188 151	188 151

Kiinteistö- ja huoltopalvelut

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju, siivous- ja ravitsemuspäällikkö Sirpa Itäniemi

Tehtävä:

Kiinteistö- ja huoltopalvelut ylläpitävät ja korjaavat kunnan omistamaa kiinteistökantaa ja myyvät kiinteistöhuoltopalvelua kunnan konsernin kiinteistöille. Siivous- ja ravitsemispalvelut huolehtivat kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta sekä sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden ateriapalveluiden tuottamisesta.

Kiinteistöjen kuntoa sekä toimivuutta seurataan aktiivisesti ja korjaustoimet pyritään kohdistamaan oikea-aikaisesti. Rakennusten osalta saneeraus- ja kunnostustoimenpiteitä suoritetaan mm. SOTE kiinteistöillä ja kouluilla. Resurssipulasta johtuen saneeraustoimenpiteitä joudutaan leikkaamaan. Sähköisillä järjestelmillä tehostetaan huolto- ja palvelutoiminnan laatua. Yhtiöittämisen osalta kiinteistöhuolto tuotetaan kunnan toimesta ja sitä varten tehdään kiinteistöhuoltosopimukset yhtiöille.

Ruokahuolto toimii kahdessa valmistuskeittiössä. Keskuskoulun keittiöllä valmistetaan koulujen ja varhaiskasvatuksen ateriat. Jalmiinakodin keittiöllä valmistetaan palvelukeskuksen, Asuntola Aamuruskon ja Toimintakeskuksen tarvitsemat ateriat sekä kotiin kuljetettavat lounasateriat sekä koulujen loma-aikoina varhaiskasvatuksen ateriat. (Kampanuksen keittiössä toimintaa harjoittaa Katering 13).

Ruokahuollon puolella talousarvioon on varattu määräraha kahden henkilön palkkaamiseen työllistämistuella, yksi kummallekin valmistuskeittiölle. Tällä toimenpiteellä sijaisten palkkaamista voidaan vähentää.

Siivouspalveluiden toiminta-alueeseen kuuluvat Jalmiinakoti, terveyskeskus, koulut, päiväkotit, Kampus, kunnanvirasto sekä Aamurusko ja Toimintakeskus, joissa siivoustiheys on mitoituksen mukainen. Lisäksi vuokra-asuntojen yhteiset tilat, paloasema, eläinlääkärin tilat, seurojentalo, kirjasto, nuoppari sekä perhetorin ja kotihoidon tilat kuuluvat kunnan siivottaviin kohteisiin.

Lisäksi talousarvioon on varattu määräraha yhden henkilön palkkaamiseen työllistämistuella, jotta sijaisten palkkaamista voidaan vähentää. Siivouspalveluissa tullaan hyödyntämään myös kuntouttavan työtoiminnan työpanosta.

Perhon kunta tuottaa myös pesulapalveluita. Jalmiinakodilla sijaitseva pesula vastaa Jalmiinakodin ja Aamuruskon asukkaiden pyykkihuollosta. Lisäksi pesulan vastuulla on varhaiskasvatustalouden sekä muutaman vuokralla asuvan asukkaan pyykkihuolto. Myös terveyskeskuksen ja Jalmiinakodin työntekijöiden työvaatteiden pyykkihuolto.

Yhdyskuntapalvelut

Tiilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju

Kaavatiet ja kunnan muut tiet talviaurataan ja kesäkunnossa pidetään vakiintuneen tavan mukaisesti. Talviauraus- ja liukkaudentorjuntasopimukset ovat kilpailutuksessa vuosille 2021-2022 (optio 2023). Pysyvän asutuksen ulospääsytteinä toimivat yksityistiet talvikunnossa pidetään, mikäli pihatien tai yksityistiekunta on tehnyt hakemuksen talvikunnossapitoon. Teiden kunnossapitotyöt tehdään teiden kunnossapitotarpeet huomioiden yhdenmukaisesti yleisen tienpidon kanssa. Kunnossapidossa painotetaan liikeenteellisesti merkittäviä teitä. Kesäkunnossapitoon ei myönnetä enää kunnossapitoavustusta.

Tievalaistus kunnossapidetään rakennetuissa kohteissa ja yökatko on klo 22-06 välillä. Kunnan omistamien yleisten alueiden ja ympäristön julkista kuvaa parannetaan. Ulkoilu- ja urheilualueet hoidetaan vapaa-aikalautakunnan määrittelemän tason mukaisesti. Tekojään yllä- ja kunnossapitoon panostetaan edellisen vuoden tapaan.

Teknisen osaston toteutuminen 1.1.-31.12.2022

Yleisellä tasolla koronan ja Ukrainan sodan vaikutukset näkyvät polttoaine-, materiaali ja elintarvikkeiden kustannuksissa. Sähkönhinnan kiinnitykset suojaavat hieman, mutta myös sähkön kustannukset nousivat. Lämmityskustannuksissa on myös keskimääräistä korkeammat toteutumat, joka johtui alkuvuoden talven pakkasista.

Tekninen lautakunta on kokoontunut yhdeksän kertaa vuoden aikana (1.1.-31.12.2022).

Talvikunnossapito kilpailutus toteutui syksyllä 2022. Urakka hinnat nousivat edellisestä vuodesta noin 10 %. Urakkasopimuksissa on indeksisidonnaisuus ja indeksi on edelleen nostanut talvikunnossapidon kustannuksia joulukuussa noin 3 %.

Vuoden kustannusten toteutumat ovat muutetussa talousarviossa 100,6 %. Suurimmat ylitykset muodostuivat talvikunnossapito-, vakuutus-, sähkö-, lämpö- ja materiaalikustannuksista. Säästöjä saatiin henkilöstökuluista, koska teknisellä osastolla oli täyttämättömiä toimia ja sijaisuuksia.

Vuoden tuottojen toteutumat ovat 105,0 %. Merkittävin osuus tuottojen toteuman ylitymisestä johtuu kiinteistö- ja huoltopalveluiden talousarvion arvoidusta tulonmuodostumasta. Neulomohallin vuokrausastetta saatiin parannettua. Valtiolta saatiin koronatukia muun muassa suojavaatetukseen.

Liikelaitokset

Tiilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Tehtävä:

Liikelaitosten hoito ja kunnossapitotehtävät. Liikelaitosten toimintavarmuutta parannetaan ennalta ehkäisevin huoltotoimenpitein. Käyttötehtävät hoidetaan asetettujen tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Laitoksien aluerajaukset tarkistetaan ja toiminta-alueen kiinteistöt pyritään liittämään verkostoihin tavoitteiden mukaisesti.

Vesihuoltolaitos

Liikelaitosten hoito ja kunnossapitotehtävät. Liikelaitosten toimintavarmuutta parannetaan ennalta ehkäisevin huoltotoimenpitein.

Käyttötehtävät hoidetaan asetettujen tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti.

Laitoksien aluerajaukset tarkistetaan ja toiminta-alueen kiinteistöt pyritään liittämään verkostoihin tavoitteiden mukaisesti.

Vesi- ja viemärlaitoksesta esitetään kirjanpidollisesti eriytetty tilinpäätös (tase, tulos- ja rahoituslaskelmat liitetietoineen). Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä Vesihuoltolaitos. Vesihuoltolaitoksen peruspääomalle ja taseessa muodostuvalle lainalle kunnanvaltuusto määrää laskennallisen koron. (Kvalt 22.2.2016 § 11 mukaan korko on 1 %) Hulevesi verkosto on eriytetty kaavateiden kunnossapidosta vesihuoltolaitoksen alaiseksi toiminnaksi. Asemakaava alueella kiinteistöjen omistajilta on laskutettu hulevesimaksua 25,00 €/vuosi/kiinteistö.

Talousarviossa varatut etäluettavat vesimittarit on hankittu, mutta asennusta ei tehty talousarviovuoden aikana.

Kaukolämpölaitos

Lämpölaitoksen energiatuotanto sekä lämpölaitoksen käyttö ja kunnossapito toteutetaan ostopalveluna Perhon Energiaosuuskunnalta. Lämpöverkoston hoito ja kunnossapito toteutetaan kunnan omana työnä.

Laitoksen toimintavarmuutta parannetaan ennalta ehkäisevin huoltotoimenpitein.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2022

Vesihuoltolaitos

Vesilaitoksen myyntitulot laskivat edellisvuodesta, koska laskutettuja kuutiota oli noin 2 % vähemmän. Vesilaitoksen tulos on puhtaan veden osalta voitollinen, vaikka kustannukset ovat kasvaneet. Jätevesilaitoksen tulot eivät kata jätevesihuollon kuluja.

Vesijohtoverkostossa oli yksi vuoto. Viemäriverkostossa ei havaittu tukoksia. Laitosten verkostoa on kartoitettu ja viemäriverkostoa on kuvattu.

Kaukolämpölaitos

Kaukolämmön myyntitulot ovat laskeneet ja kustannukset nousseet edellisvuodesta. Kaukolämpölaitosta on jouduttu ajamaan yliteholla hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Ulkoiset hoitokustannukset ovat kasvaneet. Lisäksi kevyen polttoöljynhinnat ovat nousseet. Kaukolämpölaitoksen tulos on 128 500 euroa tappiollinen.

Kaukolämpöverkostossa oli yksi suurempi vuoto syksyllä 2022 ja sen korjauksen yhteydessä verkostoon tuli vielä kaksi uutta vuotoa.

610 TEKNINEN HALLINTO							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	14,00				1 267,38	-1 267,38	
Toimintakulut	-77 278,92	-87 900,00	-8 000,00	-95 900,00	-94 464,62	-1 435,38	98,50
Toimintakate	-77 264,92	-87 900,00	-8 000,00	-95 900,00	-93 197,24	-2 702,76	97,18
Euroa/ asukas	-28,87	-33,13	-3,02	-36,15	-35,13		
Tilikauden tulos	-77 264,92	-87 900,00	-8 000,00	-95 900,00	-93 197,24	-2 702,76	97,18
620 TIET JA YLEISET ALUEET							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot				0,00	1 341,44	-1 341,44	
Toimintakulut	-148 489,86	-120 390,00	-60 000,00	-180 390,00	-161 361,67	-19 028,33	89,45
Toimintakate	-148 489,86	-120 390,00	-60 000,00	-180 390,00	-160 020,23	-20 369,77	88,71
Euroa/ asukas	-55,49	-45,38	-22,62	-67,99	-60,32		
Poistot	-82 131,62	-94 520,00		-94 520,00	-95 590,30	1 070,30	101,13
Tilikauden tulos	-230 621,48	-214 910,00	-60 000,00	-274 910,00	-255 610,53	-19 299,47	92,98
630 PUISTOT JA VIHERALUEET							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	61 540,97	88 130,00		88 130,00	88 994,96	-864,96	100,98
Toimintakulut	-166 041,84	-138 110,00	-14 000,00	-152 110,00	-144 105,36	-8 004,64	94,74
Toimintakate	-104 500,87	-49 980,00	-14 000,00	-63 980,00	-55 110,40	-8 869,60	86,14
Euroa/ asukas	-39,05	-18,84	-5,28	-24,12	-20,77		
Poistot	-97 842,83	-99 840,00		-99 840,00	-89 994,45	-9 845,55	90,14
Tilikauden tulos	-202 343,70	-149 820,00		-163 820,00	-145 104,85	-18 715,15	88,58
640 TILAVUOKRAUSPALVELUT							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	2 662 767,65	2 647 460,00	-89 000,00	2 558 460,00	2 646 528,95	-88 068,95	103,44
Toimintakulut	-2 116 986,37	-2 179 530,00	-139 000,00	-2 318 530,00	-2 158 367,84	-160 162,16	93,09
Toimintakate	545 781,28	467 930,00	-228 000,00	239 930,00	488 161,11	-248 231,11	203,46
Poistot, sumu	-662 752,33	-710 040,00		-710 040,00	-704 787,34	-5 252,66	99,26
Lisäpoisto	-231 854,80						
Tilikauden tulos	-348 825,85	-242 110,00	-228 000,00	-470 110,00	-216 626,23	-253 483,77	46,08
<i>* Lisäpoisto TP2021 Oksakoski, kokkoneva, Satulinna</i>							
650 ASUNTOJEN VUOKRAUSPALVELU							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	709 831,54	45 370,00		45 370,00	46 050,81	-680,81	101,50
Toimintakulut	-348 895,98	-23 030,00	-5 000,00	-28 030,00	-33 383,12	5 353,12	119,10
Toimintakate	360 935,56	22 340,00	-5 000,00	17 340,00	12 667,69	4 672,31	73,05
Poistot	-149 900,76				-1 409,04	1 409,04	-100,00
Tilikauden tulos	211 034,80	22 340,00	-5 000,00	17 340,00	11 258,65	6 081,35	64,93

660 TUKIPALVELUT; ATERIA-JA PUHTAUSPALVELUT							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	1 553 539,95	1 610 120,00		1 610 120,00	1 646 429,10	-36 309,10	102,26
Toimintakulut	-1 533 479,84	-1 646 710,00	-37 000,00	-1 683 710,00	-1 620 417,48	-63 292,52	96,24
Toimintakate	20 060,11	-36 590,00	-37 000,00	-73 590,00	26 011,62	-99 601,62	-35,35
<i>Poistot</i>	<i>-18 480,64</i>	<i>-15 850,00</i>		<i>-15 850,00</i>	<i>-15 847,83</i>	<i>-2,17</i>	<i>99,99</i>
Tilikauden tulos	1 579,47	-52 440,00	-37 000,00	-89 440,00	10 163,79	-99 603,79	-11,36
670 VESIHUOLTOPALVELUT							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	518 258,99	524 390,00		524 390,00	494 759,30	29 630,70	94,35
Toimintakulut	-277 742,11	-259 210,00	-4 000,00	-263 210,00	-321 101,05	57 891,05	121,99
Toimintakate	240 516,88	265 180,00	-4 000,00	261 180,00	173 658,25	87 521,75	66,49
Rahoitustuotot ja -kulut							
<i>Poistot</i>	<i>-229 252,75</i>	<i>-222 000,00</i>		<i>-222 000,00</i>	<i>-223 048,44</i>	<i>1 048,44</i>	<i>100,47</i>
Tilikauden tulos	11 264,13	43 180,00	-4 000,00	39 180,00	-82 929,41	122 109,41	-211,66
680 ENERGIAHUOLTOPALVELUT							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	532 971,93	565 560,00	-20 000,00	545 560,00	528 847,56	16 712,44	96,94
Toimintakulut	-430 432,15	-410 370,00	-110 000,00	-520 370,00	-559 587,07	39 217,07	107,54
Toimintakate	102 539,78	155 190,00	-130 000,00	25 190,00	-30 739,51	55 929,51	-122,03
<i>Poistot ja arvonal</i>	<i>-101 019,96</i>	<i>-97 690,00</i>		<i>-97 690,00</i>	<i>-97 775,88</i>	<i>85,88</i>	<i>100,09</i>
Tilikauden tulos	1 519,82	57 500,00	-130 000,00	-72 500,00	-128 515,39	56 015,39	177,26
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	6 038 925,03	5 481 030,00	-109 000,00	5 372 030,00	5 454 219,50	-82 189,50	101,53
Toimintakulut	-5 099 347,07	-4 865 250,00	-377 000,00	-5 242 250,00	-5 092 788,21	-149 461,79	97,15
Toimintakate	939 577,96	615 780,00	-486 000,00	129 780,00	361 431,29	-231 651,29	278,50
Euroa/ asukas	351,11	232,11	-183,19	48,92	136,23	-87,32	
Rahoitustuotot ja -kulut							
<i>Poistot, sumu</i>	<i>-1 341 380,89</i>	<i>-1 239 940,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-1 239 940,00</i>	<i>-1 228 453,28</i>	<i>-11 486,72</i>	<i>99,07</i>
<i>Lisäpoistot</i>	<i>-231 854,80</i>						
Tilikauden tulos	-633 657,73	-624 160,00	-486 000,00	-1 110 160,00	-900 561,21	-243 138,01	81,12
*Tp 2021 myyntivoitot ja avustus 498 753,12							

3.6. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	Tp 2022	Käyttö-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	28.071	39.977	21.500	21.165,40	98,4
Toimintakulut (ulkoiset)	-329.174	-367.502	-469.390	-394.467,01	84,0
Toimintakate	-301.103	-327.524	-447.890	-373.301,61	83,3
Poistot ja arvonalentumiset	-30.545	-59.379	-48.670	-47.289,29	97,2

= valtuustoon nähden sitova erä

Ympäristölautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja Jyri Harju

Tehtävä:

Ympäristötoimi käsittää ympäristölautakunnan, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun.

Lautakunta hoitaa lakisääteiset rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, maa-ainestonton sekä jätehuollon valvontatehtävät. Lautakunta toimii ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristölupaviranomaisena ja maa-aines- ja rakennuslain mukaisena lupaviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena. Lautakunnan tehtävänä on valvoa kunnassa tapahtuvaa rakennustoimintaa sekä kaavoituksen toteuttamista siten, kuin niistä on erikseen säädetty.

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, joka neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan avulla edistää hyvää ja ympäristöön sopivaa rakentamista sekä valvoo ympäristön laatua. Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus, Suomen rakentamismääräyskokoelma sekä kunnan rakennusjärjestys. Rakennusvalvonta palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioonottamisesta sekä luvanhakijoiden ja naapurien oikeusturvan takaamisesta rakennettaessa.

Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennus- ja suojelulaki ja luonnonsuojelulaki. Ympäristönsuojelulain mukaiset tehtävät kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen. Rakennustarkastaja toimii kunnan ympäristösihteerinä.

Palo- ja pelastustoimi hoidetaan alueellisena palveluna. Palvelun tuottajana on Kokkolan kaupunki, ns. isäntäkuntamallin mukaisesti. Palo- ja pelastustoimen tilakulut tulevat huomioitavaksi v. 2019 alusta talousarvioiden tulo- ja menorakenteessa.

Palo- ja pelastustoimi, väestönsuojelu ja öljyvahinkojen torjunta

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen toiminta-alueena on Kankun, Kokkolan ja Pietarsaaren kaupungit sekä Halsuan, Himangan, Kaustisen, Kruunupyyn, Kälviän, Lestijärven, Lohtajan, Luodon, Perhon, Toholammin, Ullavan ja Vetelin kunnat. Pelastustoimen toiminta-ajatuksena on Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen palo- ja henkilöturvallisuudesta vastaaminen lainsäädännön, johtosäätöjen ja toimintasäännön mukaisesti. Palvelun tuottajana on Kokkolan kaupunki.

Pelastuslaitoksen alue

Pelastusalue muodostuu 11 peruskunnasta. Alueellisen pelastustoimen isäntäkuntana toimii Kokkola, jonka hallinnon alaisuudessa toimii ylikunnallinen pelastuslautakunta, jossa on kaikkien kuntien edustus.

Organisaatio

Pelastuslaitoksen henkilöstö muodostuu 106 päätoimisesta viran tai toimen haltijasta sekä noin 430 vapaaehtoisesta sopimuspalokuntalaisesta. Pelastuslaitoksen toimintaan kuuluu myös vapaaehtoistoiminnan puolella naisosastojen ja nuorisosastojen aktiivista toimintaa.

Palvelutasopäätös

Pelastustoimen palvelutason tulee vastata onnettomuusuhkia. Palvelutasoa määritettäessä on otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa. Pelastustoimen palvelutasoa valvoo aluehallintovirasto.

Pelastustoimi on suunniteltava ja toteutettava siten, että onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Alueen pelastustoimi päättää pelastustoimen palvelutasosta kuntia kuultuaan. Palvelutasopäätöksessä selvitetään alueella esiintyvät uhat, käytettävät voimavarat ja määritellään onnettomuuksien ehkäisyn, pelastustoiminnan ja väestönsuojelun palvelujen taso sekä suunnitelma niiden kehittämiseksi. Palvelutasopäätös on voimassa määräajan.

Vuoden 2023 alusta palo- ja pelastustoimi siirtyy hyvinvointialueelle.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Hyvinvointi</u> Edistämme asukkaiden hyvinvointia	Ympäristön siisteys: Valvonta ja tarvittaessa annetaan kehotuksia <ul style="list-style-type: none"> mittarina kuntalaispa-laute 	Lautakunnan ympäristövalvontakierros 22.9.2022, jonka perusteella annettiin korjauskehotuksia Kehotukset jätehuoltoon liittymättömille kiinteistöille -> suurin osa liittymättömistä liittynyt toteutunut
<u>Toiminnan kehittäminen</u> Esimiestyö ja hyvinvointi: Panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön	-henkilöstön osaamisen lisääminen: viranhaltijan osallistuminen ajankohtaisiin ympäristö- ja rakennuspuolen seminaareihin/koulutuksiin <ul style="list-style-type: none"> mittarina toteutuneet seminaari-/koulutuspäivät. 	Ympäristörikospäivät-seminaari 5.5.2022 osittain toteutunut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2021	TA 2022	TP 2022
Rakennuslupahakemukset	66	65	44	45	45	37
Maa-aineslupahakemuksia	1	2	3	1	2	0
Ympäristölupahakemuksia	3	2	2	3	2	1
Rakennusilmoituksia	16	42	27	15	30	10
Poikkeuslupahakemuksia	1	1	0	1	1	1
Suoritettavat ympäristölupa-valvonnat	40	1	6	15	15	2

710 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	17 157,60	21 500,00		21 500,00	21 663,44	-163,44	100,76
Toimintakulut	-63 977,00	-73 710,00		-73 710,00	-76 529,22	2 819,22	103,82
Toimintakate	-46 819,40	-52 210,00	0,00	-52 210,00	-54 865,78	2 655,78	105,09
Euroa/ asukas	-17,50	-19,68		-19,68	-20,68	1,00	
Tilikauden tulos	-46 819,40	-52 210,00	0,00	-52 210,00	-54 865,78	2 655,78	105,09
720 PELASTUSTOIMINTA							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	22 819,83						
Toimintakulut	-314 466,38	-407 640,00		-407 640,00	-329 922,94	-77 717,06	80,93
Toimintakate	-291 646,55	-407 640,00	0,00	-407 640,00	-329 922,94	-77 717,06	80,93
Euroa/ asukas	-108,99	-153,65		-153,65	-124,36	-29,29	
Poistot	-59 379,00	-48 670,00		-48 670,00	-47 289,29	-1 380,71	97,16
Tilikauden tulos	-351 025,55	-456 310,00	0,00	-456 310,00	-377 212,23	-79 097,77	
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	Tp 2021	Ta 2022	Ta-muutos	Ta+muut. 2022	Tp 2022	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	39 977,43	21 500,00		21 500,00	21 663,44	-163,44	100,76
Toimintakulut	-378 443,38	-481 350,00		-481 350,00	-406 452,16	-74 897,84	84,44
Toimintakate	-338 465,95	-459 850,00		-459 850,00	-384 788,72	-75 061,28	83,68
Euroa/ asukas	-126,48	-173,33		-173,33	-145,04	-28,29	
Poistot	-59 379,00	-48 670,00		-48 670,00	-47 289,29	-1 380,71	97,16
Tilikauden tulos	-397 844,95	-508 520,00		-508 520,00	-432 078,01	-76 441,99	84,97

Toteutuminen 1.1-31.12.2022

Ympäristölautakunnan toiminta oli pääasiassa tavoitteiden mukaista. Ympäristölautakunnan tilinpäätöksen toimintakate on 83,68 %.

Lautakunta kokoontui 6 kertaa ja käsitellyjä asioita oli 38 kpl. Toimintatuotot toteutuivat odotetusti, vaikkakin talousarvioon suunnitellut maa-aineslupien lupamaksut eivät toteutuneet.

Ympäristölupien valvonta ei toteutunut odotetusti, johtuen henkilöstöressurssien puutteesta. Maa-ainesalueet kartoitettiin/mitattiin ostopalveluna.

3.7. YHTEENVETO TULOSLASKELMAOSAN SEKÄ RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISESTA

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN 1.1. – 31.12.2022

	Alkuperäinen ta Ta-muutokset Ta muut. jälk.			Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	4 085 920	-109 000	3 976 920	3 921 226,43	-55 693,57	98,6
Maksutuotot	128 260		128 260	116 058,83	-12 201,17	90,5
Tuet ja avustukset	134 420	137 600	272 020	285 283,06	13 263,06	104,9
Vuokratuotot	2 287 760		2 287 760	2 447 497,33	159 737,33	107,0
Muut toimintatuotot	<u>30 560</u>		<u>30 560</u>	<u>30 690,92</u>	130,92	<u>100,4</u>
Toimintatuotot yht.	6 666 920	28 600	6 695 520	6 800 756,57	105 236,57	101,6
Valmistus omaan käyttöön					0,00	
Toimintakulut					0,00	
Henkilöstökulut	-7 754 850	-204 500	-7 959 350	-7 577 883	381 466,81	95,2
Palkat ja palkkiot	-6 092 120	-167 980	-6 260 100	-5 980 272,55	279 827,45	95,5
Henkilöstösivukulut	-1 662 730	-36 520	-1 699 250	-1 597 610,64	101 639,36	94,0
Asiakaspalvelujen ostot muilta	-11 943 430		-11 943 430	-12 014 281,92	-70 851,92	100,6
Muiden palvelujen ostot	-4 533 600	-438 500	-4 972 100	-4 940 721,11	31 378,89	99,4
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 666 250	-149 000	-1 815 250	-1 862 649,20	-47 399,20	102,6
Avustukset	-305 390		-305 390	-275 217,34	30 172,66	90,1
Vuokramenot	-1 543 120	-2 000	-1 545 120	-1 658 497,79	-113 377,79	107,3
Muut toimintakulut	<u>-42 290</u>	<u>-10 000</u>	<u>-52 290</u>	<u>-76 573,95</u>	-24 283,95	<u>146,4</u>
Toimintakulut yht.	-27 788 930	-804 000	-28 592 930	-28 405 824,50	187 105,50	99,3
Toimintakate	-21 122 010	-775 400	-21 897 410	-21 605 067,93	292 342,07	98,7
Verotulot	8 224 000	370 000	8 594 000	8 694 532,75	100 532,75	101,2
Valtionosuudet	13 629 840		13 629 840	13 673 179,00	43 339,00	100,3
Rahoitustulot ja -menot					0,00	
Korkotuotot	500 000	-200 000	300 000	251 933,73	-48 066,27	84,0
Muut rahoitustuotot	21 000		21 000	181 103,21	160 103,21	862,4
Korkomenot	-146 850		-146 850	-146 254,85	595,15	99,6
Muut rahoitusmenot	-44 000	<u>-150 000</u>	<u>-194 000</u>	<u>-660 990,43</u>	-466 990,43	<u>340,7</u>
	330 150	-350 000	-19 850	-374 208,34	-354 358,34	1885,2
Vuosikate	1 061 980	-755 400	306 580	388 435,48	81 855,48	126,7
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 361 980		-1 361 980	-1 338 466,46	23 513,54	
Lisäpoisto					0,00	
Satunnaiset erät					0,00	
Satunnaiset tulot					0,00	
Satunnaiset menot					0,00	
Tilikauden tulos	-300 000	-755 400	-1 055 400	-950 030,98	105 369,02	90,0
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)				3 547,68	3 547,68	
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)	300 000		300 000	300 000,00	0,00	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	-755 400	-755 400	-646 483,30	108 916,70	85,6

RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN 1.1. – 31.12.2022

	<u>Alkuperäinen ta Ta-muutokset Ta muut. jälk.</u>			<u>Toteutuma</u>	<u>Poikkeama</u>
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 061 980	-755 400	306 580	388 435,48	81 855,48
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-25 000			20 204,64	20 204,64
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 156 000	-240 000	-1 396 000	-1 201 584,46	194 415,54
Rahoitusosuudet investointimen.	120 000		120 000	51 418,97	-68 581,03
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>50 000</u>		<u>50 000</u>	<u>30 461,95</u>	<u>-19 538,05</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	50 980	-995 400	-944 420	-711 063,42	233 356,58
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			0	6 000 000,00	6 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-420 000		-420 000	-6 390 982,00	-5 970 982,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos			<u>0</u>	<u>-1 000 000,00</u>	<u>-1 000 000,00</u>
	-420 000	0	-420 000	-1 390 982,00	-970 982,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	-369 020	-995 400	-1 364 420	-2 102 045,42	-737 625,42

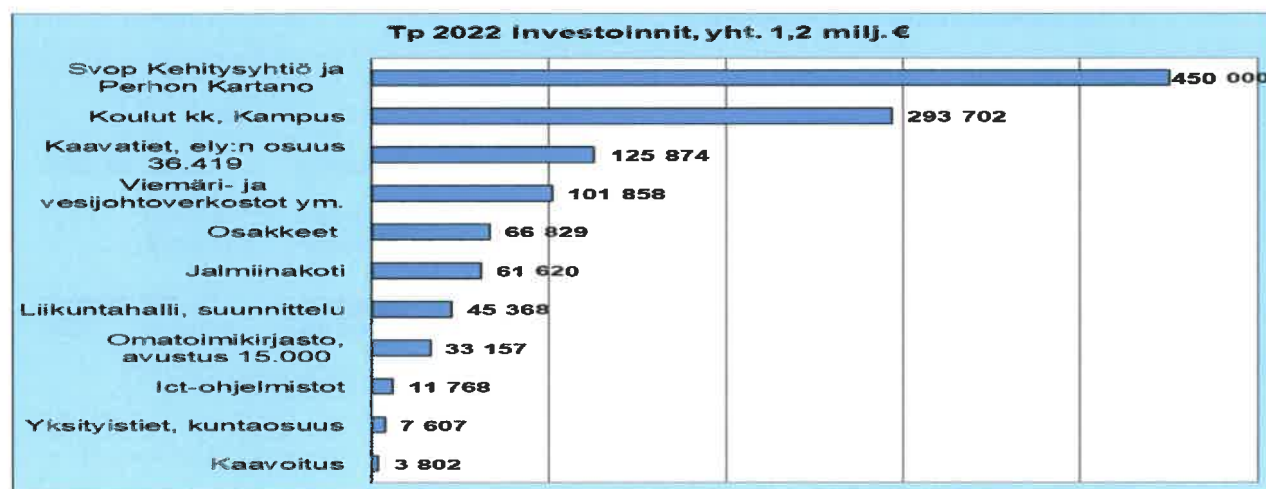
3.8. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2022

Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 2022													
INVESTOINTIOSA		Määrärahat						Tuloarvot			My. voitot/ tappiot +		
kust.paikka		Alkup. ta:	muutos	Ta+muutos:	Toteutuma:	Poikkeama	Tot.-%	Alkup. ta	Tot. Rah.os.	Toteutuma	tappiot +	Poikkeama	Tot.-%
9101	Maa- ja vesialueet	-25 000	10 650	-14 350	0,00	-14 350,00	0,00	25 000	0	25 906,58	10 510,01	-906,58	103,63
9121	ICT-ohjelmistoinvestoinnit	-20 000		-20 000	-11 768,15	-8 231,85	58,84						
9130	Osakkeet, kunnanhallitus	-3 000	-8 000	-11 000	-64 178,63	53 178,63	583,44						
9131	Osakkeet, tytäryhteisöt		-2 650	-2 650	-2 650,00	0,00							
9131	Osakkeet, Kehitysyhtiö ja Perhon Kartano, svop			0	-450 000,00	450 000,00							
9211	Yksityiset, kuntasuus	-20 000		-20 000	-7 607,11	-12 392,89	38,04						
9213	Kuntoportaat ym. Paavonkallio	-10 000		-10 000	0,00	-10 000,00	0,00					0,00	0,00
9215	Oksakosken lähiliikunta-alue	-30 000		-30 000	0,00	-30 000,00	0,00						
9217	Ahvenlammin tuulipuisto/kaavoitus			0	-1 958,40	1 958,40							
9218	Kirvesworen tuulipuisto/kaavoitus			0	-1 843,20	1 843,20							
9304	Omatomikirjasto, hanke	-40 000		-40 000	-33 156,92	-6 843,08	82,89	20 000	15 000,00	15 000,00		5 000,00	75,00
9401	Kalusto Siivous ja ruokahuolto	-26 000		-26 000	0,00	-26 000,00	0,00						
9403	Kalusto Ateriapalveluauto	-50 000		-50 000	0,00	-50 000,00	0,00						
9410	Kalusto Palotoini	-36 000		-36 000	0,00	-36 000,00	0,00	25 000		0,00		25 000,00	0,00
9421	Kalusto Tekninen toimi	-10 000		-10 000	0,00	-10 000,00	0,00						
9430	Kaavateiden valaistus	-114 000		-114 000	0,00	-114 000,00	0,00						
9441	Kaavateiden rak. ja perusparannus	-307 000		-307 000	-125 874,21	-181 125,79	41,00	100 000	36 418,97	36 418,97		63 581,03	36,42
9442	Hulevesiverkoston laajentaminen	-5 000		-5 000	0,00	-5 000,00	0,00						
9451	Keskuskoulu L-rakennus		-90 000	-90 000	-83 230,26	-6 769,74	92,48						
9455	Likuntahalli ym. tilat	-100 000		-100 000	-45 368,00	-54 632,00	45,37						
9456	Jalminan perusparannus	-190 000		-190 000	-61 619,98	-128 380,02	32,43						
9457	Kampus opetustyyöpaja	-50 000		-50 000	-57 885,20	7 885,20	115,77						
9459	Kampus pääarakennus	0	-100 000	-100 000	-152 586,83	52 586,83	152,59						
9458	Kokkonevan vanhan koulun myynti			0	0,00	0,00		0		4 555,37	9 694,63		
9510	Vesijohtoverkoston laajentaminen	-20 000	0	-20 000	-5 385,93	-14 614,07	26,93						
9512	Vesikulutusmittarit	-80 000	0	-80 000	-48 365,00	-31 635,00	60,46						
9513	Vesijohtoverkoston kartoitus		-35 000	-35 000	-30 583,24	-4 416,76	87,38						
9530	Viemäriverkoston laajentaminen	-20 000	0	-20 000	-3 164,71	-16 835,29	15,82						
9533	Viemäriverkoston kartoitus		-15 000	-15 000	-14 358,69	-641,31	95,72						
	Yhteensä netto	-1 156 000,00	-240 000,00	-1 396 000,00	-1 201 584,46	-194 415,54	86,07	170 000	51 418,97	81 880,92	20 204,64	92 674,45	60,05

Investoinnit, tilinpäätös 2022						
MAA- JA VESIALUEET, TONTTIMAAT						
<u>Tp 2021</u>		<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
0	Menot	-25 000	10 650	-14 350	0,00	0,00
12 000	Tulot	25 000		25 000	25 906,58	103,63
12 000	Netto	0		myyntivoitot	-13 189,99	
	<i>Maa-alueiden osto ja myynti</i>			myyntitappiot	23 700,00	
	<i>Kokkoneva, Perukka, Salavo, Sahinkoski ja teollisuustilojen tontit</i>					
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS						
<u>Tp 2021</u>	SUUNNITTELUKÄYTTÖ					
-8 818	Menot					
	<i>Yleiskaava ym.</i>					
<u>Tp 2021</u>	TUULIPUISTOJEN KAAVOITUS	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
-1 806	Menot			0	-3 801,60	
	<i>Kaavoitus</i>					
	<i>v. 2021 Kokkoneva, v. 2022 Ahvenlampi ja Kirvesvuori</i>					
	<i>-kustannukset tullaan laskuttamaan hanketoimijoilta</i>					
<u>Tp 2021</u>	OSAKKEET	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
-4 370	Menot	-3 000	-10 650	-13 650	-66 828,63	489,59
	<i>Osakkeet</i>					
	<i>Järvinet Oy 5.200,- Osuuskunta Metsäliitto 5.795,-, Työplus Yhtiöt Oy/Jyta Omaisuus 53.183,63</i>					
	<i>As Oy Perhon Paroni 2.650,-</i>					
KAAVATIET; RAKENTAMINEN JA						
<u>Tp 2021</u>	PERUSPARANNUS	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
-62 019	Menot	-307 000		-307 000	-125 874,21	41,00
	Tulot	100 000		100 000	36 418,97	36,42
		-207 000		-207 000	-89 455,24	43,22
	<i>Pappilantien ja Ukonkujan peruskorjaus, Ely maksoi osuuden Pappilantien päällystämisestä</i>					
	<i>- kevyenliikenteen väylä ei toteutunut, koska siihen ei saatu avustusta</i>					
<u>Tp 2021</u>	KAAVATEIDEN VALAISTUS	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
-21 288	Menot	-114 000		-114 000	0,00	0,00
	<i>Valaisimien uusiminen, ei toteutunut.</i>					
YKSITYSTEIDEN						
<u>Tp 2021</u>	PERUSPARANTAMINEN	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
-25 212	Menot	-20 000		-20 000	-7 607,11	38,04
	<i>Kuntaosuus</i>					
	<i>Kokkosaarentie, Pirttikoski-Salavon tie</i>					
<u>Tp 2021</u>	LEHDONTIEN SILLAN KANSI JA KAITEET, PAPPILANTIEN SILTA					
-58 749	Menot					
PAAVONKALLION KUNTOPORTAAT ym.						
<u>Tp 2021</u>	Ulkokuntosalilaitteet, haketus	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
-39 947	Menot	-10 000		-10 000	0,00	0,00
17 050	<i>Ei toteutunut</i>					
-22 897						
<u>Tp 2021</u>	Oksakosken lähiliikunta-alue	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
-24 896	Menot	-30 000		-30 000	0,00	0,00
	<i>Ei toteutunut</i>					
IRTAIN OMAISUUS						
<u>Tp 2021</u>	ICT- JA TOIMISTOKONEET	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
-12 862	Menot	-20 000		-20 000	-11 768,15	58,84
	<i>Hallinnon työkaluja, ProEconomica, Dynasty</i>					
<u>Tp 2021</u>	SIIVOUS JA RUOKAHUOLTO	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
	Menot	-26 000		-26 000	0,00	0,00
	<i>Kalustohankinnat keittiölle ja siivoukseen</i>					
	<i>Hankinnat alle aktivointirajan, kirjattu käyttötalouteen.</i>					

<u>Tp 2021</u> -12 476	SMISTYSTOIMI, MUU KALUSTO Menot						
	HYVINVOINTILAUTAKUNTA						
	OMATOIMIKIRJASTO	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>	
	Menot	-40 000		-40 000	-33 156,92	82,89	
	Tulot, avustus	20 000		20 000	15 000,00	75,00	
	Netto	-20 000		-20 000	-18 156,92	90,78	
<u>Tp 2021</u> -15 000	PALOTOIMI Menot	<u>Ta 2022</u> -36 000	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u> -36 000	<u>Tp 2022</u> 0,00	<u>Käyttö-%</u> 0,00	
<u>20 726</u>	Tulot	25 000		25 000	0,00	0,00	
	Netto	-11 000		-11 000	0,00	0,00	
	<i>v. 2022 Miehistöauton vaihto</i>						
	<i>Ei toteutunut</i>						
	TEKNINEN /ATERIAPALVELUAUTO	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>	
	Menot	-50 000		-50 000	0,00	0,00	
	<i>v. 2022 pakettiauto, ei toteutunut.</i>						
	TEKNINEN TOIMIKALUSTO	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>	
	Menot	-10 000		-10 000	0,00	0,00	
	<i>v. 2022 Henkilönostin sisäkäyttöön</i>						
	<i>Hankinta alle aktiivointirajan, kirjattu käyttötalouteen.</i>						
<u>Tp 2021</u> -1 392 121	PÄIVÄKOTI Menot						
	LIIKUNTAHALLI	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>	
	Menot	-100 000		-100 000	-45 368,00	45,37	
	Tulot, avustus						
	<i>Suunnittelua</i>						
	KAMPUS, OPETYSTYÖPAJA	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>	
	Menot	-50 000		-50 000	-57 885,20	115,77	
	<i>Opetustilojen saneeraus</i>						
	<i>- määrärahan ylitys aiheutuu materiaalikustannusten noususta</i>						
	KAMPUS, PÄÄRAKENNUS	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>	
	Menot		-100 000	-100 000	-152 586,83	152,59	
	<i>Opetustilojen saneeraus</i>						
	<i>- määrärahan ylitys aiheutuu materiaalikustannusten noususta sekä alkuperäistä suunnitelmaa laajempina toteutuneista sähkötoista. Hanke toteutettiin ostopalveluna.</i>						
	KESKUSKOULUN TILAT	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>	
	Menot		-90 000	-90 000	-83 230,26	92,48	
	<i>Kotilousopetuksen tilat L-rakennukseen.</i>						
<u>Tp 2021</u> 44 081	PUUKOULU Menot						
	KOKKONEVAN KOULUN MYNTI	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>	
	Tulot			0	4 555,37		
				myyntitappio	9 694,63		
				tasearvo	14 250,00		
	JALMIINAKOTI	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>	
	Menot	-190 000		-190 000	-61 619,98	32,43	
	<i>Vesikatko uusittiin.</i>						
	<i>Toteutettiin pulpettikattona (alkuperäinen suunnitelma harjakattoisena) -> kustannukset alle arvon.</i>						
<u>Tp 2021</u> -106 668	TEOLLISUUSTILAT/ NEULOMOHALLI Menot						
	<i>Neulomohallin peruskorjaus</i>						

VESI-, VIEMÄRI- JA KAUKOLÄMPÖLAITOS						
<u>Tp 2021</u>		<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
-6 571	Menot	-20 000		-20 000	-5 385,93	26,93
	<i>Verkoston laajentaminen</i>					
	VESIKULUTUSMITTARIT	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
	Menot	-80 000		-80 000	-48 365,00	60,46
	<i>Uusiminen etäluettaviksi</i>					
	<i>Hankittu mittareita, hanke jatkuu 2023-2024</i>					
	VESIJOHTO- JA VIEMÄRVERKOSTOJEN KARTOITUS	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
	Menot	0	-50 000	-50 000	-44 941,93	89,88
	<i>V. 2022 Vesijohtov. 35 t€, viemäri 15 t€</i>					
	<i>Hanke jatkuu 2023.</i>					
<u>Tp 2021</u>	VIEMÄRVERKOSTO	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
	Menot	-20 000		-20 000	-3 164,71	15,82
	<i>Verkoston laajentaminen (nykyinen alue)</i>					
<u>Tp 2021</u>	KALUSTO					
-14 444	Menot					
	<i>Viemärin aukaisulaite</i>					
	HULEVESVERKOSTO	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
	Menot	-5 000		-5 000	0,00	0,00
	<i>Laajentaminen, nykyinen alue</i>					
TYTÄRYHTEISTÖT /YHTIÖITTÄMINEN 2021, SVOP 2022						
<u>Tp 2021</u>	OSAKKEET, Tytäryhteisöt	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
-3 520 891	<i>Osakkeet</i>				-450 000,00	
211 398	<i>Pääomittaminen: Perhon Kehitysyttyö Oy 150.000,- ja Kiinteistö Oy Perhon Kartano 300.000,-</i>					
-3 309 493	ASUINRAKENNUKSET					
2 765 286	Tulot					
voitto-301499,5	<i>Yhtiöittäminen</i>					
	TEOLLISUUSTILAT					
755 605	Tulot					
voitto-151251,1	<i>Yhtiöittäminen</i>					
	Tilinpäätös 2022					
<u>Tp 2021</u>	INVESTOINNIT YHTEENSÄ	<u>TA 2022</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>Ta+muutos</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Käyttö-%</u>
-5 225 310	MENOT	-1 156 000	-240 000	-1 396 000	-1 201 584,46	86,07
3 782 065	TULOT	170 000	0	170 000	102 085,56	60,05
-1 443 244	NETTO	-986 000	-240 000	-1 226 000	-1 099 498,90	89,68



3.9. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Yhteenveto määrärahoista ja tuloarvioista 2022																			
	Määrärahat					Tuloarviot					Netto								
	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA 2022 +muutos	Toteuma	Poikkeama	Käyttö %	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA 2022 +muutos	Toteuma	Poikkeama	Käyttö %	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA 2022 +muutos	Toteuma	Poikkeama	Käyttö %	
KÄYTTÖTALOUSOSA																			
Keskusvaikuttajakunta	-6 420		-6 420	-8 821,22	-1 401,22	106,2	2 800		2 800	5 024,70	-2 224,70	179,5	-3 620	0	-3 620	-1 823,48	49,6		
Tarkastuslautakunta	-25 050		-25 050	-23 817,15	-1 232,85	95,1			0		0,00		-25 050	0	-25 050	-23 817,15	-1 232,85	95,1	
Yleishallinnon palvelut	-760 190		-760 190	-735 915,55	-24 274,45	96,8			0	519,52	-519,52		-760 190	0	-760 190	-735 396,03	-24 793,97	96,7	
Tukipohj. henkilöstö- ja toim.palvelut	-759 390		-759 390	-766 914,78	-10 524,78	101,4	786 740		786 740	792 031,22	-5 291,22	100,7	28 360	0	28 360	23 116,44	5 243,56	81,5	
Työllisyyden edistäminen	-138 880		-138 880	-154 530,36	-15 650,36	111,3			0	9 698,86	-9 698,86		-138 880	0	-138 880	-144 831,50	5 951,50	104,3	
Elinkeinojen edistäminen	-497 180		-497 180	-423 618,98	-73 561,02	85,2			0		0,00		-497 180	0	-497 180	-423 618,98	-73 561,02	85,2	
Yhteistoiminta- ja kuntaosuudet	-11 801 500		-11 801 500	-11 989 950,58	-188 450,58	101,6							-11 801 500	0	-11 801 500	-11 989 950,58	-188 450,58	101,6	
Maa- ja metsätal.	-45 500		-45 500	-50 545,40	-5 045,40	111,1	125 000		125 000	132 171,34	-7 171,34	105,7	79 500	0	79 500	81 625,94	-2 125,94	102,7	
Kunnanhallitus yht.	-14 033 100	0	-14 033 100	-14 154 114,02	121 014,02	100,9	914 540	0	914 540	939 445,64	-24 905,64	102,7	-13 118 560	0	-13 118 560	-13 214 668,38	96 108,38	100,7	
Sivisyyslautakunta hallinto	-126 800		-126 800	-131 819,92	-5 019,92	104,0							-126 800	0	-126 800	-131 819,92	5 019,92	104,0	
Varhaiskasvatus	-1 924 310	-90 000	-2 014 310	-2 085 998,63	-71 688,63	103,6	60 000	72 000	132 000	142 085,20	-10 085,20	107,6	-1 864 310	-18 000	-1 882 310	-1 943 913,43	61 603,43	103,3	
Aamu- ja iltapäivätoiminta	-84 700	-35 000	-119 700	-100 162,86	-19 537,14	109,5	14 000		14 000	13 440,00	560,00	96,0	-50 700	-35 000	-85 700	-86 722,86	1 022,86	101,2	
Esi- ja Perusopetus	-5 036 880	-302 000	-5 338 880	-5 299 027,00	-39 853,00	99,3	78 110	65 600	143 710	154 510,83	-10 800,83	107,5	-4 958 570	-236 400	-5 194 970	-5 144 516,17	-50 453,83	99,0	
Lukiokoulutus	-683 820		-683 820	-663 590,66	-20 229,34	97,0	23 120		23 120	26 949,83	-3 829,83	116,6	-660 700	0	-660 700	-636 640,83	-24 059,17	96,4	
Sivisyyslautakunta yht.	-7 836 310	-427 000	-8 263 310	-8 280 599,07	17 289,07	100,2	175 230	137 600	312 830	336 985,86	-24 155,86	107,7	-7 661 080	-289 400	-7 950 480	-7 943 613,21	-6 866,79	99,9	
Hyvinvointi hallinto	-11 640		-11 640	-7 309,77	-4 330,23	62,8							-11 640	0	-11 640	-7 309,77	-4 330,23	62,8	
Muu opetustoimint. vapaa sivistisyö	-58 500		-58 500	-52 956,81	-5 543,19	90,5							-58 500	0	-58 500	-52 956,81	-5 543,19	90,5	
Kirjasto ja kulttuuri	-207 470		-207 470	-177 187,78	-30 282,22	85,4	4 740		4 740	1 108,35	3 631,65	23,4	-202 730	0	-202 730	-176 079,43	-26 650,57	86,9	
Nuoriso- ja liikunta	-295 310		-295 310	-234 416,68	-60 893,32	79,4	69 880		69 880	47 333,78	22 546,22	67,7	-225 430	0	-225 430	-187 082,90	-38 347,10	83,0	
Hyvinvointi lautakunta yht.	-572 920	0	-572 920	-471 871,04	-101 048,96	82,4	74 620	0	74 620	48 442,13	26 177,87	64,9	-498 300	0	-498 300	-423 428,91	-74 871,09	85,0	
Tekninen hallinto	-87 900	-8 000	-95 900	-94 464,62	-1 435,38	98,5				1 267,38	-1 267,38		-87 900	-8 000	-95 900	-93 197,24	-2 702,76	97,2	
Tiet- ja yleiset alueet	-120 390	-60 000	-180 390	-161 361,67	-19 028,33	89,5				1 341,44	-1 341,44		-120 390	-60 000	-180 390	-160 020,23	-20 369,77	88,7	
Puistot ja viheralueet	-138 110	-14 000	-152 110	-144 105,36	-8 005,64	94,7	88 130		88 130	88 994,96	-864,96	101,0	-49 980	-14 000	-63 980	-55 110,40	-8 869,60	86,1	
Tilaukraudonpalvelut	-2 179 530	-139 000	-2 318 530	-2 158 367,84	-160 162,16	93,1	2 647 460	-89 000	2 558 460	2 646 528,95	-88 068,95	103,4	467 930	-228 000	239 930	488 161,11	-248 231,11	203,5	
Asuntojen vuokrauspalvelut	-23 030	-5 000	-28 030	-33 383,12	-5 353,12	119,1	45 370		45 370	46 050,81	-680,81	101,5	22 340	-5 000	17 340	12 667,69	4 672,31	73,1	
Tukipohj. Aterian ja puhdistuspalvelut	-1 646 710	-37 000	-1 683 710	-1 620 417,48	-63 292,52	96,2	1 610 120		1 610 120	1 646 429,10	-36 309,10	102,3	-36 590	-37 000	-73 590	-62 011,62	-11 578,38	84,5	
Vesihuoltolapalvelut	-259 210	-4 000	-263 210	-321 101,05	-57 891,05	122,0	524 390		524 390	494 759,30	29 630,70	94,3	265 180	-4 000	261 180	173 658,25	87 521,75	66,5	
Energiahuoltolapalvelut	-410 370	-110 000	-520 370	-559 587,07	-39 217,07	107,5	565 560	-20 000	545 560	528 847,56	16 712,44	96,9	155 190	-130 000	25 190	-30 739,51	55 929,51	-122,0	
Tekninen lautakunta yht.	-4 865 250	-377 000	-5 242 250	-5 092 788,21	-149 461,79	97,1	5 481 030	-109 000	5 372 030	5 454 219,50	-82 189,50	101,5	615 780	-486 000	129 780	361 431,29	-231 651,29	278,5	
Rakennusvalvonta ja ymp. suojele	-73 710		-73 710	-76 829,22	-3 119,22	103,8	21 500		21 500	21 663,44	-163,44	100,8	-52 210	0	-52 210	-54 865,78	2 655,78	105,1	
Pelastustoiminta	-407 640		-407 640	-329 922,94	-77 717,06	80,9				0,00	0,00		-407 640	0	-407 640	-329 922,94	-77 717,06	80,9	
Ympäristölautakunta yht.	-481 350	0	-481 350	-406 452,16	-74 897,84	84,4	21 500	0	21 500	21 663,44	-163,44	100,8	-459 850	0	-459 850	-384 788,72	-75 061,28	83,7	
KÄYTTÖTALOUS YHT.	-27 788 930	-804 000	-28 592 930	-28 485 824,50	-107 105,50	99,3	6 666 920	28 600	6 695 520	6 800 756,57	-105 236,57	102,0	-21 122 010	-775 400	-21 897 410	-21 605 067,93	-292 342,07	98,7	
TULOSLASKELMAOSA																			
Verotulot			0	0,00	0,00		8 224 000	370 000	8 594 000	8 694 532,75	-100 532,75	101,2	8 224 000	370 000	8 594 000	8 694 532,75	-100 532,75	101,2	
Valtionosuudet			0	0,00	0,00		13 629 840		13 629 840	13 673 179,00	-43 339,00	100,3	13 629 840	0	13 629 840	13 673 179,00	-43 339,00	100,3	
Korkotulot			0	0,00	0,00		500 000	-200 000	300 000	251 933,73	48 066,27	84,0	500 000	-200 000	300 000	251 933,73	48 066,27	84,0	
Muut rahoitustuotot			0	0,00	0,00		21 000		21 000	181 103,21	-160 103,21	862,4	21 000	0	21 000	181 103,21	-160 103,21	862,4	
Korkokulut	-146 850		-146 850	-146 254,85	-595,15	99,6			0	0,00	0,00		-146 850	0	-146 850	-146 254,85	-595,15	99,6	
Muut rahoituskulut	-44 000	-150 000	-194 000	-660 990,43	-466 990,43	340,7			0	0,00	0,00		-44 000	-150 000	-194 000	-660 990,43	-466 990,43	340,7	
TULOSLASKELMAOSA YHT.	-190 850	-150 000	-340 850	-807 245,28	466 395,28	236,8	22 374 840	170 000	22 544 840	22 800 748,69	-255 908,69	101,9	22 183 990	20 000	22 203 990	21 993 503,41	210 486,59	99,1	
INVESTOINNIT YHT.	-1 156 000	-240 000	-1 396 000	-1 201 584,46	-194 415,54	86,1	170 000		170 000	102 085,56	67 914,44	60,1	-986 000	-240 000	-1 226 000	-1 099 498,90	-126 501,10	89,7	
- erittely toisaalla			0	0,00	0,00				0	0,00	0,00		0	0	0	0,00	0,00		
RAHOITUSOSA																			
Lainakanen muutokset			0	0,00	0,00				0	0,00	0,00		0	0	0	0,00	0,00		
Pitkäaikaisen lainojen lisäys			0	6 000 000,00	-6 000 000,00				0	0,00	0,00		0	0	0	6 000 000,00	-6 000 000,00		
Pitkäaikaisen lainojen vähennys	-420 000		-420 000	-6 390 982,00	5 970 982,00	1 521,7			0	0,00	0,00		-420 000	0	-420 000	-6 390 982,00	5 970 982,00	1 521,7	
Lyhytaikaisen lainojen muutos			0	-1 000 000,00	1 000 000,00				0	0,00	0,00		0	0	0	-1 000 000,00	1 000 000,00		
Rahavarojen muutos			0	562 072,44	-562 072,44				0	0,00	0,00		0	0	0	562 072,44	-562 072,44		
Valikutus maksuvelmiuteen	344 020	995 400	1 339 420	1 539 972,98	-200 552,98				0	0,00	0,00		344 020	995 400	1 339 420	1 539 972,98	-200 552,98		
RAHOITUSOSA YHT.	-75 980	995 400	919 420	711 063,42	208 366,58	77,3	0	0	0	0,00	0,00	#####	-75 980	995 400	919 420	711 063,42	208 366,58	77,3	
YHTEENSÄ	-29 211 760	-198 600	-29 410 360	-29 703 590,82	293 230,82		29 211 760	198 600	29 410 360	29 703 590,82	-293 230,82	101,7	0	0	0	0,00	0,00		

4.1. TULOSLASKELMA ulkoinen (euroa)

	<u>1.1.-31.12.2022</u>	<u>1.1.-31.12.2021</u>
Toimintatuotot	<u>Ulkoiset tilit</u>	<u>Ulkoiset tilit</u>
Myyntituotot	1 477 211,38	1 399 396,63
Maksutuotot	116 058,83	139 850,35
Tuet ja avustukset	285 283,06	414 919,98
Vuokratuotot	944 811,93	1 307 989,54
Muut toimintatuotot	<u>30 690,92</u>	<u>513 774,29</u>
Toimintatuotot yht.	2 854 056,12	3 775 930,79
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-7 577 883,19	-6 982 612,01
Palkat ja palkkiot	-5 980 272,55	-5 512 093,14
Henkilöstösivukulut	-1 597 610,64	-1 470 518,87
Eläkekulut	-1 326 326,58	-1 244 569,27
Muut henkilöstösivukulut	-271 284,06	-225 949,60
Palvelujen ostot	-14 816 867,16	-13 853 857,96
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 556 770,02	-1 461 366,09
Avustukset	-275 217,34	-386 329,53
Vuokratulut	-155 812,39	-108 503,61
Muut toimintakulut	<u>-76 573,95</u>	<u>-94 933,26</u>
Toimintakulut yht.	-24 459 124,05	-22 887 602,46
Toimintakate	-21 605 067,93	-19 111 671,67
Verotulot	8 694 532,75	8 517 418,41
Valtionosuudet	13 673 179,00	12 906 119,00
Rahoitustulot ja -menot		
Korkotuotot	235 325,81	647 380,01
Muut rahoitustuotot	181 103,21	17 775,63
Korkokulut	-129 646,93	-96 776,52
Muut rahoituskulut	<u>-660 990,43</u>	<u>-34 767,38</u>
	21 993 503,41	21 957 149,15
Vuosikate	388 435,48	2 845 477,48
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 338 466,46	-1 678 312,03
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-950 030,98	1 167 165,45
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	3 547,68	77 946,24
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)	0,00	0,00
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)	300 000,00	50 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-646 483,30	1 295 111,69

4.2. RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan rahavirta	<u>1.1.-31.12.2022</u>	<u>1.1.-31.12.2021</u>
Vuosikate	388 435,48	2 845 477,48
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	<u>20 204,64</u>	<u>-482 370,95</u>
	408 640,12	2 363 106,53
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 201 584,46	-5 283 377,28
Rahoitusosuudet investointimenoihin	51 418,97	228 448,31
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.	<u>30 461,95</u>	<u>3 553 617,12</u>
	-1 119 703,54	-1 501 311,85
Toiminnan ja investointien rahavirta	-711 063,42	861 794,68
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 390 982,00	-211 398,33
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-1 000 000,00</u>	<u>-38 957,65</u>
	-1 390 982,00	-250 355,98
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muu	-7 647,21	-2 106,16
Vaihto-omaisuuden muutos	9 142,27	
Saamisten muutos	723 755,10	-156 450,26
Korottomien velkojen muutos	<u>814 722,82</u>	<u>-161 455,85</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	1 539 972,98	-320 012,27
Rahoituksen rahavirta	148 990,98	-570 368,25
Rahavarojen muutos	<u>-562 072,44</u>	<u>291 426,43</u>
Rahavarat 31.12.	6 999 266,65	7 561 339,09
Rahavarat 01.01.	<u>7 561 339,09</u>	<u>-7 269 912,66</u>
Rahavarojen muutos	-562 072,44	291 426,43

4.3. PERHON KUNNAN TASE 31.12.2022

VASTAAVAA

A. PYSYVÄT VASTAAVAT

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	54 116,93	62 555,10
2. Muut pitkävaikutteiset menot	79 520,95	103 429,41
	133 637,88	165 984,51
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	1 260 524,93	1 296 941,52
2. Rakennukset	14 182 673,95	14 465 352,02
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 344 544,76	5 719 489,35
4. Koneet ja kalusto	384 012,95	555 899,79
5. Muut aineelliset hyödykkeet	20 518,91	20 518,91
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset	144 282,53	1 806,00
	21 336 558,03	22 060 007,59
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	5 921 463,36	5 404 634,73
2. Muut saamiset	45 046,67	45 046,67
	5 966 510,03	5 449 681,40
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 436 705,94	27 675 673,50

B TOIMEKSIANTOJEN VARAT

1. Valtion toimeksiannot		
2. Muut toimeksiantojen varat	26 431,38	17 788,29
	26 431,38	17 788,29

C VAIHTUVAT VASTAAVAT

I Vaihto-omaisuus

1. Aineet ja tarvikkeet		9 142,27
	0,00	9 142,27

II Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

1. Lainasaamiset	453 184,92	526 824,58
2. Muut saamiset	307 578,91	348 245,57
	760 763,83	875 070,15

Lyhytaikaiset saamiset

1. Myyntisaamiset	591 178,99	415 687,90
2. Lainasaamiset	23 850,00	20 850,00
3. Muut saamiset	124 723,57	172 875,71
4. Siirtosaamiset	312 767,92	1 052 555,65
	1 052 520,48	1 661 969,26

III Rahoitusarvopaperit

1. Osakkeet ja osuudet	1 840 886,47	2 325 421,88
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumenterit	218 543,80	215 874,53
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 578 238,42	3 541 107,54
	5 637 668,69	6 082 403,95

IV Rahat ja pankkisaamiset

VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 812 550,96	10 107 520,77
VASTAAVAA YHTEENSÄ	36 275 688,28	37 800 982,56

VASTATTAVAA

A OMA PÄÄOMA

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
I Peruspääoma	9 239 255,80	9 239 255,80
III Muut omat rahastot	2 409 171,69	2 709 171,69
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	5 292 411,57	3 997 299,88
V Tilikauden ylijäämä/-alijäämä	-646 483,30	1 295 111,69
	16 294 355,76	17 240 839,06

B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET

VARAUKSET

1. Poistoero	78 602,28	82 149,96
	78 602,28	82 149,96

C PAKOLLISET VARAUKSET

2. Muut pakolliset varaukset	250 000,00	250 000,00
	250 000,00	250 000,00

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

1. Muut toimeksiantojen pääomat	91 011,69	90 015,81
	91 011,69	90 015,81

E VIERAS PÄÄOMA

I Pitkäaikainen

1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksista	10 704 324,00	17 097 328,00
2. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut velat	3 882,39	3 647,88
	10 708 206,39	17 100 975,88

II Lyhytaikainen

1. Joukkovelkakirjalainat		1 000 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksista	6 393 004,00	390 982,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä		
4. Saadut ennakot	388 317,00	53 605,00
5. Ostovelat	941 856,60	683 134,76
6. Muut velat	118 974,77	127 042,13
7. Siirtovelat	1 011 359,79	782 237,96
	8 853 512,16	3 037 001,85

VIERAS PÄÄOMA

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	36 275 688,28	37 800 982,56
-----------------------------	----------------------	----------------------

4.4. PERHON KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.4.1. PERHON KUNTAKONSERNIN TUOSLASKELMA

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Toimintatuotot	15 918 764,45	15 628 403,33
Toimintakulut	-38 228 104,61	-35 972 499,95
Osuus osakuusyht. voitosta (tappiosta)	942,12	707,22
Toiminakate	-22 308 398,04	-20 343 389,40
Verotulot	8 670 900,46	8 510 167,34
Valtionosuudet	15 013 967,72	14 225 332,02
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	236 432,78	651 836,02
Muut rahoitustuotot	204 259,39	41 135,61
Korkokulut	-147 029,84	-112 426,78
Muut rahoituskulut	-670 228,80	-42 700,80
Vuosikate	999 903,67	2 929 954,01
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 945 406,81	-2 136 548,43
Arvonalentumsiet		
Tilikauden tulos	-945 503,14	793 405,58
Tilinpäätössirrot	315 889,41	57 608,59
Tilikauden verot	-3 473,38	-709,60
Vähemmistöosuudet	-4 348,80	-4 001,84
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-637 435,91	846 302,73

4.4.2. PERHON KUNTAKONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	999 903,66	2 929 954,02
Tilikauden verot	-3 473,38	
Tulorahoituksen korjaukset	-65 362,47	14 349,97
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 901 058,60	-5 742 065,49
Rahoitusosuudet inv.menoihin	94 794,54	80 002,89 ¹
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	232 200,13	3 578 205,64
Toiminnan ja investointien rahavirta	-642 996,12	860 447,03
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainauksen vähennykset	6 760,00	11 926,22
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 577 100,00	590 140,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 037 211,96	-828 626,73
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 250 944,21	-120 712,65
Oman pääoman muutokset	297 145,89	-23 545,81
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muut.	-36 321,15	-140 541,32
Vaihto-omaisuuden muutos	40 144,54	15 407,80
Saamisten muutokset	1 112 584,33	537 494,96
Korottomien velkojen muutokset	836 325,79	65 270,14
Rahoituksen rahavirta	545 583,23	106 812,61
Rahavarojen muutos	-97 412,89	967 259,64
Rahavarat 31.12.	9 000 103,02	9 097 515,91
Rahavarat 1.1.	9 097 515,91	8 130 256,26
	-97 412,89	967 259,65

4.4.3. PERHON KUNTAKONSERNIN TASE 31.12.2022

VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>	OMA PÄÄOMA	<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2021</u>
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	9 239 255,80	9 239 255,80
Aineettomat oikeudet	168 007,96	158 832,50	Osuus kuntayhtymien oman po:n lisäyk	85 212,89	85 212,89
Muut pitkävaikutteiset menot	79 520,95	103 429,41	Muut omat rahastot	2 488 655,87	2 816 601,97
	247 528,91	262 261,91	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 215 488,39	5 078 741,95
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>-637 435,91</u>	<u>846 302,73</u>
Maa- ja vesialueet	1 403 677,85	1 424 591,12		17 391 177,04	18 066 115,34
Rakennukset	23 033 785,95	23 109 095,75	VÄHEMMISTÖOSUUDET	348 884,57	354 858,13
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 550 438,00	5 912 891,45	PAKOLLISET VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	682 412,25	855 214,41	Muut pakolliset varaukset	<u>355 001,38</u>	<u>413 459,37</u>
Muut aineelliset hyödykkeet	22 895,35	23 126,15		355 001,38	413 459,37
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>281 659,68</u>	<u>74 686,84</u>	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	30 974 869,08	31 399 605,72	Valtion toimeksiannot	91 370,16	39 418,79
Sijoitukset			Muut toimeksiantojen pääomat	<u>183 869,77</u>	<u>210 849,33</u>
Osakkeet ja osuudet	757 921,99	689 467,92		275 239,93	250 268,12
Muut lainasaamiset	3 303,09	6 520,00	VIERAS PÄÄOMA		
Muut saamiset	<u>164 691,61</u>	<u>164 604,65</u>	Pitkäaikainen		
	925 916,69	860 592,57	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 352 241,15	19 494 214,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 148 314,68	32 522 460,20	Lainat julkisyhteistöltä	151 617,39	191 996,52
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Liittymismaksut ja muut velat	<u>3 882,39</u>	<u>3 647,88</u>
Valtion toimeksiannot	91 370,16	39 486,92		13 507 740,93	19 689 858,40
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	26 431,38	17 788,30	Lyhytaikainen		
Muut toimeksiantojen varat	<u>14 078,64</u>	<u>13 312,00</u>	Joukkovelkakirjalainat		1 000 000,00
	131 880,18	70 587,22	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 719 072,85	735 071,94
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat julkisyhteistöltä	39 525,73	47 027,20
Vaihto-omaisuus			Saadut ennakot	415 054,54	100 976,07
Aineet ja tarvikkeet	125 632,43	147 012,96	Ostovelat	1 674 344,10	1 287 820,41
Muu vaihto-omaisuus	<u>33 975,78</u>	<u>52 739,79</u>	Muut velat	443 270,98	444 323,95
	159 608,21	199 752,75	Siirtovelat	<u>2 528 647,27</u>	<u>2 296 736,55</u>
Saamiset				11 819 915,47	5 911 956,12
Pitkäaikaiset saamiset			VIERAS PÄÄOMA	25 327 656,40	25 601 814,52
Lainasaamiset	34 020,95	44 120,95	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 697 959,32	44 686 515,48
Muut saamiset	<u>307 578,91</u>	<u>348 245,57</u>			
	341 599,86	392 366,52			
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	1 091 446,03	755 083,37			
Lainasaamiset	10 121,12	7 100,00			
Muut saamiset	348 285,61	345 404,16			
Siirtosaamiset	<u>486 600,61</u>	<u>1 296 245,36</u>			
	1 916 453,37	2 403 832,89			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	1 840 886,47	2 325 421,88			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentte	218 543,80	215 874,53			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	<u>3 578 238,42</u>	<u>3 584 424,82</u>			
	5 637 668,69	6 125 721,23			
Rahat ja pankkisaamiset	3 362 434,33	2 971 794,67			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 417 764,46	12 093 468,06			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 697 959,32	44 686 515,48			

5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(Suluissa oleva numero viittaa yleisohjeessa olevaan liitetietonumerointiin.)

5.1. KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA MENETELMÄT (1)

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on vahvistanut poistosuunnitelman 29.10.2012, § 51.

tili 2020-	Kuntajaoston suositus	Voimassaolevat poistoajat 1.1.2013 alkaen:	
		poisto- menetelmä	poisto- menetelmä
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	tasa	poistoaika vuosina tai %	poisto- menetelmä
1005 Tietoliikenneohjelmistot	tasa	5-20 v	5-20 v
Muut pitkävaikutteiset menot			
Konserniliikearvo	tasa	2-5 v	5 v
Liikearvo	tasa	2-5 v	2-5 v
1010 Muut	tasa	2-5 v	2-5 v
Aineelliset hyödykkeet			
1100 Maa- ja vesialueet	ei poistoa		ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasa	20-50 v	20-50 v
1111 Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasa	20-30 v	20-30 v
1147 Kaukolämpölaitos 2011 Viemärlaitos (Jätevesipuhdistamo)			20 v
1143 2018			25 v
1112 Talousrakennukset	tasa	10-20 v	10-20 v
1113 Vapaa-ajan rakennukset	tasa	20-30 v	20-30 v
1120 Asuinrakennukset	tasa	30-50 v	30-50 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
1131 Kadut, tiet, torit ja puistot	menoj.	15-20 %	menoj.
Sillat, laiturit ja uimalat	menoj.	10-25 %	menoj.
Muut maa- ja vesirakenteet	menoj.	10-20 %	menoj.
1136 teet	menoj.	10-20 %	15-20 %
1141 Vesijohtoverkostot	menoj.	7-10 %	7-10 %

1144	Viemäriverkostot	menoj.	7-10 %	menoj.	7-10 %
1148	Kaukolämpöverkosto	menoj.	10-15 %	menoj.	10-15 %
	Sähköjohdot, muuntoase-				
	mat	menoj.	15-20 %	menoj.	15-20 %
1150	Ulkovalaistuslaitteet	menoj.	15-20 %	menoj.	15-20 %
	Puhelinverkko, keskusasema ja				
	alakeskukset	menoj.	20-22 %	menoj.	20-22 %
	Maakaasuverkko	menoj.	12-15 %	menoj.	15%
	Muut putki- ja kaapeliver-				
1151	kot	menoj.	15-20 %	menoj.	15-20 %
	Sähkö-, vesi- yms. laitosten lai-				
	toskoneet ja laitteet	menoj.	15-20 %	menoj.	15-20 %
	Kiinteät nosto- ja siirtolait-				
	teet	menoj.	15-20 %	menoj.	15-20 %
	Liikenteen ohjauslaitteet	menoj.	20-25 %	menoj.	20-25 %
1152	Muut kiinteät koneet, laitteet ja				
	rakenteet	menoj.	20-25 %	menoj.	20-25 %
	Koneet ja kalusto				
	Rautaiset alukset	menoj.	15-20 %	menoj.	15-20 %
	Puiset alukset ja muut uivat työk.	menoj.	20-27 %	menoj.	20-27 %
1160	Muut kuljetusvälineet	menoj.	25-30 %	menoj.	25-30 %
	Muut liikkuvat työkoneet	menoj.	25-30 %	menoj.	25-30 %
	Muut raskaat koneet	menoj.	20-25 %	menoj.	20-25 %
	Muut kevyet koneet	menoj.	25-30 %	menoj.	25-30 %
	Sairaala-, terveydenh. ym. laitt.	menoj.	20-30 %	menoj.	20-30 %
1170	Tieto- ja toimistokoneet	tasa	3-5 v	tasa	3-5 v
1179	Muut laitteet ja kalusteet	tasa	3-5 v	tasa	3-5 v
	Muut aineelliset hyödyk-				
	keet				
	Luonnonvarat	käytön mukaan		käytön mukaan	
1184	Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		ei poistoai-	
				kaa	
1195	Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa		ei poistoai-	
				kaa	
1200-	Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoai-	
	Investointiraja (pienhankintaraja)	10 000 €		10 000 €	

Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennuksen vaan kaluston poistoai-
kaa. Hankkeen perusparannusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankinta-
menoon ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunni-
telmaan ole erityistä syytä. Perusparannusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva
määrittely tehdään perusparannushankkeen taloudelliseen merkitykseen perustuen
hankesuunnitelman yhteydessä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 22.11.2016 yleisohjeen kunnan ja kun-
tayhtymän suunnitelmanmukaisista poistoista. Kunnan poistosuunnitelman poistoajat
ovat suosituksen poistoajojen ja –menetelmien mukaisia.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä
suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon, jos markkina-arvo 31.12.2022 on hankinta-arvoa alempi.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

5.2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitaseeseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät ja tytäryhteisöt, joissa kunnalla on määräämisvalta. Perhon kunta on laatinut täydellisen konsernitilinpäätöksen tulos- ja rahoituslaskelmineen tilinpäätökseen 2015. Konsernitilinpäätös on laadittu samoilla periaatteilla kuin aikaisempina vuosina.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan. Veroperusteisia varauksia ei ole.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksessa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuus

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiön käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi, ja aikaisemille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien ylitai alijäämän oikaisuksi. Kiinteistö Oy Perhon Kartano ja Perhon Kehitysyhtiö Oy noudattavat poistosuunnitelmaa.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Perhon kunta siirsi Kiinteistö Oy Perhon Kartanolle ja Perhon Kehitysyhtiö Oy:lle apportiomaisuutena asuin- ja teollisuuskiinteistöjä 31.12.2021.

Tytäryhteisöjen Kiinteistö Oy Perhon kartano ja Perhon Kehitysyhtiö Oy:n vuoden 2021 tilinpäätöksiä korjattiin toukokuussa 2022 kirjaamalla taseeseen apportisiirrosta aiheutuvien varainsiirtoverojen verran (Perhon Kehitysyhtiö Oy 30.224,21 ja Kiinteistö Oy Perhon Kartano 110.611,44, kirjaus rakennukset/siirtovelat). Vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä vuoden 2021 tietoja on oikaistu näiltä osin konsernitaseessa ja tunnusluvuissa. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä konsernitaseet ovat vertailukelpoisia.

5.3. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. TOIMINTATUOTOT KUNNAN MÄÄRITTELEMINÄ TEHTÄVÄKOKONAISUUKSINA, ulkoiset (6)

	Konserni		Kunta	
	Tp 2022	Tp 2021	Tp 2022	Tp 2021
Yleishallinto	217 720,46	184 499,07	217 720,46	184 499,07
Sivistys- ja hyvinvointilautakunnat	385 427,99	519 284,35	385 427,99	519 284,35
Tekninen toimi (ei liikel.)	1 545 875,80	2 376 276,33	1 545 875,80	2 376 276,33
Liikelayokset	683 866,47	655 893,61	683 866,47	655 893,61
Ympäristötoimi	21 165,40	39 977,43	21 165,40	39 977,43
Perhon Kehitysyhtiö Oy	47 245,25	30 000,00		
Kiint. Oy Perhon Kartano	462 092,18	90 468,19		
As Oy Perhonjokiranta	16 161,06	16 365,66		
Perhon Opiskelija-asunnot Oy	34 043,30	36 665,40		
As Oy Rivihiekka	21 703,84	21 350,76		
K-P:n erik.sair.hoito- ja peruspalv. ky	12 632 433,17	12 238 208,32		
K-P:n koulutusyhtymä	387 611,66	339 024,93		
K-P:n liitto	57 908,05	55 299,44		
- eliminoinnit	-594 490,18	-974 910,16		
Yhteensä	15 918 764,45	15 628 403,33	2 854 056,12	3 775 930,79

3. VEROTULOT ERITELTYNÄ KUNNAN TULOVEROON, OSUUTEEN YHTEISÖVERON TUOTOSTA, KIINTEISTÖVEROON JA MUIHIN VEROTULOIHIN (7)

Verotuloerittely	Konserni		Kunta	
	Tp 2022	Tp 2021	Tp 2022	Tp 2021
Kunnan tulovero	6 745 257,46	6 638 502,51	6 745 257,46	6 638 502,51
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 070 280,01	1 060 517,67	1 070 280,01	1 060 517,67
Kiinteistövero	878 995,28	818 398,23	878 995,28	818 398,23
- kiinteistöverot tyttärltä	-23 632,29	-7 251,07		
Yhteensä	8 670 900,46	8 510 167,34	8 694 532,75	8 517 418,41

4. VALTIONOSUUDET ERITELTYNÄ (8)

Valtionosuuksien erittely	Konserni		Kunta	
	Tp 2022	Tp 2021	Tp 2022	Tp 2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 667 265,00	11 197 162,00	11 667 265,00	11 197 162,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuvan valtionosuuden ta</i>	<i>3 476 964,00</i>	<i>3 575 100,00</i>	<i>3 476 964,00</i>	<i>3 575 100,00</i>
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	241 881,00	133 249,00	241 881,00	133 249,00
Verotulomenetyksen korvaus	1 764 033,00	1 575 708,00	1 764 033,00	1 575 708,00
Yksikköhintarahoitus, Koulutusyhtymä	1 340 788,72	1 319 213,02		
Yhteensä	15 013 967,72	14 225 332,02	13 673 179,00	12 906 119,00

5. PALVELUJEN OSTOT ERITELTYNÄ (9)

Palvelujen ostojen erittely	Tp 2022	Tp 2021
Asiakaspalvelujen ostot	12 014 281,92	11 196 397,77
Muiden palvelujen ostot	2 802 585,24	2 657 460,19
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	14 816 867,16	13 853 857,96

6. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA JA NIIDEN MUUTOKSISTA

Kunnanvaltuusto on vahvistanut poistosuunnitelman 29.10.2012, § 51. Erittely liitetieto

1.

7. SELVITYS PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSISTA (12)

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	tp 2022	tp 2021	tp 2022	tp 2021
Kaatopaikan maisemointi (tp 2003) 1.1. K-P:n erikoisshp Soite, osuus 3,26 %	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00
- Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	163 459,37	118 079,42		
- Lisäykset tilikaudella		45 379,95		
- Vähennykset tilikaudella	-58 458,00			
	105 001,37	163 459,37		
Pakolliset varaukset 31.12.	355 001,37	413 459,37	250 000,00	250 000,00

8. SELVITYS OLENNAISISTA MUIHIN TOIMINTATUOTTOIHIN SISÄLTYVISTÄ PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOISTA JA OLENNAISISTA MUIHIN TOIMINTAKULUIHIN SISÄLTYVISTÄ PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTITAPPIOISTA (13)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja tappiot

Myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	tp 2022	tp 2021	tp 2022	tp 2021
<i>Muut toimintatuotot</i>				
<i>Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot</i>	13 189,99		13 189,99	12 000,00
<i>Muut luovutusvoitot</i>	<u>27 369,89</u>	<u>487 166,63</u>	<u>0,00</u>	<u>470 370,95</u>
Luovutusvoitot yhteensä	40 559,88	487 166,63	13 189,99	482 370,95
<i>Muut toimintakulut</i>				
<i>Maa- ja vesialueiden luovutustappio</i>	23 700,00	<u>4 802,35</u>	23 700,00	
<i>Pys. Vast.hyödykkeiden luovutustappio</i>	<u>10 897,52</u>		<u>9 694,63</u>	
Luovutustappiot yhteensä	34 597,52	4 802,35	33 394,63	

5.4. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

5.4.1. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

9. TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI (19)

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	1.1.2022	Lisäys	Rahoitus-osuudet	Vähennys/ my.voitto/tappio	Myyntit	Siirrot	Lisäpoisto/ anonolennus	Poisto	31.12.2022
Tietokoneohjelmistot	62 555,10	11 768,15						-20 206,32	54 116,93
Muut pitkävaikutteiset menot	103 429,41	7 607,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-31 515,57	79 520,95
Maa- ja vesialueet	1 296 941,52	0,00		-10 510,01	-25 906,58		0,00		1 260 524,93
Rakennukset	14 465 352,02	355 322,27	0,00	-9 694,63	-4 555,37	0,00	0,00	-623 750,34	14 182 673,95
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 719 489,35	134 424,85	-36 418,97	0,00	0,00	0,00	0,00	-472 950,47	5 344 544,76
Koneet ja kalusto	555 899,79	33 156,92	-15 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-190 043,76	384 012,95
Muut aineelliset hyödykkeet/Arvo- ja taide-esineet	20 518,91								20 518,91
Keskeneräiset hankinnat	1 806,00	142 476,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	144 282,53
	22 225 992,10	684 755,83	-51 418,97	-20 204,64	-30 461,95	0,00	0,00	-1 338 466,46	21 470 195,91
Osakeet ja osuudet	5 404 634,73	516 828,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 921 463,36
Muut saamiset/Liittymismaksut	45 046,67								45 046,67
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 675 673,50	1 201 584,46	-51 418,97	-20 204,64	-30 461,95	0,00	0,00	-1 338 466,46	27 436 705,94

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	1.1.2022	Lisäys	Vähenn.	Poisto	31.12.2022
Kuntayhtymäosuudet					
K-P:n erikoissair.hoito- ja peruspalvelu ky	189 944,66				189 944,66
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä	323 989,72				323 989,72
Keski-Pohjanmaan liitto	14 470,94				14 470,94
	528 405,32				528 405,32
Tytäryhteisöosakkeet ja os.					
	1.1.2022	Lisäys	Vähenn.	Anonolennus	31.12.2022
Asunto Oy Rivihiekka	247 328,08				247 328,08
Kiinteistö Oy Perhon Kartano	2 558 933,31	300 000,00			2 858 933,31
Perhon Kehitysyttyö Oy	999 477,80	150 000,00			1 149 477,80
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy	100 000,00				100 000,00
As Oy Perhonjokidranta	399 177,85				399 177,85
As Oy Perhon Paroni		2 650,00			2 650,00
	4 304 917,04	452 650,00		0,00	4 757 567,04
Osakkuusyhteisöosakkeet ja os.					
	1.1.2022	Lisäys	Siirto	Anonolennus	31.12.2022
Asunto Oy Perhon Kaijala	38 100,49		-38 100,49		0,00
Millespakka Oy	20 182,55		-20 182,55		0,00
	58 283,04			0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet					
	1.1.2022	Lisäys	Siirto	Kirjanpitoarvo	31.12.2022
Asunto Oy Perhon Kaijala			38 100,49	38 100,49	
Millespakka Oy			20 182,55	20 182,55	
Metsäliitto	86 634,04	5 795,00		92 429,04	
Metsä Board	1 536,00			1 536,00	
Suomenselän Lentokenttä Oy	6 727,52			6 727,52	
Reisjärven Sopeutusvalmennus Oy	168,19			168,19	
Perhon Ravirata Oy	3 700,14			3 700,14	
Nikulan Ravirata Oy	84,09			84,09	
Keski-Pohjanmaan Osuuskauppa	16,81			16,81	
Kuntaraholitus Oy	28 897,40			28 897,40	
Kuntien Palvelukeskus	2 986,00			2 986,00	
Matkase Oy	672,75			672,75	
Jyvä-Omaisuus Oy	341,00			341,00	
KaseNet Oy	342 477,00			342 477,00	
Kosek Oy (Kokkolan seudun Kehitys Oy)	28 788,39			28 788,39	
Työplus Oy	10 000,00			10 000,00	
Työplus yhtiöt Oy		53 183,63		53 183,63	
Järvinet Oy		5 200,00		5 200,00	
	513 029,33	64 178,63	0,00	635 491,00	
Osakkeet ja osuudet yhteensä	5 404 634,73	516 828,63	0,00	635 491,00	0,00
					5 921 463,36

OMISTUKSIA MUISSA YHTEISÖISSÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

10. OMISTUKSINA MUISSA YHTEISÖISSÄ ILMOITETTAVAT OSUUS OMASTA JA VIERAASTA PÄÄOMASTA SEKÄ VOITOSTA TAI TAPPIOSTA VIIMEISESTÄ TILINPÄÄTÖKSESTÄ (20-22)

TYTÄRYHTEISÖT	Kuntakonsernin osuus (€)				
	Kunnan omistus-osuus 2021	Kunnan omistus-osuus 2022	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik. voitosta/tappiost
Nimi ja kotipaikka					
Perhon Kehitysytio Oy, Perho	100 %	100 %	1 046 715,51	9 522,21	-11 904,18
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy	100 %	100 %	103 744,23	237 039,01	1 216,13
Kiinteistö Oy Perhon Kartano	100 %	100 %	3 121 192,30	506 659,03	62 657,23
As Oy Rivihiekka, Perho	65,94 %	65,94 %	250 934,53	4 604,30	
As Oy Perhonjokiranta	60 %	60 %	475 665,80	4 538,55	
A Oy Perhon Paroni	0 %	100 %	2 650,00	9 369,15	-845,28

KUNTAYHTYMÄT	Kuntakonsernin osuus (€)				
	Kunnan omistus-osuus 2021	Kunnan omistus-osuus 2022	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik. yli-/alijäämästä
Nimi ja kotipaikka					
K-P:n erikoissh ja peruspalv. ky, Kla	3,26 %	3,26 %	245 367,38	4 306 961,55	-19 973,74
K-P:n koulutusyhtymä, Kokkola	4,37 %	4,37 %	1 321 265,89	1 198 436,07	1 953,95
K-P:n liitto, Kokkola	3,34 %	3,34 %	56 217,03	21 547,25	8 696,54
YHDISTELEMÄTTÖMÄT OSAKKUUSYHTEISÖT					
As Oy Perhon Kajjala, Perho	10,40 %	10,40 %			
Millespakka Oy	11,00 %	9,60 %			
KaseNet Oy	16,73 %	16,73 %			
Kosek Oy (Kokkolan seudun Kehitys	7,00 %	7,00 %			
Työplus Oy					
Työplus Yhtiöt Oy					
Järvinet Oy		9,77 %			

11. PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUS- JA MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ (23)

Saamiset tytär yhteisöiltä	v. 2022		v. 2021	
	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>
<i>Myyntisaamiset</i>				
Asunto Oy Rivihiekka		3 947,28		955,14
Kiinteistö Oy Perhon Kartano		52 602,01		4 356,26
Perhon Kehitysyhtiö Oy		5 052,64		0,00
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy		3 899,94		8 496,69
As Oy Perhonjokiranta		3 784,32		1 359,55
As Oy Perhon Paroni		9 188,40		
<i>Lainasaamiset</i>				
Asunto Oy Rivihiekka				
Kiinteistö Oy Perhon Kartano	200 913,97	7 250,00	257 953,63	7 250,00
Perhon Kehitysyhtiö Oy				
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy	220 000,00	10 000,00	230 000,00	10 000,00
As Oy Perhonjokiranta				
As Oy Perhon Paroni				
<i>Siirtosaamiset</i>				
Asunto Oy Rivihiekka				
Kiinteistö Oy Perhon Kartano				
Perhon Kehitysyhtiö Oy				
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy				
As Oy Perhonjokiranta				
As Oy Perhon paroni				

Saamiset kuntayhtymiltä	v. 2022		v. 2021	
	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>
<i>Myyntisaamiset</i>				
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite		119 491,89		56 176,34
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä				1 360,48
Keski-Pohjanmaan liitto				
<i>Lainasaamiset</i>				
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite				
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä				
Keski-Pohjanmaan liitto				
<i>Siirtosaamiset</i>				
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite		168 521,19		862 373,65
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä				
Keski-Pohjanmaan liitto				
SAAMISET YHTEENSÄ	420 913,97	383 737,67	487 953,63	952 328,11

12. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT (24)

Lyhytaikaiset siirtosaamiset:

	KONSERNI		KUNTA	
	v. 2022	v. 2021	v. 2022	v. 2021
Kokkolan kaupunki, palotoimi	73 454,24	33 111,70	73 454,24	33 111,70
Lestijärven kunta, KaseKa	7 232,94	4 794,88	7 232,94	4 794,88
Kela, Työterveyshuolto	38 000,00	30 000,00	38 000,00	30 000,00
Ely, palkkatuet 10-12/2020	11 215,72	7 823,93	11 215,72	7 823,93
Metsäliitto Osuuskunta	0,00	55 944,71	0,00	55 944,71
Valtionavustus Covid-19 kustannuksiin	21 408,00	46 002,00	21 408,00	46 002,00
Kokkolan kaupunki, Ympäristöterv.huolto	1 393,47	0,00	1 393,47	0,00
Kosek	2 678,36	0,00	2 678,36	0,00
Vetelin kunta, Kansalaisopisto	10 236,00	0,00	10 236,00	0,00
Soite Ylijäämän palautus	146 376,62	862 373,65	146 376,62	862 373,65
Muut	772,57	12 504,78	772,57	12 504,78
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite	180 903,68	271 104,15		
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä	-1 930,79	-2 886,36		
Keski-Pohjanmaan liitto	3 033,66	3 585,31		
kiinteistö Oy Perhon Kartano		22 085,50		
- eliminoinnit	-28 173,84	-50 198,89		
	466 600,63	1 296 245,36	312 767,92	1 052 555,65

RAHOITUSARVOPAPERIT

Tase-erittäin jälleenhankintahintojen ja aktivoitujen hankintamenojen erotus

EVLI				
OSAKESIIJOITUKSET	Kirjanpitoarvo	Hankintahinta	Markkina-arvo	Arvonmuutos
Evli Eurooppa A	48 949,92	51 323,27	48 949,92	-2 373,35
Amundi ETF Stoxx Europe 50	42 208,19	42 208,19	44 279,91	0,00
Evli USA Kasvu IA	139 521,96	148 512,39	139 521,96	-8 990,43
iShares MSCI EM ESG	138 532,48	142 569,73	138 532,48	-4 037,25
iShares MSCI Europe ESG	49 057,47	49 057,47	49 620,30	0,00
iShares MSCI USA ESG	59 846,92	63 905,42	59 846,92	-4 058,50
Evli Osakefaktori Eurooppa B	34 851,97	35 802,09	34 851,97	-950,12
Evli Pohjois-Amerikka A	123 905,67	127 761,56	123 905,67	-3 855,89
Evli Osakefaktori Maaailma B	169 491,28	175 000,00	169 491,28	-5 508,72
Evli Osakefaktori USA A	217 726,18	221 499,51	217 726,18	-3 773,33
Evli Suomi Select A	427 942,47	455 139,73	427 942,47	-27 197,26
Evli Suomi Pienyhtiöt B	235 469,53	311 967,69	235 469,53	-76 498,16
iShares Core MSCI Japan IMI	55 336,84	58 737,05	55 336,84	-3 400,21
Xtrackers MSCI World Financial	64 755,00	66 838,11	64 755,00	-2 083,11
JPM Emerging Markets Opportunitis	33 290,59	42 345,20	33 290,59	-9 054,61
Osakesijoitukset yhteensä	1 840 886,47	1 992 667,41	1 843 521,02	-151 780,94
	tili 1831			
KORKOPAPERIT				
Evli Euro Likvidi A	247 248,58	247 248,58	247 451,29	0,00
Lyhyet korkosijoitukset yhteensä	247 248,58	247 248,58	247 451,29	0,00
BGF European High Yield Bond Fund	229 573,79	250 528,09	229 573,79	-20 954,30
Eaton Vance International Em Markets	79 192,00	79 192,00	79 271,91	0,00
Evli Green Corporate Bond B	85 604,00	100 000,00	85 604,00	-14 396,00
Evli High Yield Yrityslaina B	491 435,87	519 852,02	491 435,87	-28 416,15
Evli Investment grade Yrityslaina B	950 753,70	1 041 580,21	950 753,70	-90 826,51
Evli Kehittyvät Markk. Yrityslaina A	186 309,10	206 857,17	186 309,10	-20 548,07
Evli Pohjoismaat Yrityslaina B	353 186,02	372 835,22	353 186,02	-19 649,20
Evli Valtionobligaatio B	365 995,92	388 792,59	365 995,92	-22 796,67
iShares Euro Government Bond	199 626,42	206 395,83	199 626,42	-6 769,41
iShares Euro Investment Grade Corp	189 189,66	209 999,97	189 189,66	-20 810,31
iShares Emer.Mark Cov.Bond	200 123,36	212 492,45	200 123,36	-12 369,09
Pitkät korkosijoitukset yhteensä	3 330 989,84	3 588 525,55	3 331 069,75	-257 535,71
Korkopaperit yhteensä	3 578 238,42	3 835 774,13	3 578 521,04	-257 535,71
	tili 1872			
Kassavarat 31.12.2022	6 858,76	6 858,76	6 858,76	
	tili 1862			

5.4.2. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

13. TASE-ERÄKOHTAINEN ERITTELY OMAN PÄÄOMAN ERIEN LISÄYKSISTÄ JA VÄHENNYKSISTÄ SEKÄ SIIRROISTA NÄIDEN ERIEN VÄLILLÄ TILIKAUDEN AIKANA (25)

	KONSERNI		KUNTA	
	v.2022	v.2021	v.2022	v.2021
Peruspääoma 1.1.	9 239 255,80	9 239 255,80	9 239 255,80	9 239 255,80
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	9 239 255,80	9 239 255,80	9 239 255,80	9 239 255,80
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä 1.1.	85 212,89	85 212,89	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Osuus ky:ien opo:n lis. 31.12.	85 212,89	85 212,89	0,00	0,00
Muut omat rahastot	2 816 601,97	2 874 210,55	2 709 171,69	2 759 171,69
Siirrot rahastoon tk:lla	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta tk:lla	-327 946,10	-57 608,58	-300 000,00	-50 000,00
Muut omat rahastot 31.12.	2 488 655,87	2 816 601,97	2 409 171,69	2 709 171,69
Edellisten tilikausien ylij. 1.1.	5 492 231,00	4 645 928,27	5 292 411,57	3 997 299,88
Siirto rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Muutokset	723 257,40	432 813,68	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylij. 31.12.	6 215 488,40	5 078 741,95	5 292 411,57	3 997 299,88
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-637 435,91	846 302,73	-646 483,30	1 295 111,69
Oma pääoma yhteensä	17 391 177,05	18 066 115,34	16 294 355,76	17 240 839,06

14. ERITTELY POISTOEROSTA (26)

	v.2022	v.2021
Oksakosken koulun inv. liittyvä poistoero	82 149,96	160 096,20
- poistoerokirjaus	-3 547,68	-77 946,24
Poistoero yhteensä	78 602,28	82 149,96

15. TASE-ERIEN MUKAAN ERITTELY TIETO SELLAISISTA PITKÄAIKAISEEN VIERAASEEN PÄÄOMAAN KUULUVISTA VELOISTA, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VII-DEN VUODEN KULUTTUA (27)

	v.2022	v.2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä	6 298 697,00	8 474 577,00
Yhteensä	6 298 697,00	8 474 577,00

16. ERITTELY OLENNAISISTA PAKOLLISIIN VARAUKSIIN MERKITYSTÄ ERISTÄ, JOS SE ON TARPEEN TASE-ERIEEN SELVENTÄMISEKSI (32)

Pakollisissa varauksissa on v. 2003 tilinpäätöksessä tehdyt varaukset Kk:n kaatopaikan maisemointi, khall 15.2.2004, 250.000 €. Hankkeeseen on haettu avustusta Ely-keskukselta 7.4.2009 jonka jälkeen on myönnetty ympäristölupa. Uudistettu hakemus 12.6.2012, johon on saatu hylkäävä päätös. Perhon Osuuspankkiin on tehty 210.000 euron vakuustalletus Ely:n lupamääräysten mukaisesti.

17. ERIKSEEN VELOISTA SAMAN KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖILLE, ERIKSEEN KUNTAYHTYMILLE, JOISSA KUNTA ON JÄSENENÄ JA ERIKSEEN OSAKKUUS- SEKÄ MUILLE OMISTUSYHTEISÖILLE (30)

	v. 2022		v. 2021	
	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				22 085,50
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
- K-P:n sosiaali- ja terveystalv.ky Soite				
- Kpedu		719,30		3 407,81
Muut velat				
Siirtovelat				
- K-P:n sosiaali- ja terveystalv.ky Soite		204 909,64		
Yhteensä		205 628,94		3 407,81

18. MAKSUVALMIUDEN KANNALTA MERKITTÄVÄ SHEKKILIMIITTI, MIKÄLI LUOTOLLI-SESTA SHEKKITILISTÄ TASEESEEN ON MERKITYTTY TILINPÄÄTÖSHETKEN SHEKKIVELAN MÄÄRÄ (31)

Shekkilimiitti	2022	2021
Luotollisen shekkitilin limiitti 31.12.	500 000,00	500 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	500 000,00	500 000,00

19. SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät (33)

	KONSERNI		KUNTA	
	v. 2022	v. 2021	v. 2022	v. 2021
Palkkojen ja sivukulujen jaks.	638 235,32	596 198,80	638 235,32	596 198,80
Korkojaksotus	32 157,08	16 046,52	32 157,08	16 046,52
Henkilöstösivukulut ym.	17 231,34	36 945,91	17 231,34	36 945,91
Valtionosuuspalautus Oph	58 206,00	89 723,00	58 206,00	89 723,00
Kokkolan kaupunki, Ymäristöth	1 410,41	15 024,00	1 410,41	15 024,00
Jyta Omaisuus/Työplus osakkeet	52 346,09		52 346,09	
Muut siirtovelat	6 863,91	28 299,73	6 863,91	28 299,73
Soite	204 909,64		204 909,64	
K-P:n sosiaali- ja terveystalv.ky Soite	1 439 186,15	1 285 883,20		
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	84 783,77	82 383,31		
Keski-Pohjanmaan liitto	4 281,34	5 396,43		
As Oy Perhon Paroni	9 369,15			
Perhon Kehitysyritys Oy	1 037,32			
- eliminoinnit	-21 370,24	0,00		
	2 528 647,28	2 155 900,90	1 011 359,79	782 237,96

5.5. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUKSIJA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT (38)**20. VUOKRAVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ**

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä				
- seuraavalla tilikaudella maksettavat	342 678,60	327 202,88	63 915,26	98 883,41
- myöhemmin maksettavat	552 318,29	604 773,05	31 315,75	81 753,21
Yhteensä	894 996,89	931 975,93	95 231,01	180 636,62

21. MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUKSET (40)

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
- Alkuperäinen pääoma	35 363 364,33	30 980 313,94	2 211 398,33	211 398,33
- Jäljellä oleva pääoma	9 101 100,31	18 613 909,87	2 181 934,31	211 398,33
- kunnan osuus jäljelläolevasta	2 456 986,61	861 789,97	2 181 934,31	211 398,33

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	20 258 974,00	19 132 014,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	11 715,00	12 533,00

22. MUUT KUNTA KOSKEVAT TALOUDELLISET VASTUUT, JOITA EI OLE MERKITTY TASEESEEN (47)

	Konserni	Kunta
Alv:n palautusvastuu	2.519.093,12	1.900.582,41

Kunnalla on taseessa lunastussopimuksen mukainen 290.000 euron saaminen. Lunastussopimuksesta ei ole saatu lyhennyksiä vuonna 2022, eikä lyhennyksiä ole kirjattu lyhytaikaisiin saamisiin taseeseen vuodelle 2023. Lunastussopimuksen mukaiseen kiinteistöön on olemassa kiinnitys. Lunastussopimus on osana sopimusosapuolen saneerausvelkoja yrityssaneerlauslain mukaisessa saneerausohjelmaehdotuksessa. Saneerausohjelman käsittely on kesken käräjäoikeudessa.

5.6. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

23. HEKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12. TEHTÄVÄALUEITTAIN (42)

Toimintayksikkö	v. 2022	v. 2021
Keskushallinto	2	2
Toimisto- ja talouspalvelut	9	9
Siivous- ja ravitsemispalvelut	28	35
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	124	107
Tekninen- ja ympäristötoimi	12	12
Yhteensä	175	165

24. TILIKAUDEN PALKAT, PALKKIOT, ELÄKEKULUT JA MUUT HENKILÖSIVUKULUT MUKAAN LUKIEN INVESTOINTEIHIN SISÄLTÄVÄT (43)

Henkilöstökulut	2022	2021
Palkat ja palkkiot	6 148 889,94	5 687 149,29
+ pv.rahakorvaukset	-118 779,46	-103 288,98
+ perhevapaakorvaukset	-17 143,91	-6 083,64
- jaksotukset	-32 694,02	-65 683,53
Eläkekulut	1 332 267,12	1 259 441,37
- jaksotukset	-5 940,54	-14 872,10
Muut henkilöstökulut	274 685,96	226 759,08
- jaksotukset	-3 401,90	-809,48
Henkilöstökulut tuloslaskeman mukaan	7 577 883,19	6 982 612,01
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	42 391,21	25 187,92
Henkilöstökulut yhteensä	7 620 274,40	7 007 799,93

25. LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA PUOLUEILLE TAI PUOLUEYHDISTYKSELLE TILITETYT LUOTTAMISHENKILÖMAKSUT

	v. 2022	v. 2021
Keskusta Perhon yläpään po	3.326,50	3.348,25
Keskusta Perhon alapään po	795,50	892,50
Perhon sos.dem työväenyhdistys	516,00	744,00
Perussuomalaiset	341,50	243,00
Kokoomus	472,00	201,75
	5.451,50	5.429,50

26. TILINTARKASTUSYHTEISÖLLE SUORITETUT PALKKIOT

	<u>v. 2022</u>	<u>v. 2021</u>
BDO Audiator OY:		
Tarkastuspalkkiot	14.478,11	11.982,35
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3.203,67	
BDO OY:		1.385,10
Muut palkkiot		11.040,00
	17.681,78	23.022,35

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 1.1. - 31.12.2022

Pääkirja atk-tuloste

Päiväkirja atk-tuloste

Reskontrat atk-tuloste

Talousarvion toteutuminen

Tase

Tase-erittelyt

Tositeaineisto säilytetään niistä erikseen annettujen sääntöjen mukaisesti:

- Arkistolaki
- Kirjanpitolaki
- Henkilörekisteri
- Kauppa- ja teollisuusministeriön päätökset
- Erillislainsäädäntö sekä Ministeriöiden ja eräiden Keskusvirastojen määräykset

Tasekirja säilytetään pysyvästi. Kirjanpitolakirjat ja tililuettelo on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Tositteiden ym. kirjanpitoaineiston säilytysaika on vähintään 6 vuotta.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITENUMEROSARJOISTA

01 Avaavan taseen kirjaus ja oikaisut

10 Tiliotetositteet

19 Käyttöomaisuuden poistot

20 Ostolaskut

28 Ostolaskujen suoritukset

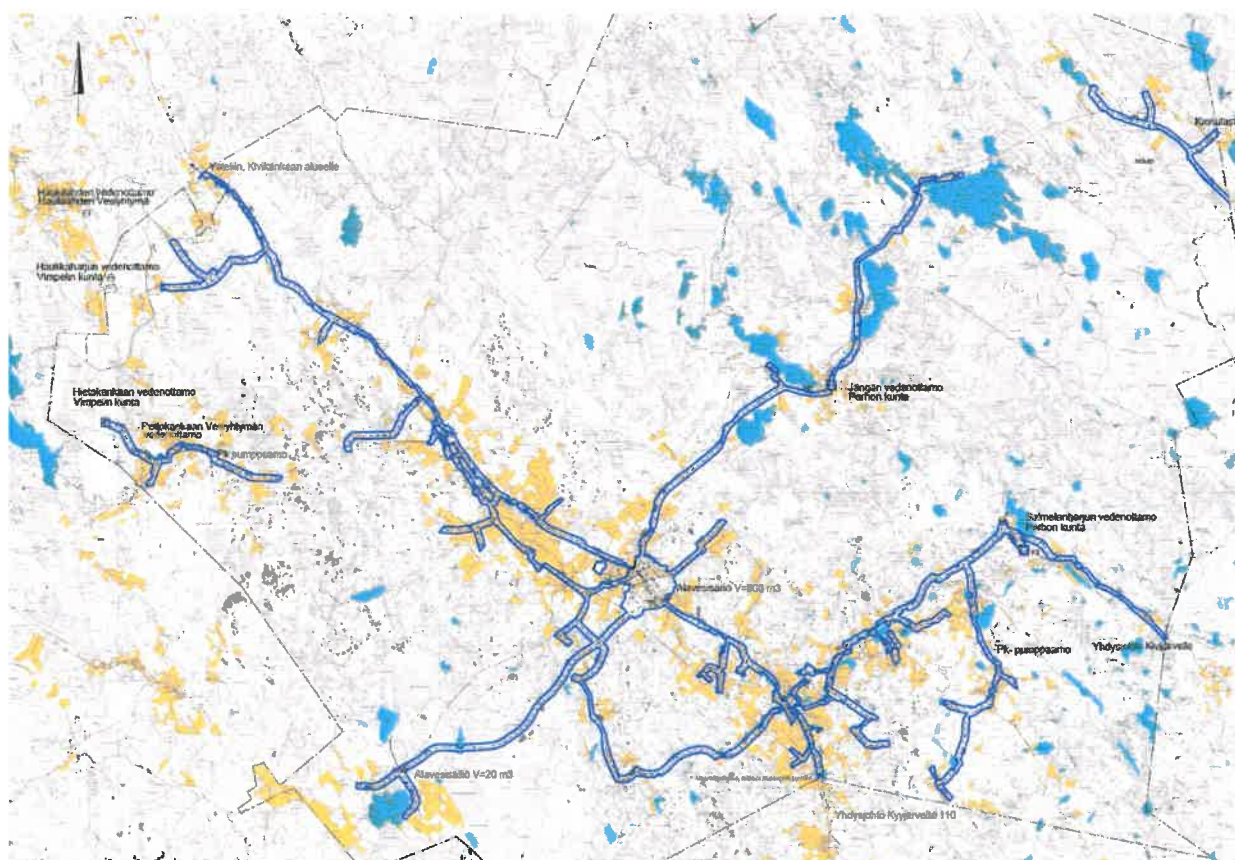
30 Myyntilaskut

35 Myyntireskontran suoritukset

60 Palkat

90 Muistiotositteet

6. VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TASEYKSIKÖN TOIMINTA-KERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSLASKELMAT



Kuva: Perhon vesilaitoksen toiminta-alue



Kuva: Perhon viemärlaitoksen toiminta-alue

Yleistä

Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tulee kirjanpidossa eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteinä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Perhon kunnan laskennallisesti eriytetty vesihuoltolaitos on muutettu vuoden 2015 alusta kirjanpidollisesti eriytetyksi taseyksiköksi. Avaava tase perustuu edellisen vuoden tasearvoihin. Kunnanvaltuusto on päättänyt (22.2.2016, § 11), että vesihuoltolaitoksen peruspääoma on 1.693.130,27 euroa ja sille kunta perii korvausta vuosittain 1 %, ja että avaavassa taseessa muodostuvalle lainalle kunta perii laskennallista 1 prosentin korkoa.

Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä vesihuoltolaitos. Lakimuutoksen (1.9.2014) mukaan huleveden viemärinti on eriytettävä muista toiminnoista. Perhon kunnan alueella ei ole ollut varsinaista hulevesiviemärintiä. Vuosien 2018–2020 aikana hulevesijärjestelmään on tullut laajenuksena hulevesi rumpujen ja sivuojien putkitusta ja niiden tarvitsemia hulevesikaivoja. Näistä on muodostunut kaksi hulevesirunkolinjaa, jotka kulkevat asemakaava-alueen poikki Perhojokeen. Vuoden 2021 talousarvion laadinnan aikana hulevesienhallinnan kustannuksien seuranta varten on perustettu kustannuspaikka, jossa seurataan verkoston kustannuksia. Hulevesimaksua on peritetty asemakaava alueen kiinteistöiltä 25,00 €/v vuosien 2021 ja 2022 aikana. Vuoden 2023 alusta valtuuston päättänyt luopua hulevesimaksusta.

Toimintakertomusvuoden olennaisimmat tapahtumat

Tunnusluvut	yks.	TP2020	TP2021	TP2022
Vesiliittymien määrä	kpl	1 093	1 096	1 098
Vesijohtojen pituus	km	232	232	233
Putkirikkoja korjattu	kpl	1	3	1
Verkostoa saneerattu	km	0	0	0
Pohjavedenotto määrät				
- Salmelanharju 1 & 2	m³	140471	132885	138277
- Jänkä	m³	53307	55948	59367
Verkostoon pumpattu veden määrä yhteensä	m³	193 778	188 833	197 644
Laskutetun veden määrä	m³	181 044	194 025	190 571
Laskuttamattoman veden osuus	%	7,0 %	**	3,7 %
Energian kulutus (sähkö)	MWh	142	148	155
Talousveden valvonta näytteitä	kpl	7		
STM:n raja-arvot täyttävien näytteiden määrä	kpl	7		
Vesimaksu (alv 0%)	€/m³	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu (alv 0%)	€/v	45,00	45,00	45,00
Viemäri liittymien määrä	kpl	587	587	588
Viemärijohtojen pituus	km	61	61	61
Verkostoa saneerattu	km	0	0	0
Tukoksien määrä	kpl	2	1	0
Puhdistamolle johdettu jätevesi	m³	164 850	152 797	156 470
Vastaanotettu liete	m³	387	572	577
Ohitettu jätevesi määrä	m³	0	0	0
Kompostoitu kuivattua lietettä	m³	368	360	360
Laskutetun jätevesi	m³	73 931	71 019	72 195
Laskutettu liete	m³	368	572	360
Jätevesiverkoston vuotovedet	%	55 %	53 %	54 %
Energian kulutus (sähkö)	MWh	142	145	144
Energian kulutus verkosto (sähkö)	MWh	67	61	62
Käytetyt kemikaalit	kg	58 447	53 488	63 933
Ymp.luvan raja-arvoja	kpl	7	7	7
Saavutetut raja-arvot		7	7	7
Jätevesimaksu (alv 0%)	€/m³	3,10	3,10	3,10
Perusmaksu (alv 0%)	€/v	66,00	66,00	66,00
Hulevesiviemäriin pituus	km	1,6	1,6	1,6
Henkilöstö	htv	1,5	1,5	1,5

** v.2021 verkostoon pumpattu ja laskutettu vesi määrä poikkeaa toisistaan, johtuen osittain mittarin ohi verkostoon pumpatusta vedestä ja muutamasta isosta useamman vuoden virheellisen laskutuksen oikaisusta (tasaus 6070 m³, puuttuneita lukemia usealta vuodelta ja pieni arviolaskutus)

Talousvesi

Talousvettä pumpattiin molemmilta pohjavedenottamoilta yhteensä 197 644 m³. Kinnulan vesihuoltolaitokselta ostettiin talousvettä Mökälän verkkoon.

Talousveden mittarilukemien ilmoittamiseen ja laskutukseen käytetään Kulutusweb palvelua, jonka tarkoituksena on lisätä laskutuksen automatisointia. Etäluettavia mittareita ei vielä ole lisätty järjestelmään.

Salmelanharjun vanhalta raakavesikaivolta on jouduttu kesäisin rankkasateiden aikana lopettamaan vedenotto veden sameuden vuoksi, tätä haittaa torjumaan vedenottamolle rakennettiin vuonna 2020 suoja kaivon päälle. Suojan rakentamisen jälkeen vanhan kaivon vedessä on ollut pintaveteen ja ulosteisiin viittäviä bakteereita vuonna 2021 ja siten kaivo ei olla voitu käyttää. Vanhan kaivon veden laatua on seurattu valvonnan yhteydessä, laatu on parantunut hieman vuoden 2022 aikana. Edelleen tulvien aikaan pohjaveteen sekoittuu hulevesiä ja aiheuttaa sameutta, mutta kuivana aikana veden laatu on ollut hyvää.

Jätevedenpuhdistamo

Puhdistamolla käsiteltiin jätevettä vuonna 2023 yhteensä 156.470 m³, joka on noin 2,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Umpisäiliö- ja sakokaivolietettä vastaanotettiin 2022 puhdistamolle yhteensä 360 m³, joka on 37 % vähemmän kuin edeltävänä vuonna.

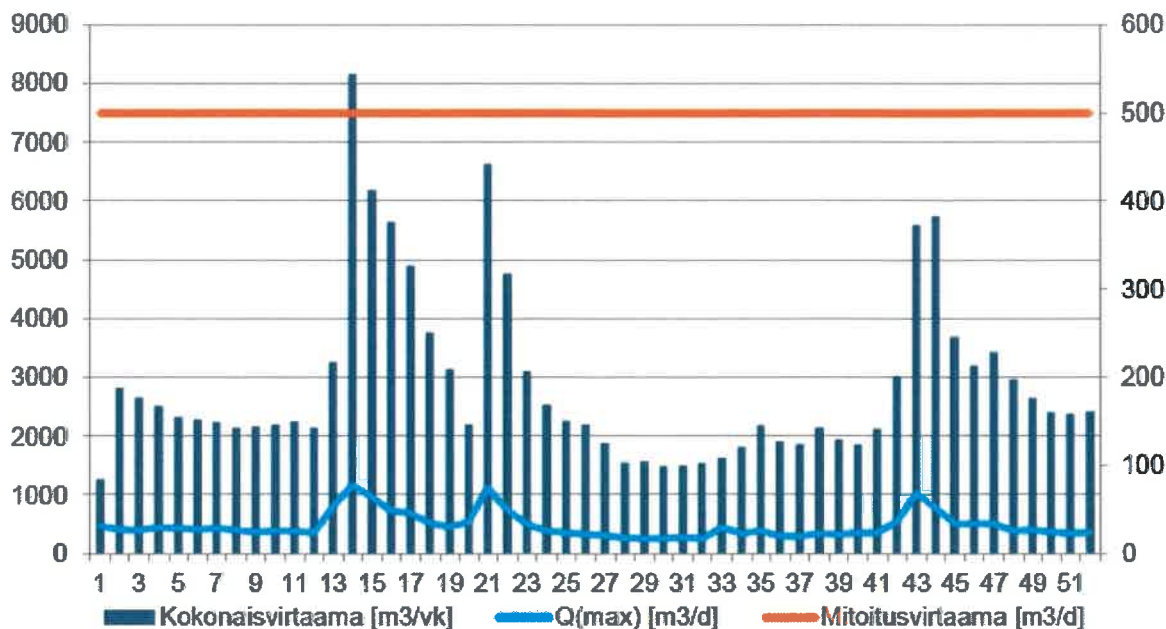
Jätevedenpuhdistamo on toiminut lupaehtojen mukaisesti.

(Vanha raportti kaappaus alla, uusi raportti ei ole vielä valmistunut)

	BOD ₇ -ATU (1/2 a)		Kok. P (1/2 a)		COD _{cr} (1/2 a)		Kiintoaine (1/2 a)
	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	%
Lupaehdot	12	92	0,5	92	125	75	90
I-vuosipuolisko 2021	6,0	97	0,17	98	31	93	98
II-vuosipuolisko 2021	4,2	99	0,24	98	21	97	96
Vuosikeskiarvo 2021	4,9	98	0,21	98	25	96	96
Vuosikeskiarvo 2020	3,4	99	0,32	98	26	97	96
Vuosikeskiarvo 2019	4,3	97,7	0,48	92,8	29,2	93,2	88,1

Uuden jätevedenpuhdistamon toiminta on lupaehtojen mukaista, mutta edelleen puhdistamolle tulee merkittäviä määriä hulevesiä. Tämä on merkki verkoston huonosta kunnosta. Alla olevassa kaaviossa näkyy viikko virtaamat ja miten suurimmat virtaamat tapahtuvat kevät tulvien ja syksyn sateiden aikana. (vanha kaavio)

Maksimivuotovesikertoimen n_{max} osalta voidaan arvioida Perhon viemäriverkoston olevan huonossa kunnossa, sillä kertoimen laskennallinen arvo sijoittuu $>3,0$ (Siintoharju, 2016).



Verkostot

Talousvettä laskutettiin vuonna 2022 yhteensä 190 571 m³. Laskutettua kuutiomäärää kun verrataan pumpattuun vesimäärään, on laskuttamattoman veden ns. vuotoveden osuus 3,7 %. Tästä valtaosa muodostuu pelastuslaitoksen vedenotosta paloposteista ja verkoston huuhteluun kuluneesta vedestä.

Talovesiverkostosta korjattiin yksi runkojohdon putkirikkoa Möttösen alueella. Jätevettä laskutettiin 72 195 m³ vuoden 2022 aikana. Tätä kun verrataan puhdistamolle tulevaan jätevesimäärään, on viemäriverkoston vuotovesien osuus 54 %. Vuotovesien muodostumisalue näyttäisi olevan kirkonkylän pumpaamolle virtaavat viettoviemärit, mutta viettoviemäreiden osalta selvitys ei valmistunut vuoden 2022 aikana. Viettoviemäriverkostoa on puhdistettu ja kuvattu Möttösen alueelta 20 % kattavuudella ja tukoksia toiminta-alueella ei ole esiintynyt vuoden 2022 aikana.

Hallinto ja henkilöstö

Perhon vesihuoltolaitoksen henkilöstössä ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2022 aikana.

Henkilöstöön kuuluu yksi laitospäälliköksi ja toinen, jonka työpanoksesta 50% on vesihuoltolaitokselle. Toimistopalvelut tuottaa kunnan teknisen toimen toimistosihtööri ja laitoksesta hallinnollisesti vastaa kunnan tekninen johtaja. Vesilaitokselle laadittiin WSP-riskienarviointi vuoden 2019 aikana. Riskienarvioinnin perusteella tunnistetut toimenpiteet on aloitettu vuoden 2019 aikana ja jatkuivat vuodelle 2022.

Talouden toteutuminen

Vesi- ja viemärlaitoksen vedenkulutus ja siitä saatavat tuotot ovat pienentyneet vuodesta 2019 alkaen.

Kunnanvaltuuston asettamat vesihuoltolaitosta koskevat strategiset tavoitteet

Strateginen tavoite	Keinot / Toimenpide	Mittarit / Toteutuma
Tavoite 1: Vahva kuntatalous		Mittari: Talousarviossa pysyminen Toteuma: Myynnin väheneminen ja toimintakulujen noususta johtuen vesihuoltolaitos kokonaisuutenaan jäi tappiolliseksi 82 929,41 €

Riskit ja epävarmuustekijät

Strateginen tavoite	Riskitekijät	Toimenpide / Toteutuma
Palveluiden kehittäminen	Laadukkaan veden saanti Poikkeukselliset sääolosuhteet, sateiset talvet ja kuivat kesät	WSP -suunnitelma laadittu vesilaitokselle 2019 ja päivitetty 2022. Jängän veden käsittely altaan pinnoitus uusittu syksyllä 2022.
	Vuodot verkostoissa, vanhimman verkoston ikä yli 40 v.	Vesijohtoverkostosta korjattu yksi merkittävää vuotokohta. Verkoston korjaussuunnitelmaa ei vielä laadittu. Suunnitelman pohjaksi on täydennetty verkoston kartta-aineistoa.

Investoinnit

Vesimittareita vaihdettu yksittäisiä rikkoutuneita. Laajamittaisen mittareiden vaihtourakka on budjetoitu alkavaksi 2022 ja jatkuvan vuosille 2023-2024. Tuolloin on tarkoitus aloittaa siirtyminen etäluettaviin mittareihin.

Tuloslaskelma

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA, Tp 2022

	Kunnan tuloslaskelma tot. vertailussa	Vesilaitoksen tuloslaskelmaosa	Viemärlaitoksen tuloslaskelmaosa	Vesi- ja viemärlaitos yhteensä
Toimintatuotot yht.	6 800 756,57	225 006,13	264 203,42	489 209,55
Toimintakulut yht.	-28 405 824,50	-161 827,63	-159 015,17	-320 842,80
Toimintakate	-21 605 067,93	63 178,50	105 188,25	168 366,75
Verotulot	8 694 532,75	0,00	0,00	0,00
Valtionosuudet	13 673 179,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitustulot ja -menot				0,00
Korkotuotot	251 933,73	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	181 103,21	0,00	0,00	0,00
Korkokulut	-146 254,85	15 095,21	-31 703,13	-16 607,92
Muut rahoituskulut	-660 990,43	-3 627,16	-13 304,14	-16 931,30
	21 993 503,41	11 468,05	-45 007,27	-33 539,22
Vuosikate	388 435,48	74 646,55	60 180,98	134 827,53
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 338 466,46	-37 660,34	-185 388,10	-223 048,44
Tilikauden tulos	-950 030,98	36 986,21	-125 207,12	-88 220,91
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	3 547,68			
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)	300 000,00			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-646 483,30	36 986,21	-125 207,12	-88 220,91

Toiminnan tulot toteutuivat talousveden 100,4 %: sti ja jäteveden 92,1%:sti käyttömaksujen osalta. Uusia liittymiä tuli yksi vesiliittymä. Toimintakulut ylittivät budjetoidun joutuksen pääosin sähkömenojen kasvusta.

Viemärlaitoksen tulos on ollut pitkään alijäämäinen ja se on joutunut lainaamaan. Kunnanvaltuusto päätti 18.6.2018 §35 korottaa maltillisesti jäteveden kulutusmaksua 1,00 €/m³ ja perusmaksua 6,00 €/vuosi/liittymä, lisäksi suunnitelmissa on korottaa jäteveden kulutusmaksua vuonna 2025 lisää arviolta 1,13 €/m³. Vuonna 2018 on laskennallisesti arvioitu, että viemärlaitos kattaisi omatoimintansa vuoden 2025 korotuksen jälkeen ja olisi maksanut lainansa kunnalle vuoteen 2041 mennessä. Korotustarve olisi ollut vuonna 2018 laskennallisesti kulutusmaksuun 1,88 €/m³ ja perusmaksuun 6,00 €/vuosi/liittymä. Laskennassa käytetty oletuksena, että jätevesien määrä kasvaa maltillisesti vuosittain. Toteumat ovat kuitenkin olleet laskusuuntaisia korotuksesta lähtien ja trendi on jatkunut vuosina 2019 - 2022. Tämän takia, on vuoden 2025 korotus tarve arvioitua suurempi.

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA 2022

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>	<u>Tp 2021 *)</u>
LIKEVAIHTO	224 991,28	262 888,80	487 880,08	509 679,09
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot	14,85	1 314,62	1 329,47	3 030,15
Materiaalit ja tavarat				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-51 338,64	-67 875,56	-119 214,20	-96 250,25
Varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-54 770,82	-55 398,34	-110 169,16	-90 466,68
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-42 125,79	-29 532,84	-71 658,63	-67 077,65
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-9 084,18	-4 838,62	-13 922,80	-13 092,15
Muut henkilösivukulut	-1 955,21	-1 369,81	-3 325,02	-2 770,12
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-37 660,34	-185 388,10	-223 048,44	-229 252,75
Liiketoiminnan muut kulut	-2 552,99		-2 552,99	-8 085,26
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (alijäämä)	25 518,16	-80 199,85	-54 681,69	5 714,38
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Korkokulut	15 095,21	-31 703,13	-16 607,92	-18 487,03
Korvaus peruspääomasta	-3 627,16	-13 304,14	-16 931,30	-16 931,30
Muut rahoituskulut				
YLIJÄÄMÄ (alijäämä) ennen satunn. eriä	36 986,21	-125 207,12	-88 220,91	-29 703,95
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
YLIJÄÄMÄ (alijäämä) ennen varauksia				
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lis.(-) tai väh.(+)				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (alijäämä)	36 986,21	-125 207,12	-88 220,91	-29 703,95

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Sijoitetun pääoman tuotto, %, tp 2022	2,4	-437,4	-11,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %, tp 2021	4,6	-98,2	-3,1

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo sattaa poiketa olennaisesti käyvistä arvoista.

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	9,6	-5,3	-3,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %, tp 2021	17,3	-4,5	-1,7

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuotto-% ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainankorko, koska sijoitetun pääoman tuotto-%:n laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Voitto, %	16,4	-47,6	-18,1
Voitto, %, tp 2021	32,2	-38,6	-5,8

Tunnusluku kertoo kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT 2022

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Omavaraisuusaste, %	375,7	-0,8	54,8
Omavaraisuusaste, %, tp 2021	398,7	6,0	53,2

Omavaraisuusaste mittaa laitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	-662,4	1 196,9	339,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %, tp 2021	-633,7	1 165,0	333,1

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoempi tunnusluku liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet laitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), milj. €	1,668	-1,354	0,314
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), milj. €, tp 2021	1,631	-1,229	0,402

Luku osoittaa, paljonko laitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Lainakanta 31.12, milj. €	-1,504	3,133	1,629
Lainakanta 31.12, milj. €, tp 2020	-1,509	3,170	1,661

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Rahoituslaskelma

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA, tp 2022

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Toiminnan rahavirta			
Liikelyijäämä (-alijäämä)	25 518,16	-80 199,85	-54 681,69
Poistot ja arvonalentumiset	37 660,34	185 388,10	223 048,44
Rahoitustuotot ja -kulut	11 468,05	-45 007,27	-33 539,22
Satunnaiset erät			
Tuloverot			
Tulorahoituksen korjauserät			
	74 646,55	60 180,98	134 827,53
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-84 334,17	-17 523,40	-101 857,57
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9 687,62	42 657,58	32 969,96
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	5 505,97	-37 097,01	-31 591,04
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille			
Lyhytaikaisten lainojen vähennys kunnalta			
Lyhytaikaisten lainojen vähennys muilta			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutos			
Saamisten muutos kunnalta			
Saamisten muutos muilta	6 199,63	2 293,44	8 493,07
Korottomien velkojen muutos kunnalta			
Korottomien velkojen muutos muilta	-2 017,98	-7 854,01	-9 871,99
Rahoituksen rahavirta	9 687,62	-42 657,58	-32 969,96
Rahavarojen muutos	0,00	0,00	0,00
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.			
Rahavarat 1.1.			

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT, tp 2022

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Investointien tulorahoitus, %	74,9	600,3	165,3
<i>Investointien tulorahoitus, %, tp 2021</i>	<i>1 604,0</i>	<i>897,0</i>	<i>1 118,1</i>

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella (omaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä).

	<u>Vesilaitos</u>	<u>Viemärlaitos</u>	<u>Vesihuolto yht.</u>
Lainanhoitokate	6,5	0,2	0,7
<i>Lainanhoitokate, tp 2021</i>	<i>11,1</i>	<i>0,2</i>	<i>1,0</i>

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluku on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TASE 31.12.2022

VASTAAVAA	TILINAVAUS			TILINPÄÄTÖS			
	Kunta 1.1.2022	Vesilaitos	Viemärlaitos	Vesihuolto yht.	Vesilaitos	Viemärlaitos	Vesihuolto yht.
A. PYSYVÄT VASTAAVAT							
I Aineettomat hyödykkeet							
1. Aineettomat oikeudet	62 555,10			0,00			0,00
2. Muut pitkävaikutteiset menot	103 429,41		20 500,05	20 500,05		13 471,53	13 471,53
	165 984,51			0,00			0,00
II Aineelliset hyödykkeet							
1. Maa- ja vesialueet	1 296 941,52	5 022,10		5 022,10	5 022,10		5 022,10
2. Rakennukset	14 465 352,02	54 375,34		54 375,34	44 041,14		44 041,14
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 719 489,35	352 944,46	1 995 471,39	2 348 415,85	333 592,53	1 902 640,83	2 236 233,36
			1 178 561,30			1 099 085,87	1 099 085,87
4. Koneet ja kalusto	555 899,79	10 352,95	14 203,39	24 556,34	7 764,67	11 314,51	19 079,18
5. Muut aineelliset hyödykkeet	20 518,91			0,00			0,00
6. Ennakkomaksut ja keskenkäiset har	1 806,00		0,00	0,00	78 948,24	14 358,69	93 306,93
	22 060 007,59	422 694,85	3 208 736,13	3 631 430,98	469 368,68	3 040 871,43	3 510 240,11
III Sijoitukset							
1. Osakkeet ja osuudet	5 404 634,73			0,00			0,00
SISÄINEN PERUSPÄÄOMASJOITUS				0,00			0,00
2. Liitymismaksut	45 046,67						
	5 449 681,40						
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 675 673,50	422 694,85	3 208 736,13	3 631 430,98	469 368,68	3 040 871,43	3 510 240,11
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT							
1. Valtion toimeksiannot							
2. Muut toimeksiantojen varat	17 788,29						
	17 788,29						
C VAIHTUVAT VASTAAVAT							
I Vaihdo-omaisuus							
1. Aineet ja tarvikkeet	9 142,27	0,00			0,00		
	9 142,27						
II Saamiset							
Pitkäaikaiset saamiset							
1. Lainasaamiset	526 824,58						
2. Muut saamiset	348 245,57						
ANTOLAINA VESI- JA VIEMÄRILAITOKSELLE	875 070,15	0,00	0,00		0,00	0,00	
Lyhytaikaiset saamiset							
1. Myyntisaamiset	415 687,90	77 457,46	84 223,76	161 681,22	71 257,83	81 930,32	153 188,15
2. Lainasaamiset	20 850,00			0,00			0,00
3. Muut saamiset	172 875,71			0,00			0,00
4. Siirtosaamiset	1 052 555,65			0,00			0,00
	1 661 969,26	77 457,46	84 223,76	161 681,22	71 257,83	81 930,32	153 188,15
III Rahoitusarvopaperit							
1. Osakkeet ja osuudet	2 325 421,88			0,00			0,00
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentte	215 874,53			0,00			0,00
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 541 107,54			0,00			0,00
	6 082 403,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 478 935,14						
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 107 520,77	77 457,46	84 223,76	161 681,22	71 257,83	81 930,32	153 188,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 800 982,56	500 152,31	3 292 959,89	3 793 112,20	540 626,51	3 122 801,75	3 663 428,26
VASTATTAVAA							
A OMA PÄÄOMA							
I Peruspääoma	9 239 255,80	362 716,25	1 330 414,02	1 693 130,27	362 716,25	1 330 414,02	1 693 130,27
II Muut omat rahastot	2 709 171,69						
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	5 292 411,57	1 631 370,91	-1 228 899,05	402 471,86	1 631 370,91	-1 228 899,05	402 471,86
V Tilikauden ylijäämä	0,00			0,00	36 986,21	-125 207,12	-88 220,91
	17 240 839,06	1 994 087,16	101 514,97	2 095 602,13	2 031 073,37	-23 692,15	2 007 381,22
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET							
1. Poistoero	82 149,96						
	82 149,96	0,00	0,00		0,00	0,00	
C PAKOLLISET VARAUKSET							
2. Muut pakolliset varaukset	250 000,00						
	250 000,00	0,00	0,00		0,00	0,00	
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT							
1. Valtion toimeksiannot	90 015,81						
2. Muut toimeksiantojen pääomat	90 015,81	0,00	0,00		0,00	0,00	
	90 015,81	0,00	0,00		0,00	0,00	
E VIERAS PÄÄOMA							
I Pitkäaikainen							
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 097 328,00			0,00			0,00
2. Lainat julkisyhteistöltä				0,00			0,00
3. Muut velat	3 647,88			0,00			0,00
LAINA KUNNALTA	0,00	-1 509 521,88	3 170 313,41	1 660 791,53	-1 504 015,91	3 133 216,40	1 629 200,49
	17 100 975,88	-1 509 521,88	3 170 313,41	1 660 791,53	-1 504 015,91	3 133 216,40	1 629 200,49
II Lyhytaikainen							
1. Joukkovelkakirjalainat	1 000 000,00			0,00			0,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	390 982,00						
3. Lainat julkisyhteistöltä				0,00			0,00
4. Saadut ennakot	53 605,00						
5. Ostovelat	683 134,76	8 953,57	16 360,14	25 313,71	6 700,49	8 397,68	15 098,17
6. Muut velat	127 042,13			0,00			0,00
7. Siirtovelat	782 237,96	6 633,46	4 771,37	11 404,83	6 888,56	4 879,82	11 748,38
	3 037 001,85	15 587,03	21 131,51	36 718,54	13 569,05	13 277,50	26 846,55
VIERAS PÄÄOMA	20 137 977,73	-1 493 934,85	3 191 444,92	1 697 510,07	-1 490 446,86	3 146 493,90	1 656 047,04
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	37 800 982,56	500 152,31	3 292 959,89	3 793 112,20	540 626,51	3 122 801,75	3 663 428,26

Hulevesi

Kunnanvaltuuston 10.6.2002 § 30 mukaisesti. Hulevesiä ei Perhon kunnassa johdeta viemäriverkostoon ja hulevesiverkoston investointikustannukset sisältyvät kaavateiden rakentamiskustannuksiin vuoden 2020 aikana.

Sadevesiviemärointi on kunnan taseessa kiinteät rakenteet ja laitteet/kaavatiet. Sadevesiviemärointi on alkujaan ollut katujen kuivatukseen tarkoitettu eikä se liittynyt vesihuoltoon. Vuosien 2018–2020 aikana hulevesiviemärointi on kuitenkin laajentunut, siihen on liitetty myös joitakin kiinteistöjä suoraan ja siten se muodostaa nykyään hulevesiverkon kirkonkylän alueella. Hulevesiverkoston kunnossapito sopii paremmin vesihuoltolaitoksen resursseilla hoidettavaksi. Tästä syystä talousarvion 2021 valmistuksessa on päätetty eriyttää hulevesiverkosto kaavateistä ja alkaa perimään asemakaava-alueen kiinteistöiltä hulevesimaksua, jonka suuruudeksi valtuusto on vahvistanut 25,00 €/kiinteistö/vuosi. Kiinteistöjä asemakaava-alueella on noin 200 kpl.

Huleveden kustannukset on aiemmin katettu verovaroin ja jatkossa nyt määritettävällä erillisellä hulevesimaksulla (julkisoikeudellinen maksu). Hulevesimaksu on arvonlisäveroton maankäyttö- ja rakennus lain 103 n §:n sekä ALV 6 §:n perusteella. Kunnan hulevesimaksun ei tarvitse olla täyskatteinen. Kunnan hulevesijärjestelmällä tarkoitetaan kaikkia niitä rakenteita ja ratkaisuja, joilla hulevesiä johdetaan ja käsitellään (esim. ojat, hulevesialtaat ja hulevesiviemärit). Hulevesiviemäriin pituus on noin 1,5 km.

Hulevesijärjestelmän vaikutusalue on se alue, jolla sijaitsevia kiinteistöjä kunnan hulevesijärjestelmä palvelee. Vaikutusalueeseen kuuluminen ei edellytä konkreettista liittymistä järjestelmään. Vaikutusalue kattaa Perhon kunnan asema kaava-alueen, sekä ne kaava-alueiden reuna vyöhykkeet, jotka hyötyvät kunnan hulevesijärjestelmästä. Hulevesimaksuja laskutettiin vuonna 2022 yhteensä 5 550 €. Talousarviota vuodelle 2023 laadittaessa valtuusto on päättänyt luopua hulevesimaksun keräämisestä.

Perhon kunta, kunnanhallitus

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Perhossa 27.3.2023



Matti Louhula
puheenjohtaja



Tapio Peltokangas
I varapuheenjohtaja



Sirpa Itäniemi
II varapuheenjohtaja



Mirja Siironen
jäsen



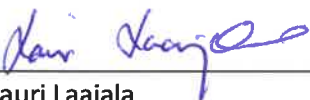
Pauli Jylhä
varajäsen



Helena Poranen
varajäsen



Antti Saralampi
varajäsen



Lauri Laajala
kunnanjohtaja



Terhi Kultalahti
talous- ja hallintojohtaja

TILINTARKASTAJAN MERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Perhossa 31.5.2023

BDO Audiator Oy

Tuula Ylikangas
tilintarkastaja JHT, HT

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 121 pages before this page

Dokumentet inneholder 121 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 121 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 121 sider før denne side

Detta dokument innehåller 121 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende